

Czakó Gábor

Hamvas Szótár

2001

ELŐSZÓ

Hamvas Béla bácsi nem alkotott rendszert, tehát olyasféle mű nem készíthető az ő munkásságával kapcsolatban, mely valamely ravasz trükkkel mégiscsak megszerkesztené az ő rendszerét. Helyette, utólag és ellenére. Ezért e szótár csupán olvasói heverészés az ő gondolatai között - valahogy úgy, ahogy a tavaszi réten elnyúlik az ember, s - megkóstol egy fűszálat, s látja, hogy a hangya szalad föl a másikra, onnan a harmadikra. Amott kis csiga himbálózik - fura, páncélos lajhárra emlékeztet - a pitypangon méhecske és mezei poloska próbál osztózni. Fölöttünk fecskék járnak, túl rajtuk felhők, majd a Nap ragyog, magában a végtelenben, s annak is a kellős közepében...

E szótár a legjobb esetben is szerény, humorisztikai kísérlet az ő fogalmainak, szófüzésének, egy-egy szóval, dologgal kapcsolatos véleményének követésére. Amelyek közt számos definíció-típusú is akad, mert Béla bácsi roppantul szeretett meghatározni. Ugyanazt akár többször is; kedvenceit, pl. az alapállást, az életet, az Istent akár százszor is. Egy csöppet folyton másként, más szögből, más távlatban, más összefüggésekre tekintve, de a lényeget tekintve mindig ugyanúgy. Ám sosem tisztán fogalmi képleteket állított föl, hanem rendszerint a saját személyén, derűjén, imaginációján átszűrte. Pl.: ateista: holtbiztos tudomása van Isten létezéséről (Sz. B. U. (273.)). Gyakorta kénytelenítettem - örömmel - még a ragozásban is követni. Pl. valódi : „csak annyiban vagyok valódi, amennyiben derült vagyok.”

Nota bene, ő a szavakat - valódi művész lévén! - állandóan alkotta, tehát használat közben nem koptatta őket közhellyé, a dilettánsok szokása szerint, hanem jelentésüket egyre árnyalta, dúsította.

*

E gyűjtemény teljességre nem törekszik, inkább csak rámutatni szeretne a hamvasi mű határtalan gazdagságára, éppen ezért sok helyet ad arra, hogy az Olvasó folytassa, kiegészítse az összegyűjtött anyagot.

*

Filológiai hibákat ugyan nem szándékozott elkövetni, ám teljes pontosságot sem célzott meg e munka. Számos okból. Előszőr: az életmű összkiadása nem teljes. Maradtak egyelőre művek kéziratban, sőt, pl. *A tíz meg nem tartott előadás*, a *Fügefahimnusz*, sok levél talán máig lappang. *Az ősök nagy csarnoka* máig nem jelent meg; e mű esszéiből csak annyit vehettem figyelembe, amennyihez egyéb kötetekben hozzáfértem. Továbbá szerzőnk olyan író volt, aki egyetlen mukkot sem vetett papírra, aminek ne tulajdonított volna kellő jelentőséget, tehát ha a „fontos” szavakat szótárazzuk össze, akkor valamennyi szavát glédába kellene állítani. Egy ilyen szótár forgatásánál viszont értelmesebb és bölcebb időtöltés az eredetit olvasgatni. A Hamvas-olvasó egy idő után arra is rájön, hogy nála nem csupán egyaránt fontos valamennyi szó, hanem arra is, hogy Béla bácsi analogikus gondolkodása folytán minden szó nyitott az összes többi számára - bármelyikből el lehet jutni az életmű teljességébe. Más szóval arra a helyre, ahol a különbözőnek látszó dolgok Egysége kiderül. „Mivel végül is *hen panta einai*, vagyis minden egy, minden mindenben megvan (...) Olyan skála ez, amelyen bármelyik hangot szólaltatom meg, az egész hangrendszer megzendül, a hangokhoz való rokonság arányában harmonikusabban és erősebben, vagy széthangzóbban és rejtettebb módon, de fel- és alhangként, minden hang egyszerre énekelni kezd.” - írja *A bor filozófiájában*.

Ez a helyzet egy filológus szótárírót az örületbe kergetne. E szerény munka, lám, kapcsolatot jelző nyilaktól tüskés, s még így is előfordulhat, hogy itt és ott megfeledkeztem arról, hogy ez vagy az a szó mi mindenre utal még. Mi tagadás, könnyedén végeztem munkámat,

örömmel, fél szemmel a kertet figyelve, a vöröslő vadszőlőt, a szállingózó havat, a pocakosodó májusi cseresznyét, a hulló dió kopogását; a fogasabb kérdéseknél egy korty komoly decsi vöröset ízlelgetve. Bevallom tehát, hogy a könyvészeti pedantériára mértékletesen törekedtem. Módszert se találtam - ti. eszemben sem volt keresni! - arra, hogy a számtalan helyen előforduló - egyaránt fontos, infinitezimális és állandó közös áthatásban élő(!) - rendszerint paradoxális kifejezéseket valamilyen rendszerbe szuszakoljam. Hiszen nála az állandóság állandó változásban mutatkozik, a belső magán viseli a külső jegyét, és viszont, az általános az egyetlennel összeborul. Jobb megoldást nem találván úgy jártam el, hogy a legízesebbeket emeltem ki. Rendszerint megjelöltem a forrást, sőt, ahol ő megadta, azt a szerzőt is, akitől a gondolatot átvette, s magáévá tette, de néhány fogalom és meghatározás oly gyakran bukkan föl, hogy csak a fontosabb kötetet-művet neveztem meg, pl. K. - *Karnevál*, vagy azt sem, mert a hivatkozások tömege meghaladta volna a szószedetet, mint valami scientifikus kiadványban. Különösképpen így jártam el az ún. alapszavak esetében. Vagy pl. a roppant gyakran használt *hatalmi ösztön* kifejezésnek csak egy magyarázatát vettem föl.

Kötelezőnek tartottam magamra nézve, hogy Béla bácsi szellemét követve olyan szócikkeket is beiktassak, vagy olyan szövegekkel is kiegészítsem némelyiket, amelyek a komoly filozófusokat elborzasztanák, ám az ő humoralisztikus gondolkodásának érzékeltetéséhez nélkülözhetetlenek, pl.: *Bach, Bolsevizmus, Ember, Freud, Futball, Üdv*, stb. Ennek szellemében nem csupán definíció-szerű megfogalmazásokat gyűjtöttem, hanem beillesztettem Béla bácsi véleményeit is, pl.: becsvágy, metafizika, stb. Kihagyhatatlannak tartottam néhány regényhősét is, pl.: *Hoppy, Lala, Jusztin*.

Ugyanakkor mellőztem olyan filozófusi szavakat, mint *abszolútum*, vagy a szinte alapszóként használt *entuziazmus, intenzitás, szakrális*, vagy *univerzálisorientáció* melyek esetében - szerény megítélésem szerint - nem tér el a megszokott értelemről. Ezzel azt is elárultam, hogy gyűjteményembe leginkább azokat a szavakat szedtem össze, amelyeknek a jelentését Béla bácsi sajátos értelemmel gazdagította, árnyalta.

*

Ha már az elborzasztás fölmerült, akkor nem mehetünk el szótlánul mellett, hogy első olvasói általában roppant lelkesek, aztán sokan elsomfordálnak a Temenosz tüze mellől. Az ok kézenfekvő: Béla bácsi pontosan az volt, mint az ő lelki vezetője a *Karneválban*: *Keresztelő Szent János*. Próféta. Nem író - aminek általában nevezte magát, még kevésbé vallás- vagy kultúrtörténész. Próféta. Ezt persze ő nem jelenthette ki, sőt írta, hogy a prófétaság a pátriárkasággal együtt idejéért, *Krisztus* tanítványának kell lenni, az az aktuálisan kötelező. De mégis, aki olvassa őt, az tudja, hogy itt nem egyszerű, szolid tanúságtételről van szó, hanem forró, *Keresztelő János-i* konfesszióról. „Az örök emberi közösség egységének (egyház) abszolút tényét kell kimondani és fenntartani, és annak megvalósulását az egész emberiségtől és minden embertől külön, szakadatlanul követelni”. (S. S. III. 175.) Vagy tessék végigolvasni a *Silentiumot*: mintha *Keresztelő Szent János* hallgatnánk. Hallgatnánk, igen. Üt, perzsel, vág a szava. Lám, a prófétánál kellemetlenebb alak nincsen. Nem elég, hogy örökös, eksztatikus istenszerelemben lobog, de ezt minduntalan világgá kiáltja, és lankadatlanul hajtogatja: ébresztő! Zsákutca! Tessék megfordulni! Tudományotok merő szcientifizmus, vallásotok elrejtőzés Isten elől, életetek alvás, beszédetek locsogás mindaddig, amíg gondolataitok/lelkeitek, szavaitok azonosságát nem teremtetek meg tetteitekben. Realizálás nélkül korrupáltak vagytok mind egy szálig, jelentéktelenek, planktonok. A szórólapára kerültek. Hogyan hallgathatják ezeket a jánosi szavakat a főpapok, az akadémikusok, a politikusok, a menedzserek, vagy akár az a kicsi tanár, akit épp ma neveztek ki tantárgyfelelőssé? Tessék beleolvasni a szótár vonatkozó cikkeibe, s azután az eredetibe!

*

Olykor bizony kemény szavakat használ a tudósokkal, az írókkal, a pedagógusokkal, a politikusokkal, a filozófusokkal, a pszichiáterekkel és pácienseikkel kapcsolatban. Rövidebb volna a kivételek listája, mert mind benne vagyunk a pácban. Mielőtt megsértődnénk vegyük figyelembe az általa nagyra becsült, és keményen bírált Szabó Lajosról írott esszé utolsó bekezdését: „Mindezt természetesen olyan ember mondja, aki a vád minden pontjának lehetőségét, amit Szabó Lajos ellen emel, önmaga számára is állandóan nyitva tartja, sőt azt, hogy a vádat ugyanakkor önmaga ellen is emelte, nem tekinti érdemnek, és a következmények alól jól megfogalmazott kifejezésekkel nem óhajt kitérni.” (P. I. 110.).

*

Bármennyire szeretem Béla bácsit, bizony, megesik, hogy nem pendülök vele egy húron. Számos nézetünk közt akad eltérés, sarkalatos például az Árpádok megítélése, akik szerint ksatirják voltak és maradtak, szerintem pedig szakrális királyok voltak, és a *Szent István* nyomán járó példátlan tömegű szentjükkal elevenen bizonyították mivoltukat, de most csak a szótáríró szempontjára szorítkozom. S fájjalom, hogy oly kevésbé bízik a magyar nyelvben. Azt írja számos alkalommal, hogy csak a szanszkrit, a görög és a latin örzi szavaiban a jelentések roppant gazdagságát, áthatásait. A többi nyelv hozzájuk képest! Példaként említi a logoszt, aminek, szerinte, a görögben kétszáz jelentése van. Meglehet, hogy a magyar tán nem veszi föl minden tekintetben a versenyt a klasszikus nyelvekkel, ám mélységei csodálatosak. E Hamvas Szótár éppen azt mutatja, hogy ő mennyire bővítette, gazdagította szavaink értelmét, képi erejét! Bizonyára nem tehette volna, ha anyanyelvünk erre nem adott volna neki kellő szabadságot. De konkrétabb példák is adódnak. Az Evangéliumban és a zsoltárokbán szereplő görög *πισztisz*, latin *fides*, héber *emunah* szó, amit szerinte helytelenül *hitnek* fordítanak, holott inkább *hűséget* jelent (S. S. III. 108.). Namármost a *hit* és a *hű* a magyarban ugyanaz a szó! A hit legfőbb tartalma a hűség, a hűség a hiten alapszik - s elmélkedhetnénk tovább. Nyelvtudományunk és oktatásunk hibája, hogy egyáltalán nem közismert ragozó nyelvünk szavainak mély, meghitt jelentés-kapcsolatrendszere, a szóbokrok gazdag ligetvilága! Béla bácsi szerint a zsoltárokbán szereplő *heszed* - *kharisz*, *gratia* - „kedvességet és bájt is jelent”, ezért magyar fordítása, a *kegyelem*: „megenyhült szigorúság” nem adja vissza az eredeti gazdagságát (S. S. III. 103.). Nem, ha nem érezzük benne a gyökeret, az összefüggést a *kegyesemmel*, *kedvvel*, a *kedvesemmel*, stb. És egy harmadik példa: a héber „*ruah* nemcsak szellemet jelent, hanem lélegzetet is, szelet is, démont is, kísértetet is, hatalmat is, és általában erőt”. És a magyar *szellem* szó mi mindent jelent, mivel alkot eleven gyökérrendszert?

*

A probléma még ennél is élesebb: Béla bácsi természetesen igen mélyen ismerte nyelvünk természetét, elég legyen utalni arra, hogy miként cserkészik a *Titkos jegyzőkönyv Püthia* fejezetében (Si. 223-224) az *ér* szó cserjésében.

*

Hangyálkodás közben tömörítettem, úgymond szerkesztettem a forrásokat, ám igyekeztem követni Béla bácsi szövegvezetését, s kerültem, hogy tudálékos definíciókba kényszerítsem gondolatait.

Munkám mentegetéséből semmiképpen maradhat ki az, hogy némelyik szó kiválasztásánál fölületes voltam, szórakozott, vagy éppen számár, s alábecsültem az illető szó értékét és kihagytam. Bizonyára nem mindig végeztem munkámat kellő alázattal: eléggé kiüresített énnel, mert az én bizony kemény cenzor, ízlése van, világnézete, ami a gusztusa szerintieket protezsálja, a nem tetszőket kiostálja. Továbbá: a jó szótár is rossz: a szótárkészítés ugyanis óhatatlanul azzal jár, hogy a földézett szavak, fogalmak, kifejezések gyakorta és megengedhetetlenül kopárodnak szövegkörnyezetük nélkül, vagy éppen harsányabbak lesznek, tehát ez

a munka csakis az életműben való tájékozódásnak szerény eszköze lehet. Más szóval olvashatatlan és kártékony az eredeti nélkül. A szócikkek csak céloznak a jelentés bőségére és árnyalataira, amit kizárólag az eredetiben találhatunk meg.

*

Fontosnak tartom leszögezni, hogy oly sok éve írom őt, már akkor is őt írtam, amikor hírét sem hallottam, s amióta olvasom is, azóta számtalan helyen találom meg saját, régi könyveimben az ő hangját. Ez a viszony lehetetlenné teszi számomra, hogy „tudományos” megközelítést alkalmazzak - vele szemben? Ellenében? Soha nem olvastam őt úgy, mint a leckét, amit meg kell tanulnom, hanem inkább a hangját hallgatom. Akárha bátyám - vö.: bácsi - vagy barátom szólna hozzá. Talán *Buji Feri* készítésére is, egy idő múlva Béla bácsiként emlegetem magamban, s ettől ebben a munkácskámban sem tudok eltekinteni. Mesternek mégse nevezhetem, hiszen, sajnos nem lehetett a mesterem, ráadásul ő maga utasította el, hogy az volna. Miként azt is megtiltotta, hogy róla utcát vagy bármilyen intézményt elnevezzenek. Egyetlen Mestert ismert el az elmúlt két évezredben, akinek a tizenkét tanítványa közt sajnos ő nem lehetett az egyik.

*

Az írás az ő számára a gondolkodás eszköze, formája és tere volt. Bizonyos, hogy a leírt betű és a szó védelmet, társaságot és közösséget jelentett kítaszítoottságában. De nem bűvőhelyet, mert már előtte, s mindig is: „Az írás számomra az intenzitás olyan fokát hozza, amelyet írás nélkül nem érhetek el. Csaknem minden lényegeset az írásban tudtam meg” - írja az *Apokaliptikus monológban*. S látjuk, a szöveg, a mondatok, a szavak meghitt körében, szinte szóról-szóra haladva, ízelve, torpanva, nekilendülve, szinoníma-koszorúkat fonva jutott el az igazságig. Gyakran nyolc-tíz jelzővel minősít, ugyanazt a mondatot számtalanszor újra és újra előhossa árnyalatnyit változtatott szövegösszefüggésekben. Geometrikus formákat rak ki a szavakból, szinte mandalákat. Érdemes megnézni ebből a szempontból a *Hénoch* fejezetet a *Silentiumból*.

Most, hogy szótárazás közben újra olvasom könyveit, szinte perzsel az az *entuziazmus*, ami soraiból kicsap, midőn keresi, nyelvével forgatja, s nem csupán leírja, de kimondja, olykor talán elkiáltja azt a kifejezést, ami a lehető legtökéletesebben fedi gondolatát. Szemlátomást az írást mámoros állapotként élte meg, s általa azt az egységet, amit kötelezőnek tartott: az élet és a mű szétválaszthatatlanságát.

Életműve évtizedek során tökéletes egységgé formálódott, nem mintha különösebben csiszolta volna kívülről, hanem azért, mert szellemének középpontja végig stabil maradt. Kétségtelen, hogy egyes megfogalmazások között mutatkoznak eltérések, aszerint, hogy újra és újra leírva a gondolatokat, azok egyre fényesedtek. Más esetben azért látszik különbség, mert a megközelítés szöge változik vö.: ember - léte, helyzete, a távlat, stb. szerint. Mert Béla bácsi megszámlálhatatlanul sokszögű kristálynak látta maga körül a világot, amelynek minden fénytörésében, még trágyadombra sugározva is, ott tündökölt a mindenség. Egész gondolkodása dráma: a teljesség eleven feszültségét minden megfogalmazásában fönntartja. Bonyolítja a helyzetet csípős-derűs megjegyzéseinek kamaszos kajlasága.

Nálam komolyabb s tudósabb szerzők bizonyára hosszan taglalnák az életművön belüli hangsúlyeltolódásokat, s minduntalan ellentmondásokra bukkannának. Én csak annyit tartok fontosnak megjegyezni, hogy a korai írásokban, erősebb a frissen szerzett tudás, a mesterek hatása, vagy éppen az egzisztencializmusa, mint később az Evangéliumé. Ennek legélénkebb példája, utolsó nagy műve, a *Patmosz*. Jelezte ezzel saját fejlődését, valamint leszögezte álláspontját a hagyomány és az Evangélium viszonyát illetően. Nem tudta megteremteni a Jézus Krisztus és a Minden Egy szintézisét. Talán mert lehetetlen. A keleti halhatatlanság meg-

bukott a Logosz-Jézussal való álombéli találkozásán, s ki kellett mondja: „Atyám bocsásd meg, hogy oly sokáig személytelennek hittelek!” (Si. 29.).

*

Mi sem természetesebb, minthogy az ő gondolkodása is érett, alakult, gazdagodott, mélyült. Ennek megfelelően az érettebb művekből bővebben csipegettem. A tájékozódás megkönnyítése végett a műjegyzékbe beírtam az egyes írások keletkezési időpontját.

Mindent egybevetve az én szememmel nézve a hamvasi mű fejlődésében is teljesen harmonikus, egységes. A szavak-fogalmak értelmezésének sokfélesége - pl.: a szerelemé, a beavatásé, az írásé vagy a monomániáé - számomra inkább gazdagságot jelent. Az ellentmondások valódiságának mérlegelésekor semmiképp sem feledendő Béla bácsi gondolkodásának már említett paradoxális dinamikája. Valamint az, hogy ő önmagát egyáltalán nem tartotta tudósnak, vagy filozófusnak, mi több, bármelyik címke sértette volna. Talán az író, az esszéistát vállalta. Ezt a szócikket állítottam össze a kérdés kapcsán a *Babérligetkönyvből*: „Az esszéistának, ellentétben a filozófussal, annyi koncepciója van, ahány esszét ír; alázatosan megelégszik az ellentmondásokkal, a minden-vélemény álláspontján van, mégsem nihilista, hanem univerzalista, mert egy véleménynek sem tulajdonít örök életet; legfontosabb a teória, a szent látványban való részesülés; az igazi esszéista theodiceát ír öt sorban, világtörténetet három oldalon.” (B. 159-161.) Érvényes ez az esszéírói megközelítés az általa minősített személyekre is; mert a szótárba fölvettem néhány olyan személyről alkotott véleményét is, ami jellemző lehet az életműre. Fantasztikus tágasságú látásmódja egyszerre bírál, csipked és elismer, pl.: *Goethe, Napóleon, Nietzsche* stb. esetében.

Az ellentmondások mibenléte és mélysége leginkább az eredeti szöveg tanulmányozásával deríthető föl. Ilyenek természetesen akadnak. Az érdeklődőknek javaslom, pl. a *fogalom* vagy a *tudat*, vagy a *szeretet* jelentésváltozásainak tisztázását. Meg kell vallanom, hogy engem, mint esszéolvasót, csöppet sem zavart az ellentmondások fölbukkanása, szótáríróként igyekeztem tárgyilagosan beírni ezt a véleményt is, azt is. Kezelésükkel kapcsolatban ismételten le kell szögezni, hogy e munka csak segédkönyv. Semmiképpen sem pótolja az eredeti Hamvas-művek forgatását, legföljebb segít bennük eligazodni. Esetleg. Nem győzöm hangsúlyozni: e szótár legtermészetesebb fogyatéka, hogy egyszerűsíti azt, ami gazdag, kifésüli az összeszövöttet, így bizony a májá egy fátyola az eredetin.

*

Az ellentmondások firtatása mellett nem feledkezhetünk meg egyik kulcsszaváról, az egységről. A lét, az élet, a szellem, az anyag a világ nem analóg az ő számára, hanem egység. Fölfogása szerint ontológia, ismeretelmélet és morál egyazon dolog három megnyilatkozása, akár a bűn, az örület és a betegség, a regény, az élet és a történet, vagy a szó, a gondolat és a tett (M. Sz. 240.) Mert minden Egy, vallja egyik mesterével, *Herakleitoszal*. Az elkülönülő jelenségek, és mi, akik a világot figyeljük, ebbe az egybe vagyunk beágyazva, az egyetlen létbe. Ragyogóan fejt ki mindezt a J. *Böhmétől* tanult egységlogikájában. És ha az egység megtörik, akkor a lét megromlik, beáll a korrupció a rongáltság, de nem itt, vagy ott, hanem minden vonalon. Ezért a javításnak, a helyreállításnak ugyaninnen kell kiindulni, mert a bűn, az örület és a betegség pontja azonos a tisztaság, az éberség, az egészség pontjával az ember lényének közepén.

Ha valamit megmutat ez a szótár, akkor az a lét egybeszövöttsége, ennek az egységnek a rendje és derűje.

A szótár forgatásakor utoljára, de nem utolsó sorban figyelembe kell venni, hogy Béla bácsi mestere volt a le nem írt szavaknak is, gondoljunk, pl.: a *Karnevál* és a kisregények párbeszédeinek félbeszakított, szutra stílusú mondataira, melyek a figyelmes olvasóban hosszadalmasan folytatódnak.

*

Az *Apokaliptikus monológban* (Si. 129. skk.) általa megmagyarázni nem kívánt fogalmakat: *megváltó*, *heroikus idill*, *pogány üdvözülés*, *ágyrajáró*, *Keresztelő János*, *keleti halhatatlanság* én sem próbáltam szótárazni. Kivétel a *megváltó*, amit a *Patmoszban* mégis definiált és az *Isten haragja*, amit ő szintén olyannak minősített, ami „annak szól, akit hív, a többinek tilalom”, ám erre nézve egy Böhme mondatot mégis megadott, sőt, ki is egészítette, tehát ezt fölvettem.

*

Helyesírás tekintetében követtem őt, különösen, ami a jövevényszavakat illeti, pl.: *sexus* - *szex*, továbbá megtartottam az általa adott hangsúlyokat, pl.: Egy, stb. Korábbi műveiben az idegen szavakat eredetijükhöz közeli módon írta: pl. *apokalypsis*, *sangsara* vagy *yoga* a *Scientia Sacrában*, a későbbiekben áttért a megmagyarosodott írásmódra. A S. S. kereszténység kötetében pl. az *apokalipszis*, a *szamszára* formát használja. Általában az utóbbit követtem.

*

Az idézetek forrásául általában az ún. aranyszínű életműsorozat kötetei (Életünk-, majd MEDIO Kiadó) szolgáltak, a kivételeket alább jelzem. Az egyes könyveknek csak az oldal-számát adom meg, a könyvön belüli önálló írások címét csak ott, ahol mellőztem azokat, amelyeket más kötetekben vettem sorra.

Az egyes szám első személyű idézetek alanya természetesen minden esetben Hamvas Béla.

A → utalás a szótárban előforduló kapcsolódó szavakra; a nyilak mutatta csapásokon be lehet járni az egyes fogalomcsaládokat, s azok távolabbi rokonságát: pl. az analógiából átvezetnek egyfelől a logikákba, másfelől a számok, a színek, az asztrológia stb. körébe. S persze az egészbe.

Azért is ajánlom ezeket különös buzgalommal a Tisztelt Olvasó figyelmébe, mert Béla bácsi a leggyakrabban szópárokat elemezve, ízlelgetve, szembeállítva fejtette ki véleményét, vö.: *kedély* - *ösztön*. Az utolsó forrásmegjelölés zárójele utáni olyan további kapcsolatra mutat, amely az adott cikkben nem szerepelt, de fontos. Ha valamely szó szerepel ugyan önálló szócikként - pl. *ember* - de az adott összefüggésben, más tartalommal, pl. a hamvasi szóhasználattól eltérő értelemben, vagy szólásként szerepel: „az ember, ha sétálni indul”, akkor a kiemelés elmarad.

A címszó után *dőlt* betűvel írott szó a címszó értelmének szűkítését jelöli, pl.: Valódi *élet*.

A ; jele a forrásmegjelöléshez való kapcsolódást jelenti. Pl.: a szöveget három ; osztja föl, s az idézetek helye Si. 168, 24, 218-219, akkor az első pontosvessző előtti szöveg a *Silentium* 168. oldaláról való, a második a 24-ről, a harmadik a 218-219-ről.

A *Kemény Katalinnal* közösen írt *Forradalom a művészetben* c. könyv földolgozása során nem kutattam, hogy melyik mondat melyiküktől való. Nem is akartam, tekintettel kettejük mélyen gyökerező közösségére.

Nem vettem figyelembe az *Anthologia humana* c. kötetet, valamint a *Száz könyv*-et, ami önmagában is e munka társkönyve - vagy fordítva.

*

Munkám elkészítéséhez elsősorban Béla bácsi nyújtott segítséget.

A Hamvas Szótárhoz fölhasznált művek - kötet cím szerint.

A. - Arkhai (1948-1950.)

B. - a babérligetkönyv (1932-1945.) -- Hexakümlion (263. skk, 1937.).

B. f. - a bor filozófiája (1945), EDITIO M. Szentendre, év nélkül.

- Eksztázis gépirat, a lokisztikai jelölés csak a fejezet számát mutatja.

33. - Hamvas Béla 33 esszéje, ELTE BTK Budapest, 1987.

M. - Forradalom a művészetben (1947.) - Kemény Katalinnal Pannónia Könyvek, Pécs, 1989.

K. I. - K. II. - K. III. - Karnevál (1948-1951.).

K. E. - Közös életrend Fő. Szabó E. Könyvtár, Budapest, 1988.

L. T. - A láthatatlan történet (1943), Akadémiai Kiadó, Bp. 1988.

L. - Sz. - A láthatatlan történet - Sziget (251. skk.), (1935-1936.).

M. H. I. - Magyar Hüperion I. (1936-1946.).

M. H. II. Magyar Hüperion II.: Az öt génusz (1948.) - Bakony (177, 1936.).

P. I. és P. II. - Patmosz I. és II. kötet.

Si. - Silentium (1949.)- Titkos jegyzőkönyv (99. skk, 1962.) - Unicornis (231. skk, 1948.).

S. S. - Scientia sacra, Magvető Könyvkiadó, Bp. 1988.

S. S. K. - Scientia Sacra II. rész, A kereszténység (1960-1964.).

Sz. - Szarepta (1951-1955) - 64-es cikkek (285 skk. 1963-1964.).

Sz. B. U. - Szilveszter (1957.) - Bizonyos tekintetben (1960-1961, 287. skk.) - Ugyanis (1966-1967, 401. skk.).

Sz. E. - Szellem és egzisztencia, esszék, Baranya Megyei Könyvtár, Pécs, 1987..

T. Sz. - Tabula Smaragdina (1947-1950.) - Mágia szutra (219 skk, 1950.).

V. - Világválság (1935-1937. Gondolkodó magyarok, szerk. Szigethy Gábor, Magvető Kiadó, Budapest, 1983.).

Hamvas Szótár

Uram, ez nem tudomány!

*Hogyhogy? Ön feltételezte, hogy olyan
buta vagyok, mint egy tudós?*

(Bizonyos tekintetben, Sz. B. U. 329.)

A

Abhimána szanszkrit a →lélek örületszerű megzavarodása (Si. 48.) →turba.

Abszolút mű a →kinyilatkoztatás, a →szentkönyvek (P. II. 178.) →életmű, →mutatvány, →mű,

Absztrakt *alapszó* elvont: az →igazságtól, a teljességtől, a lényegtől, az egésztől, a →léttől (S. S. 69.) →személytelen.

Absztrakt művészet →geometriában mondja el álmképeit; *magyar* ~ nem az →egyéni gyönyörködés tárgya, hanem a szív mélyén élő örök, kölcsönös nosztalgia megnyilatkozása, amely dialógusra szólít fel; nem én nézem a →képet, hanem a kép néz engem; ezzel szemben a nyugati ~ festmény megmarad látványnak, objektumnak (F. M. 105, 96, 106.); az ~ a →tudat új feszültségeit, →helyzetét, →érzékenységet nyitja és →teremti meg, párhuzamosan a →tudományok törekvéseivel (Sz. É. 133.) →mű, →mútárgy, →művész, →művészet.

Adam Kadmon, a teremtés eredeti →embere, az örök ember, az első lélek, a királyi lélek, szellemi lény (S. S. 120.) →aranykor, →Ádám, →emberiség, →király →ősemler.

Adás minden az ~**ban** nyer jelentőséget; ez minden viszony alapja; az adakozót mélyebbről köti (B. 173.). →áldozat, →élet.

After, Abel →Hoppy Lőrinc inkarnációja a Szilveszterben: tapirnyákos, renderil, serpedvény, regeszékes, hebregeány, mérgeány, leánykóros, lilimtipró, ravatag szökőfény (Sz. B. U. 29. skk.).

Agitátor maga sem hiszi, amit terjeszt, de nem is →hazudik: dühöt, fölfordulást, lázadást szít csak úgy; a →senki őse (P. II. 220.).

Akárki az I. Világháború utáni →polgár, akiben elmosódik, hogy lelkesz, vagy szakács, mint amikor az ebédet egy vödörben összeöntik; fő, hogy →számítását megtalálja (P. II. 212.) →kasztalan, →senki.

Alapállás *alapszó* (Szabó Lajos) a mindenkori →ember mindenkori helyzetének →mértéke; jobbra föltáratlan: semmi sem oly kevésbé ismert, mint az emberi →lét →normális állapota; aki ~ nélkül él, →vallásban kell, hogy éljen, életét a →történet erői oldják, dialektikussá kell lennie (S. S. K. 18, 40, 133.); létmód, →életrend; autentikus létezés: a büntelen, →éber és →egészséges ember, mértéke a →hagyományban az →aranykor embere, a →megváltás korában →Krisztus; a →szentkönyvek tanítása és az ebből táplálkozó hagyomány (M. Sz. 311. skk.); realizálatlansága a →válság oka (P. I. 275.) →Adam Kadmon, →szeretet →status absolutus.

Alapállás helyreállítása közvetlen létfeladat: a →büntudatot és a jóvátétel kötelezettségét ébren tartani, az →alapállást föltárni, a →történetből kilépni és a →status absolutust →megvalósítani; hazugságmentes →írás és hazugságmentes →egzisztencia egymást fedi (P. I. 166, 247.) →beavatásban, a →kereszténységben, az →andorgün megvalósítása a →szexusban, →létrontás jóvátétele.

Alétheia átlátszóság, fedetlenség; csak ha magamat átlátszóvá teszem, akkor láthatom a →világot teljes átlátszóságában (M. Sz. 333.); →asha, →maszk, →realizálás.

Aléthész/egzisztens akiben a →gondolat, a →szó és a →tett egymást fedi: ezért átlátszó, →nyílt, tiszta, világos ember (S. S. K. 133.) →alétheia.

Alföld magyar a dél-orosz sztyeppe-óceán dél-nyugati öble (Sz. 403.); itt a család törzssé ágazik; senki se méri magát közös (→demokratikus) mércével, mint nyugaton; →városa →középponttalan, →életrendje nem különbözik a faluétól, az a sátoztáborétól, →szabadságra sóvárog; →szellemi kasztja, melyben →népe létkérdései világosságra léphettek volna, sosem alakulhatott ki; →életrendje az udvaré, a termelés a szerencsére épül; embere foglalkozásában →vaisja, amúgy →ksatrija (M. H. II. 12, 23, 42, 47.) →szegénylegény.

Alkalmazhatóság az →örök, igaz →élet →rendje nem alkalmazható - éppen ez benne a nagyszerű, mert az ~ kicsinyességre vezet (*Lao-ce*, K. É. 201.) →engedékenység.

Alkímia az →analogikus →logika és az →üdvterv-építés tudománya (T. S. - M. Sz.); aranykészítés, vagyis az →aranykori →lét →realizálása (S. S. K. 196.).

Alkotás a →létezés heve, benne az →ember mindig egészként viselkedik (M. Sz. 234.); akkor tökéletes, ha a potenciák (aziluth) szférájában születik, mint gondolat, innen a virtuális világba lép (berijah), ezután meg kell formálni (jezirah), végül fizikailag el kell készíteni (asszijah) - a homo faber (→műszaki) csak ebben a negyedik körben mozog, a szellemi fázisokat nem érinti, ~a ezért csupán →gép (P. I. 447.).

Alulról jött ember az →anyag alsó sugárzását érvényesíti, ha uralomra jut, az emberiség a sötétség martaléka lesz, és katasztrófa következik: *Káin*, vízözön (S. S. 126.) →szakrális szubjektum.

Alvás kozmikus metamorfózis, elaludni: sötétséggé válni, elmerülni a nagy Semmiben, ami a →világ (A. 20.).

Alvilág a →sors és a →mű mélységét az ~i kapcsolat adja; aki az ~ot nem élte át, annak más számára lényeges mondanivalója nincs, mert tudatlan a sors sötét és bizonytalan kérdéseiben, a →világot nem érti, s ő maga lényegtelen (Sz. E. 17-18.) →túlvilág.

Amazon meg nem engedett aktivitásban szenvedő →nő (K. 444.); nemi arányait vesztett feminin lény, a hermafrodita egy neme; mindkét neméről homályos sejtelve van, mindkét nemmel kegyetlenül szemben áll, vö.: →hangya, természet, hivatalnoknő, stb. (S. S. K. 283.)

Ambrada *Szilveszter* a létező →szocializmus, a →pánszklávizmus, a →csimpalacsánok földje, ahol az →ember ingyen van; az ember →álma a →cunci; az →élet lényege: a szar és a méz pontos elkülönítése és az élet méztelenítése (Sz. B. U. 99. skk.) →fondetrens, →Tmil.

Analizált marad az, aki volt, ám disznóságait nem rejtegeti többé, hanem henceg velük (A. 405.) →ontológiai idióta lesz belőle (P. I. 163.) →freudizmus, →idiotész, →pszichoterápia.

Analógia a →világon minden különbözik, de mégis azonos (S. S. 131.); nem hasonlat, hanem az →őskor →logikája; a hierarchiák közti megfelelés. (T. S. 22, 44.); a fémek, a →számok, az elemek képeivel, az illat-, hang- és ízképekkel stb. kapcsolatban állnak a →geometria, a különféle →művészetek, a →nyelvek és →írások stb. →képei, az individualizáció foka, az érzések, a szenvedélyek, a →bűnök és erények, a lények stb.; az összes skálák egybevetéséből, a számsorra való felépítéséből kialakított egyetemes értelmi megfelelések rendszere (A. 246-247.); végső alapja a szám (S. S. K. 323.).

Analógiás látás a dolgok belső →azonosságát látja, alapja →metafizikai; transzcendentális realizmus (S. S. 386, 447.).

Analógiás logika a →látás logikája; minden valóságszint között megfelelés van; művelete az →analógiák felismerése, a →megkülönböztetés és az elválasztva összefoglalás; a megfelelések alapja az →aritmológia, nem bizonyít, hanem kijelent, nem szembeállít, hanem →egyesít (S. S. K. 324-325.) →egységlogika, →racionális logika.

Ananké →szükségyszerűség.

Androgün hímnő-lény, a →bűnbeeséssel kettétörött, az aranymetszés szabálya szerint nagyobb rész jutott a hímrre, kisebb a nőre, a →létkorruptió növekedésével az arány elveszett (S. S. K. 245, 247.); a →férfi és →női nem egysége, az ösнемűség, amely mindkét nem számára nyitott - nem hermafrodita! (M. Sz. 345.); akiben a →kettő között lévő →közép, vagyis az →Egy megnyilatkozik, nem semleges, hanem mindkettő (T. S. 130.)

Anima a →férfinak a →nőről (anya, feleség, szerető, barát, boszorkány, istennő, stb.) szerzett minden tapasztalata egyetlen alakzatban, a férfi lényének leghatalmasabb pszichológiai →realitása, szinte mindent az ~ irányít, elsüllyedt a férfi romlott létezésének mélyére; a →paradicsomban maradt nő →képe (S. S. K. 249, 275.); a férfi nő-lelke, amely az igazi nő pótlására fejlődött ki (B. 23.) →animus, →archetípus.

Animus a →nő létének legfőbb hatalma, a lényét kiegészítő, de annak mélyére süllyedt eredeti →férfi (S. S. K. 249.) →anima, →archetípus.

Antikrisztus a →Szent Szellem ellenereje, ami megnyilvánult, azt el akarja rejteni, a →megváltás világból lép elő, nem a →primordiális létromlás, hanem az egyetemes létmegújulás megromlásának fejedelme; a →szeretet oppozíciója, az egocentrizmus, az érzéketlenség, a bizalmatlanság, a szétszórás; első arca a →farizeizmus, második arca a →klérus, harmadik arca az →apparátus (S. S. K. 172, 233.); 666, →szellemtől, →embertől, →Istentől független →absztrakt, →személytelen létezés, nem inkarnálódhat, csak annyiban van hatalma, amennyiben élő ember szolgálja; mi valósítjuk meg →erőszak, →hazugság, hivatal, →rém-állam, →szcientifizmus által; hogy valótlanágban, a nihil és a →fantazma országában élünk (Si. 20-39.).

Antikrisztus eljövetele soha nem fog testet öltetni →személytelensége miatt, ám az →Istentől, →embertől, →szellemtől független →valóság föltételezése és megszervezése megidézte; annál erősebb, minél kevesebben élnek úgy, hogy a világ javulása az ő személyes javító →tevékenységüktől függ. (Si. 35.).

Antikrisztus szolgálja aki az →Antikrisztusnak meghódol, neki önmagában teret enged, ám ezáltal ő maga →személytelenné válik, szellemtelenné, valótlaná, →fantasztá lesz, →megőrül és lohol (Si. 27.).

Antropológia lényege a theandria, az istenemberség (M. Sz. 288.); kérdése a →lélek világhelye; →univerzális és egzakt, szemben a →tudományos ~val, amely →individuális és →absztrakt (S. S. 177.) →ember.

Anyá Magna Mater, a matrix, akiből a →lét sokszerűsége szüntelenül árad; nem →Ádám fele, hanem Ádám lényének kvintesszenciája; időben később jött, de lényében Ádámot megelőzte (S. S. 165.) →asszony, →nő, →Sophia, →Willendorfi Vénusz.

Anyag varázs, ájult formátlanág (*Böhme*, M. Sz. 260.); az összetört →természet szemete, excrementuma, mely a kozmoszból kihullott, nem →szubsztancia (L. T. 30-31.); a bukott szellemek lezuhanásának helye; nem →teremtés (S. S. 122.); sosem teljesen szellemtelen, mert akkor nem-létező lenne, vagyis az ~ nem →ateista, ám csak nagyon durva →szellemi megnyilatkozásokat (fizikai, kémiai, stb.) képes felfogni (Si. 292.); a legalacsonyabb →metafizikai →fogalom, a →vaisjaé; hogy az egész közösség elfogadta, vaisjává vált, elfeketedett, vagy →kaszttalanná lett (K. É. 167.).

Anyavallás a →lunáris életrendhez tartozik: elsősorban a →mítoszban él, kedveli a politizmust, a →demokráciát, az anarchiát, a pompát, a színházat, a →természetet, az erotikát, az →egyéni szabadságot, a központosított államot nem viseli el; három fénykora a hellenizmus, a →reneszánsz, a 18-19. sz. (S. S. K. 267.) →apavallás.

Apavallás a →szoláris életrendnek felel meg; elsősorban a héber, a mohamedanizmus a mindenható apaistennel, ennek →analógiája a →közösség, a család; ~**ban** élt Bizánc, Oroszország az apacárral, apadiktátorral, az →individualitást nem tűri, zord morál, geometrikus →hierarchia, egyetlen könyv (S. S. K. 266.) →anyavallás.

Apokalipszis a homályba burkolt megvilágosodása (S. S. K. 192.); ítéletszerű →kinyilatkoztatás, a →teremtés utolsó mozzanata, az →aranykortól, Kr. e. kb. 600-tól számított időszak, amikor az →ember sorsának irányítását →Isten kezéből kivette, s önmagára bízta; a →létbe, az →üdvbe való visszatérés csupán lehetőség; a →tudat és az →éberség helyet cserélt (S. S. 26-27, 50.); végső szakasza az →Antikrisztus elszabadulásának kora, amikor az igazságtalanság megengedett; tűrni kell Istenhez való *Hénokh*-i hűségben; felében →megváltás, felében a megváltás megfordításának antikrisztusi kísérlete (Si. 24-25.) →jelen aión, →történeti kor, →válság.

Apparátus az ellenség, a →személytelen →létrontás-rendszer, a →lét megrablása; az →Evangélium egzisztenciális →logosza, az →igazság oldja (P. II. 232, 182, 241.); az →ész abszolutizálásának következménye, az →ember szellemi lényének megtagadásából keletkezett; az ~**ban** az ember nem spirituális lény, hanem funkció; az ~ megelőzi a →fasizmust, a →bolsevizmust, elnyelte a →farizeust, a →klérust, az akaratot, az érzelmet, a humánus →létet, a →vallást, a →művészetet, a szegényeket és a gazdagokat; megszólíthatatlan, embertől független; az általa gépezetté fagyasztott létben jó-rossz, bűn-erény, igazsághazugság között nincs különbség; hermafrodita; a személytelen →számnak a létezésre való alkalmazása (S. S. K. 229-236, 291, 321.) →Antikrisztus, →hatalom, →modern szám.

Aquinoi Tamás a Summa az arisztoteleszi →filozófia és a →vallássá lett →kereszténység keveréke, korának terméke, rögtön utána érvénytelen (S. S. K. 59.).

Arany az életteli →test, a tüzes →lélek és a →világos →szellem →egysége, a Nap; az újkori →tudomány összetévesztette azzal a fémmel, amiből a pénzt csinálják; az aurum gyöke, aur=fény: az →emberiségnek fény-valutája van. (T. S. 120.); négy eleme: a Nap, az →uralom, az →idő, az →Isten; egyedül Istené, aki az →őskorban egy darabka ~**at** magánál tartott, az az egész →emberiséget illető →fényt csonkította meg, s a legsúlyosabb →bünt követte el; az →aranykor akkor tűnt le, amikor a →király az ~**at** magáénak kezdte tekinteni; a →sudra kezében már csak →fém és →démon (33. 192.) →alkímia, →pénz.

Aranykor →Éden, a →lét kezdete; embere, →Ádám, a →művelő, aki a létért való küzdelmet, a →munkát nem ismeri, protektorális gazdasága a gyöngébbet védi (P. I. 191.); kb. Kr.e. 600-ig; állapot, amelyben minden dolog és lény a saját helyén volt, ezért zavartalan →boldogságban élt; minden időben jelen van, ha akad, aki megvalósítja (B. f. 23.) →rend.

Aranykor vége Kr. e. 600 táján, a korforduló nagyjai: *Lao-ce*, *Kung-ce*, *Buddha*, az utolsó *Zarathuszttra*, az utolsó *Thot*, *Hérakleitos*, *Pythagoras*; a fordulat lényege: a →lét elveszett, ami maradt, csak az →élet. Az egész →valóság kettészakadt. A teljes →nyíltság lezárult, a nagy összefüggések megszakadtak; a Tao elrejtőzött, kialakult az állam, az →erkölcs, a kötelesség, az okosság, a →hazugság (S. S. 17-20.) →apokalipszis, →történeti kor.

Arc nem →típus, hanem →Egy, nincs belőle több; amennyiben másra hasonlít, az a →lélek tehetetlensége, hogy nem tudja magát megkülönböztetni (B. 241.).

Archaikus ember →őseMBER.

Archaikus gondolkodás →beavatás.(T. S. 24.).

Archaikus mosoly görög *szobrokon* mosoly az →élet rejtelmes, szomorú, szépséges értelmetlenségén (33, 156.) →bölcs, →bölcsség.

Archetípus a →lélek régebbi létének maradványa, a mai lélekben veszélyes →démon (L. T. 144.); hivatás, magatartás, állásfoglalás, tulajdonság, stb. és mindezek szövevénye, mintegy az →emberiség őstapasztalataként él lelkünkben, és viselkedésünk során a bennünk élő ~t - →apát, →anyát, →hőst, stb. - valósítjuk meg; a kiemelt és vele szemben háttérbe szorított ~ok lelki zavarokat keltenek; csak a →világosság képes megfékezni őket, de tökéletesen →átvilágított →tudattalan nincs (M. H. II. 98-99, 116.); valószínűleg →logos (P. I. 215.) →objektív psziché.

Ariszteia belső nemesség, theurgikus →lét (B. 302.) →hübrisz.

Aritmológia a →szám alapqualitásának megtalálása (33. 301.); számértelmezés és annak következményei, a →beavatás alapja; minden ~ végső értelme az →Egy (T. S. 25, 107.); három fajtája 1. hieratikus ~, →száma definitív, megfelel az →analógiás logikának; 2. száma →profán, megfelel a →racionális logikának; 3. egység- vagy →trinitárius ~ (S. S. K. 321.).

Arlequin/Bolond az →emberi →lét egyik főalakja, roppant ritka, →szabad, nevet, →játszik; kívül áll a →becsvágyon, a hatalmi örületen; félelmen; tudja, hogy a létezés logikája →paradox; →misztériuma megtanulhatatlan, csak az szerezheti meg, aki elég erős és bátor hozzá (Si. 167, 177, 168, 184.) →naplopó, →szellemben szegény.

Asha iráni igazi →rend (K. É. 162.) a →világ aranyfénye, boldogsága, az öröklét szubsztanciája; az →őskor →kultusza; az a szó, amely az emberben tudatossá teszi, hogy az egész földet paradicsommá kell tenni, nem egyéni →haszon végett, hanem az egész →emberiség javára (Zarathusztra, S. S. 216-217.) →alétheia, →aranykor, →művelés.

Assisi Szent Ferenc a →gyermek, →arlequin tündöklő →csodája, Európában nem élt →ember, aki a →félelemtől alaposabban megszabadult volna, mint ő (Si. 180.) →szellemben szegény.

Aszkézis/Önmegtagadás tudatos, begyakorolt fegyelem, általa az →ember önmagánál erősebb; a →fényt a mélység világa felé fordítja s önmagába bevezeti, az →archetípusokat fölemeli, megnevezi, s ily módon megzabolazza; nélküle nincsen komolyság, de az ~, mint program, →életgyötrés. (P. II. 199. L. T. 95.); a mennybe vezető tűz az önmegtagadás tüze (S. S. K. 95.); →Európában az →életéhség szembefordulása önmagával, önámítás, →egyéni üdvkeresés (P. I. 456, 460.) →hős, →jóga, →király.

Asszony földi egyetlen célja a →bűbáj, ha nem ez volna a lénye, akkor soha sem lehetne öreg és csúf, hiszen a →szépség nem csúnyul meg (S. S. 168.); amint a →létbe lépett, már →anya - anyja magának →Ádámnak is; matrix mundi, a →világ ősképe (S. S. 164.) előbb volt, mint maga a →világ (Si. 230.) →nő.

Asztrológia a →világban lévő lények és dolgok bolygó-analógiájának →őskori szintézise (S. S. 394.); az ~ban nem hiszek jobban, mint a →természettudományban; annak kell, aki eltévedt az éjszakában, aki a napfényben él, annak nem kell csillagvezető (B. 254.).

Ateista vélemény van, ~ →ember nincs, →kísértet sincs, →álom sincs (A. 374.); csak →korrupt és szofisztikus korokra jellemző (S. S. K. 271.); az ~ →vallás a legbigottabb, lényege az →Istentől való →félelem, és az előle való bujkálás; három dogmája: →lélek nincs, az →ember állat, a →halál megsemmisülés (B. f. 8.) →Lala, →qualmikiánus.

Ateizmus világalomra jutott fogyatékos →értelem és korcs →kedély; kárpótlását a túlzott aktivitásban, és az ebből eredő →erőszakban keresi (B. f. 6.); nem a →vallásos teizmuson bukik meg, hanem az épeszű belátás veszi észre, hogy ostobaság, tudománytalan tévedés, →gondolkodási és magatartásbeli nonszens (F. M. 10.).

Ateista holtbiztos tudomása van →Isten létezéséről (Sz. B. U. (273.).

Atman a →Véda alapszava: az abszolút →én (S. S. K.264.); emberi lélekkel szemben az örök, egyetemes →lélek, az →éberség az ~ →kegyelme, a vele való azonosulás (S. S. 40.); pólustalan én-fogalom; az, ami a lényből minden mulandó lefejtése után megmarad, teljesen üres és színültig telt →léttel; pont, mely „kisebb, mint a daraszem szeme, és nagyobb, mint a hegyek, nagyobb, mint a világ, és nagyobb, mint minden világ együttvéve” (S. S. K. 300.).

Augustinus nyomán vált közfelfogássá, hogy a →kereszténység lézaktatottság (→turba), az →Evangéliumtól, a megtisztult →lét örömhírétől, →szenvedni kell (S. S. 212.).

Autentikus élet tankönyve a →kinyilatkoztatás (Si. 242.) →hiteles, →valódi.

Autoknirps aki önmagát összezsugorítja, torz →én-görccsé törpésíti, s ezáltal a →szellem emésztő tüzeit elkerüli (L. T. 75.) →csirihau.

Autokrata megveti azt, amitől nem →fél (33, 21.).

Autoritás nélkül élni védelem, hivatkozás, apa nélkül élni, minden pillanatban kényszerítve lenni a →lét teljes egészének átélésére (Si. 238.) →terminológia nélkül élni.

Avilai Teréz rejtse el magad a →magányba, és rejtse el a magányt is (33. 216.).

Azonosság csak egyetlen egy van; a →létezés minden létezőben azonos, kizárt, hogy több létezés lenne; azonos létezés részesei vagyunk, de nem lehatárolt rész, hanem mindannyiunkban a létezés egésze van jelen; különbözni kizárólag az →egységen belül lehet, az ~ban nem (S. S. K. 293-295.) →minden Egy, →vallás.

Azonosság helyreállítása a →káprázat, a téves kivetítések megszüntetése (S. S. K. 310.).

Á

Ádám a →bűnbeesés utáni, földből született →ember, →Adam Kadmonnak csak mása, töredéke (S. S. 123-124.) →őseember.

Ágy elolvadni a közösben; házastársakban, amikor együtt →alszanak az esszenciák kicserélődnek, a →férfi és a →nő egymást áthatja (P. I. 157.) →inqualiren.

Áhítat halálkészség, az életelőnyökről való megfélemezés, a →csoda →mámora, amikor bennünk valami magasabb hömpölyög (Sz. B. U. 277.).

Ájultság *alapszó* lefokozott →éberség, az →eksztázis látszata, ám éppen az ellenkezője: nem odaadom magam, hanem elveszek, kapcsolatomban a →valósággal megszakad.

Áldozat *alapszó* a →közösségben helyreállított egységes →lét →szertartása (S. S. 363.); a →keresztet föl kell venni, a magányos, egyéni →ént le kell vetni, a →lét másként nem tartható fenn; az ~ nyitja és újítja meg a közösséget (*Baader*); teremti az emberinél magasabb léttel való közösséget (L. T. 166, 167.) →költő, →Utolsó Lélek, →ünnap, →szubjektum.

Álkomolyság a hatalmaskodás csallhatatlan jele (F. M. 39.) →hatalom.

Állam *aranykori* a dolgok a maguk →rendjét követik, mindenki elégedett; perikleszi úgy kormányozni, hogy senkinek szeméből könnyet ne fakasszon; *modern* karikatúra, alapja a blöff; felirata: hazudj, amit akarsz, úgyse hiszek el neked semmit; törvényes ~ a →reális ~; őrizi a gazdagok →pénzét (Sz. B. U. 282-283, 459, 470.); épelméjű →embert nem tud →kormányozni, ezért a - menetrend kivételével - minden tekintetben dezinformált →közvéleményből él (P. I. 51-52.); a **hivatal**~ a világtrösztök kezébe megy át (V. 57.) →Machiavelli, →univerzális állam.

Állatkör asztrológia kozmikus helyek, ahol a →bolygók mozognak (S. S. 400.).

Állítmány a →mondat nevezője, a mondatban az utolsó hely, a végső szó az övé (P. II. 84, 85).

Álom ahol nincs →civilizáció, ott a →szellemet helyettesíti, s visszatartja az →embert attól, hogy a →természetbe olvadjon; nem szilárd létforma (M. H. II. 31.) →Észak, →Magyarország.

Álszükségyszerűség a halhatatlanság-szenvedély munkája; a →szükségyszerűség humanizálása; az ~**ekkel** →tudomány akarja az →embert az igazi szükségyszerűségtől, az anankétól, a végzettől megváltani; ezért kell tévednie: az ~**ekből** indul ki, amikor a félreértésben gyakorolja magát (33. 110.) →tudományvallás.

Ártatlanság az →aranykorban a lányok nem tudták megkülönböztetni, hogy nézik őket, vagy sem; a bukott angyalok tanították meg őket arra, hogy ne →nők legyenek, hanem a nők szerepét játsszák (P. I. 46.) →hatás, →maszk.

Átvalósulás a jázmin és az olaj, →megváltás művelete, ülni a jázminbokrak alatt, és egyszerre átélni a pillanat összes gyönyörű →káprázatait, és az olaj, a →szellem örök minőség-telenségét; →létünk beváltása, befejezhetetlen (Si. 78-79.).

Átvilágítani *alapszó* →megismerni, megérteni, ezáltal →fényel áthatni, és ílymódon megszeliidíteni; a →Szent Szellem tevékenysége (S. S. K. 172.) →archetípus, →démon, →inqualieren, →önkritika.

Átlátszóság →alétheia.

B

Babona a rosszul alkalmazott hit, az →ateizmus egy neme (M. H. II. 33.).

J. S. Bach sok ember egyetlen mentsége, hogy ~ot hallgatja. (Sz. 97.) →zene.

Balkán szelleme provinciális bizantinizmus, összezsizsolthatatlan néptörédek a legzüllöttebb életrendben (I. T. 70.).

Barátság magasabb Hatalomtól megszentelt állapot, →idill, az értékek kölcsönös egyöntetűségének elismerése, csak →férfiak között lehetséges, az →életen túl, a →lét körébe ágyazódik; a szenvedélyeket megfékezi, művelete: az →Egyből →kettő lesz; négy dimenziója: a hősiesség, az intim, a szellemi és a játékos, kizáró oka a hiúság, a gőg és az →ironia (L. T. 132-136.).

Bartók Béla →imaginációja nem volt képes a →szcientifizmus hatása alól felszabadulni (P. II. 340.) →zöld.

Bartók és Kodály bennük a magyar →művész először jelent meg világtávlatban, mint első vonalbeli, vezető, →ízlést diktáló; nagyságuk titka: a pátoz teljes hiánya és az őszinteség legmagasabb foka (F. M. 20, 95).

Beavatás halál az anyagi →természetben, születés a →szellem világában (S. S. 275.); a ~ban „nem történik semmi”, csak az a felismerés, hogy én vagyok a halhatatlan lény (S. S. 361.); ~ az →ember leszűkült →életének határait áttöri, és a →lét →egységét helyreállítja (P. I. 202.); olyan erő fölött szerez hatalmat, mely a →teóriát életgyakorlatba át tudja vinni (P. II. 69.); nem →értelmi világosságot nyit meg, nem →erkölcsi tökéletességet tanít, és nem betegségmentessé tesz, hanem a mindennemű romlás középpontjában lévő →sötétséget, amely lehet értelmi is, erkölcsi is, →testi is, felfedi és →átvilágítja (S. S. K. 159.); minden esetben →realizálás (E. 8. f.); ma a ~t merő →anyagi →tudás helyettesíti (S. S. 314.) →kereszténység, →metanoia, →normalitás, →teljes tudás.

Becsvágy a legnagyobb kell nekem (K. II. 436.); irtózatot →realitás, még szörnyűbb, amikor elfojtják; ~ó ember sohasem nyúl olyasmire, aminek magasrendűségét nem tudja (B. 44, 277.) →világhatalom.

Befelé fordulás a természetfölötti felé fordulás, iránya nem párhuzamos, hanem merőleges a →történelmi útra (S. S. 293.) →belső.

Belső világ a →léleknek a →szellem érzék- és természetfölötti, az →isten éné felé eső tájéka; befelé van a fölfelé (S. S. 158, 382.); a ~ megismerés mulasztásának jele a →tudomány, a →művészet, az →uralom, a különféle tanok (Si. 230.) →külső.

Bennszülött szimpla tudatú →ember, állami csürhe, a →közösség számára alkalmatlan. (K. II. 382.).

Berzsenyi Dániel a rómaiak óta a legnagyobb antik költő (M. H. 14.).

Beszéd a gondolat, a →misztérium profanizálása (L. - Sz. 283.) →beszélni.

Beszélni →mágikus képesség: kapcsolódni, megnyílni, →ölelni, vagyis →szeretni; a →szó által →éberséghez jutunk (S. S. 333.); miután a lényeg az elbeszélhetetlenben van, a →beszéd szegényít, sőt támad, mert az „igen” hallgat, a „nem” beszél (L. - Sz. 282.); a →hagyomány első és utolsó feltétele az élő →beszéd; ami csak →mestertől tanulható (SZ. B. U. 272.).

Betegség *alapszó* a megromlott →lét →testi megnyilvánulása, →bűn helyettese a modernségben (P. II. 21.); →száma: az öt, ami a mindent, a →tizet, kettétöri, s uralkodik az →emberen, tehát a ~ nem valamely szerv elszigetelt hibája; a betegen az →anyag kezd uralkodni, vagyis a magasabb rendűn az alacsonyabb rendű (S. S. 434-436, 439.) a feladat nem meggyógyulni, hanem a ~gel együtt élni (Si. 343.) →megváltás, →örület.

Békakoncert bűvöletes egyhangúság, angyali kórus, semmi izgalom, semmi kacérság, akár a tücsökzene; a →lét közvetlen teljessége (Sz. B. U. 339.) →csend, →madárzene.

Béke alapja az →igazság, amíg egy csepp igazságtalanság él, a ~ nem valósítható meg (P. II. 96.)

Bizánc alapja a caesaropapizmus; a →vallás, mint a legfőbb függés, a →hatalom eszköze, és a →ceremónia, a mindent átszövő hazugság (33, 22-26.) →humanizmus.

Bizonyítás az →ész meggyőzése, a →rossz lelkiismeret kompenzációja; azóta létezik, amióta →racionalista, vagyis →azonosság/ellentét →logika van. (T. S. 105.); a →rendszerben rejtőzködő ember védelmi taktikája (P. II. 182.); nem az →igazsága győz meg, hanem a →logikai művelet; a görögök találták ki, de nem *Orpheusz*, hanem a jogászok, a →politikusok a →szofisták (P. I. 57.) →kis valóság, →nyelv, →tudomány.

Bizonytalan ami bebizonyítható, ezért →bizonyításra szorul (Sz. B. U. 25.) →biztos.

Biztos hogy életemben egyetlen pillanat sem volt, amikor →Isten, akinek még a nevét sem tudom, békén hagyott volna (Si. 287.); ami bebizonyíthatatlan; egyetlen ~, a vagyok (Sz. B. U. 25, 27.) →bizonytalan.

Bobó állandóan más, mint aki; hazudik a →hazugságért, még nem-igazsága sincs, korunk valóságszava a ~, így szakrális →szó (Sz. B. U. 421-423.) →csirihau, →kaszttalan.

Boldogság a →világ első érzése, amivel a nemlétből fölébredt →életet fogadja; csak az bírja el, aki elosztja (L. T. 51, 158.); a →történetben a ~ a felszínen van, ezért az ember helyette a zaklatottságot és a →szenvedést éri el (S. S. 492.); a →hübrisz-ember célja, de nem illeti, mert a ~ nem lehet cél, ugyanis a ~ a →szép →élet ajándéka, a nemes, veszélyes, tüzes élet hímpora és méze (B. 302.) →publik.

Bolsevizmus elmélete az „idiotizmus kvintesszenciája”, nem →tudomány, hanem →giccs, ezért van →hatása főként rossz ízlésű (→ízléshiányos) emberek között; társadalmi rendszere a parazitizmus, ha már nincs mit államosítani, az ínség megkezdődik (SZ. 104. skk.); →üdv történeti helyzete pozitívabb a →kereszténységnél, mert →antikrisztusi aktivitása mélyebb →vallásos réteget érint, mint bármely keresztény →klerikalizmus hitetlensége (P. I. 124.) →fasizmus, →Tmil, →szocializmus.

Bolond →arlequin.

Bolondság →fantazma; →örület.

Bolygók *asztrológia* →ideák elemi →jelképei (S. S. 400.).

Bor →hieratikus maszk: isteni arca van, az egyik legmagasabb →kegyelmi aktus, visszahozza eredeti életünket, az →aranykort, s megmutatja, hová fogunk érkezni a végső világ-ünnepen; minden ~nak külön →génusza van; egy pohár ~ az →ateizmus halálugrása; a ~ cseppfolyós →csók, folyékony →szerelem; a nagy megvalósító: →realizáló (B. f. 24, 34-35, 40, 52-53, 59.); ~ nélkül lehet élni, de az egész félannyit sem ér; a ~ a létért való küzdelmen kívül áll, akár a →vallás, a →művészet, a →szépség (M. H. II. 68-69.).

Borág füstölt szalonna, kenyér, zöldpaprika, délen: hal, kenyér, olajbogyó; zöldpaprika helyett lehet hagyma és paradicsom, sőt, csak kenyér, vagy fokhagymás lángos; a hal a →bor ízéből semmit el nem nyel (Bf. 69-72.).

Borivás egyetlen →törvénye: bármikor, bárhol, bárhogyan (B. f. 78.).

Bornépek geniálisak, lakóhelyük →idillikus; →világtörténeti helyett →aranykori →hagyományban élnek, a →bor megóvjá őket az →absztrakciótól, attól, hogy a többi népet megváltás, ha kell puskatussal (B. f. 47.) →pálinkanépek.

Botrány a →szellem váratlan megnyilatkozása, riasztó →világossága a →társadalomban, pl. *Szókratész*, →kereszténység a zsidóság szemében (*Pál*), középkori eretnekség, *Baudelaire*, →*Nietzsche*, *Bartók*, stb. (F. M. 12.); a →világtörténet kezd ~ba fulladni; elmerül a szennyben, hódol a ripők, a fajtalan, az áruló előtt, a →közvélemény beleegyezésével; a →bűn még kívánta a megbocsátást, ismerte a katarzist, a →drámát, a ~, az elaljasodás apoteózisa, nem; →centruma a szégyen (P. II. 100-115.).

J. Böhme Európában az egyetlen →éber, aki a →világ teljességét és →egységét látta (T. S. 39.); →misztikája csaknem egyenrangú az →őskorival (S. S. 83.).

Bölcs minden →tehetségét kiégeti, s önmagával teljesen egyedül marad; a ~ek üdvözlnek a legnehezebben, mert legnehezebb az erényektől megszabadulni (K. K. 81.); a ~ a →turba felszámolásával kezdi, →tevékenységét a legszükségesebbre csökkenti (S. S. 137.); a ~ nem →ír; benső közelségben kell lennie az →istenségekkel, de átlát rajtuk; egyet akar, a →valóságot (33. 154.) →bölcsség, →magány.

Bölcsség létjelenlét, történetlen: nem →története van, hanem →léte, a történettől való elzárkózás - az →élet elárulása! - hamissá teszi; →beavatás nélkül mindössze magas, de izolált passzivitás; önmagában lényegtelen; a béke és a →hétköznapi ethosza, a ~ és a →tehetség egymást kizárja; (S. S. K. 137-138, 47.); ~ kezdete a csodálkozás (Sz. B. U. 45.); nem →tanítás; szomorúság, annak →tudása, hogy élet szép, de nincs értelme; (33. 154-155.); a →magatartás stabilitása (P. I. 131.) →archaikus mosoly, →bölc, →*Goethe*, →megrendülés.

Bőszültség/ressentiment *alapszó* harag, bosszú, →életéhség, →turbában élni, →tapintatlan, →démonnal magam →összetévesztem, →szeretet nélkül őrijöngeni, →ressentiment, →normalitásból, →alapállásból kiesni, stb.

Brahman a →szellemi kaszt tagja, aki a →nép létkérdéseivel tisztában van; nem épít, hanem alapít, neki kevés a →hatalom, a hírnév, a vagyon, az önmegtagadás; a létért való küzdelemben nem kompromittálja magát; ismeri azt a →mértéket, hogy az ember a reá nehezedő súlyt meddig tűrheti el; nélküle a →társadalom lefejezett; →tudásának magva az →alapállás (M. H. II. 47, 150, 153.); →léte a →történetre merőleges (P. I. 167.); a →szellemi uralom megvalósítója; →karmája a →tettektől való tartózkodás; →Európa mindig ~, tehát →szellem és →értelem és magasabb belátás nélkül, a történeteknek kiszolgáltatva élt; →Magyarország szintén (S. S. 500, S. S. K. 200, 222.), *szanszkrit*: sattva, →színe a fehér (K. É. 160.) →logos, →nevezetes névtelenség.

Brueghel azzal, hogy megfestette otromba, léha, durva kortársait, azok már eléggé megvannak büntetve (L. - Sz. 261.).

Buta fül mást hall (33. 146.) →butaság.

Butaság östény, a →történet legfőbb mozgatója, belső tapasztalással átélhető; sorsszerű, nem korlát, mert határtalan; mindenütt ott van, legkivált a →szellemben; csak a ~ volt képes a szellemi tompaságot, vagyis a valóságvaktságot kötelezővé, csaknem egyeduralmukodóvá tenni; a degradált →ember, a →hazugságban való hit; →életrend épül rá (33. 146-147.).

Búbáj az →asszony →anyagiassága, ez rajta a →hatalmak bélyege, a →karakter; a →szépség és a →bölcsség pótléka és meghamisítása, a vén boszorka ezt veszíti el (S. S. 167-168.) →káprázat, →Sophia.

Büdösség a →démoni →embert arról lehet fölismerni, hogy szeret ~ben tartózkodni, miközben folyton a tisztaságról beszél, mert a kettő ugyanaz (K. K. 458.).

Bűn *alapszó* az →ember megvalósulásának legalacsonyabb foka (S. S. K. 108.); vissza-kívánczóság a merő →anyagi →lét sötét felelőtlenségébe, következménye a →lélek elborulása és visszaképződése (S. S. 129.); az életszentség; a szellemvilág szentségének beszennyezése, csak →szellem képes elkövetni, a →test nem, mert a test élettani, s nem →morális létező - defektusa a →betegség (Si. 31, M. Sz. 47.); gonosszá tesz (B. 300.); életünkben nem iktatható ki teljesen; haszna, hogy fölébreszti a tisztaság iránti szomjúságot (Sz. 372.) →bűnbeesés, →felvilágosodás, →freudizmus, →létrontás, →ösbűn, →züllés.

Bűnbeesett ember a tejfölös epret a jég szekrényben természetellenesen lehűti; a helyes →mérték a pincheőfok (P. I. 268.).

Bűnbeesés általa az →ember, az egész →természet ura, a természetet megrontotta, és magával rántotta a →bűnbe, az →örületbe és a →betegségbe, a helyreállítás, a visszaemelés a →kultúra (*Baader*, M. Sz. 361.); a ~ által lesüllyedt természet →anyagivá lett (S. S. 122.); totális →korrupció (S. S. K. 317.) →Jézus, →megváltás, →rossz vallás.

Bűnös nem az, aki egyszer rosszat követet el, hanem aki folyamatosan a rosszban él, ezerszer az, ha ezt →reálisnak tartja, százezerszer az, ha a tisztátalan életet tanítja, és mástól követeli (S. S. K. 207.) →züllés.

Büntetés újabb →létrontás; a →büntől elválaszthatatlan (P. II. 136, 143.).

Bűntudat a középkor óta tartó →keresztényellenesség valójában szökési kísérlet a ~ elől; a →lélektan minden erőfeszítése a ~ likvidálásra irányul (*M. Buber*); az →egzisztencializmus a ~ ellen a →nyíltságba takarózik; a keleti vallásokba és misztikába való menekülés oka az a tévhit, hogy azok nem ismerik az →ösbűnt, s így a ~től olcsón megszabadulhatnak; további menekülési kísérlet a primitivizmus, a „vissza a természethez” (*J. J. Rousseau*) (P. I. 164.).

Büszkeség a legnagyobb ~ minden annak látni: ami (33. 145.).

C

Ceremónia mutogatás, a →forma túlhangsúlyozása, már nem az, aminek látszik, jelzi, hogy valami nincs rendben (T. Burckhardt, 33, 24.) →bobó, →publik.

Célja →Európa igazi európai vonalát, Pál apostolt, Augustinust, Pascalt, Nietzschét, az egzisztenciális és →szubjektív →konfesszió vonalát össze akartam kötni a →hagyománnyal, a Vedanta-mahájána-tao-Kabbala-orfikával, és az emberi →életet végérvényesen meg akartam alapozni; éspedig nem, mint →teóriát, hanem mint →életrendet; ezért kapcsolatot tartok fenn minden olyan szándékkal, amely a →szellemi kasztot meg akarja valósítani: a püthagóreusokkal, az →Egyházzal, a preraffaelitákkal, a georgiánusokkal; ellenfele vagyok mindennemű →szekularizációnak, mint amilyen a →klerikalizmus, a →demokrácia, a →szocializmus (P. I. 269.).

Cigányság nagy részben →csandala (M. H. II. 135.).

Cigányzene lehetetlen, hogy valami jóhiszeműen ilyen mélyről hitvány legyen; a valódi →zene excrementuma; a →magyar →nemes a ~t a magyar →nép zenéjével huzamosan és véglegesen →összetévesztette, és a ~re hivatkozva a →hagyományos zenét megtagadta; a ~ átította az akadémiai és parlamenti beszédeket, a *Székely Bertalan*-i romantikus festészetet, a köztéri szobrászatot, a színészetet, a költészetet (M. H. II. 135-238.) →ízléstelenség.

Civilizáció megnevesített →természet; ahol nincs ~, ott a természetet kirabolják, nem →művelik; minden ~ teokrácia (M. H. II. 66, 19, 150.); a →vallás, a →filozófia, a →tudomány készülsége az eszközöktől az intézményeken át az →elméletekig, hogy az →életet megkönnyítse, miáltal az →ember nagyobb súlyt vesz a vállára, mint amennyit az élet ún. terhei nyomnak; a legkönnyebbnek látszó megoldást kereső →életrend (S. S. K. 12-14.); a dolgok feltétlen leigázása, ami ellen a dolgok tiltakoznak (P. I. 57.); minden emberi lét valamilyen fokon civilizált, s minden ~ mesterséges, a természetet elnyomja (P. I. 165.) →káromkodás.

Civilizáció bomlása ha a →brahman kaszt, vagyis a →szellemi →uralom lehanyatlik, a →ksatrijáé, a gyakorlati →hatalomé lesz a döntő szó, akkor az →egység töredezni kezd: megkezdődik a belső és külső kivándorlás, megjelennek a →hagyományt megtagadó szekták, az egyéni →filozófiák, kitör a nemzetiségek és a kasztok viszálya, az elvadulás; (M. H. II. 105.).

Centrum →középpont.

Channan az evangéliumi Annás főpap, a tisztakörmű, háttérből mozgó reálpolitikus, a gonosztevők gonosztevője, illatos, hűvös, okos (A. 365. skk.) →Nagyinkvizítor, →plankton.

Channanizmus korunk legnagyobb világhatalmi tényezője, mely a közboldogság →ideológiáját fölmutatja, s mindenkit kiirtani törekszik. (A. 356, 367.) →hegelizmus.

Clairvoyance →őskori látás.

Cunci nyalóka az →élet unalma ellen; olcsó, geil, cifra, füledt émelyítő, privát és →ízléstelen; a ~ a →fondetrensek életideálja, ők ~**tébolyban** élnek; ~ a →műveltségük, a →tudományuk, a →művészetük, a →moráljuk, a →beszédük, a →törvényeik (Sz. B. U. 107.) →Ambrada, →polgárság.

CS

Csandala/csőcselék →kaszton kívüli; csak az →öszton szavára hallgat, illemmel, erkölccsel nem törődik, indulatos, alacsony vágyak rabságában él, még kérkedik is ezzel, szennyes szavakat használ, a →szellem magasrendűségén gúnyolódik, ezáltal önmagát helyezi →törvényen kívül, s ítéli arra, hogy →szakrális →közösség tagja ne lehessen (S. S. 473.) →elit, →forradalom, →kaszttalan, →tömeg.

Csáva →pác.

Csend a →szellem teljes értéke (F. M. 56.).

Cseresznyeszedés a →szabadságról való tapasztalat; rájönni, hogy a szabadság nem akadálytalanság, az ugyanis az önkény, hanem biztosan tudni, mi van, és hol van, és tudni hogy a dolgok - a cseresznye, az ág, a kosár - között hogyan kell mozogni (P. II. 210.).

Csimpalacsán Szilveszter →Ambrada →önérzet nélkülivé tett lakója (Sz. B. U.) →fondetrens, →Tmil.

Csirihau a józan valóságérzék csodája: a létért való küzdelem jegyében harácsol, fal, párzik, komisz, praktikus, mohó, →hazug, gátlás és illem alól felszabadult, s mindebben tökéletesen egyenlő; az utópisták meg a →tudósok által →racionálisan kiérlelt, s a modern →emberben élő →eszmény, ami megvalósulni kész egy rovarkeselyű-szerű lényben (Si. 115-121.) →autoknirps, →cunci, →csandala, →lemur, →plankton.

Csoda tömény →valóság; az egész →világ a ~ atmoszférájában áll (Si. 90, 72.); ~ az, ami egyszerű; a ~→alapállása a →dicsőség; ha az →idő egészének/pillanatának közepén, vagyis a ~**ban** vagyok, akkor a kezdet és a vég →Egy (Sz. B. U. 25, 26, 27.).

Csók táplálkozunk egymásból, tanítjuk egymást, szólunk egymáshoz, legtöbbször olyasmit, aminek mélységéhez a →szó kevés (B. f. 18.).

Csontváry Tivadar a közvetlen kapcsolatot →Istennel felvette; a →Sátánt akarta likvidálni; ez az →őrültség még mindig sokkal közelebb van a →valósághoz, mint a jéghideg intellektuális bestialitás (F. M. 52, 16.) →intellektuális bűn, →Marokkói tanító, →Panaszfal Jeruzsálemben.

Csőd az összes doktrínák közös ismertetőjegye (K. II. 325.) →elmélet, →válság.

Csőcselék →csandala.

D

Darwinizmus az élettanra (természetfilozófiára) alkalmazott haszonelvű →gazdasági →elmélet (P. I. 189.); majombiblia (SZ. B. U. 417.).

Daimón alkotó, teremtmény →szellem (L. T. 124.).

Definíció definíciója precíz nonszensz (K. II. 22.).

Demiurgoszi →**fantazma** a megőrült teremtmény (K. I. 300.).

Demokrácia terrorisztikus kisebbség →kormányzási →hazugsága, erre válasz a →nép hazugsága; életfeltétele a →hivatal; a ~**ban** az →élet centrumtalan (P. I. 385, 219.); a kölcsönös becsapást hívják →politikának; bázisa a minőségtelen →szám, amire sorban: irreális →aritmológia, →logika, →életrend épül; a mennyiségi alapon való egyesítés ellen a minőségűkről lemondani sem nem képes, sem nem akaró egyedek →individualizmussal, anarchizmussal, stb. védekeznek; ~ az →egység megrablása. (T. S. 74, 105.); olyan →társadalom, ami alkotóit igyekszik egyszer s mindenkorra kikapcsolni (B. 153.); a magas és az alacsonyrendű a →polgári közepszerűségben találkozik; az értékek kiegyenlítődnek (M. H. II. 52.); →tőkések →hatalma (33, 29.); nem →uralom, csak hatalom, mert →szellem szinte semmi sincs benne (K. É. 194.) →diktatúra, →halmaz, →humanizmus, →köztársaság, →liberalizmus.

Derű az egyetlen, amiről nem vagyok hajlandó lemondani, még a →hazugság kedvéért sem; a →Krisztus mosolya által föl szabadított emberi →lélek forró azúr tisztasága (A. 412, 426.); csak annyiban vagyok →valódi, amennyiben ~**ült** vagyok; a ~**ben** az →öröm és a →fájdalom egy; a →világ legnagyobb →csodája; a →melankóliából él, ami a legelragadóbb →paradoxon (Si. 75, 151, 183.); nem →nevetés, mert nem áthidalás, nem kitérés, nem görcs, történelemmentes, nincs más jelentősége, mint önmaga (33. 152.) →alapállás, →humor, →mourez en silence.

Descartes a →racionalizmus kidolgozója: a →lét tulajdonképpen racionális →apparátus (S. S. K. 226.).

Dél ahol a →szellem és az →anyag viszonya oly mély, hogy a →rend megteremtéséhez az elemek közül nem kell kilépni; →közössége a család; →életrendje az oldottság, az →idill (M. H. 21-22.) →génusz, →Magyarország.

Démon *alapszó* a káosz a kozmoszon áttör, az életképzeletet megszállja, →bőszültséget kelt, →életéhséget, →önzést, az →áldozatra való képtelenséget; ~ a →szabadságtól való rettegés; az →élettel szemben, az →üdvnek háttal áll; kiűzése az ellentétek felszabadítása útján történhet: →betegséggel szembe egészséget kell helyezni, erőnnel szembe →bünt, stb. (M. Sz. 327, 338, 365.); ha az →ember a humánus →szintjéről lebukik, ~**ná** lesz (A. 168.); a →metanoiára való képtelenség; ontológiai kategória (P. II. 161-162.); azáltal válik bennem →hatalommá, ha magamat vele →összetéveszttem (Si. 274.); a →génusz és a ~ azonos →archetípus, csak előbbi pozitív, mert a nappali →tudat →világosságában él, ekkor az embert fényösvényen vezet (M. H. II. 121-122.) →átvilágítás, →hatalmak, →kísértet, →objektív psziché, →néti-néti.

Démoni a 20. sz. alapszava (Sz. B. U. 417.); az →áldozatra való képtelenség (P. II. 17.).

Démoni logika a következetlenségben is következetlen, ahol működésbe lép, ott az események ugrálni kezdenek (Sz. B. U. 338.) →logika.

Démonizmus életformái kapitalizmus-szocializmus, individualizmus-kollektívizmus, vallásszcientifizmus (S. S. K. 65.).

Dicséret az irigység legveszedelmesebb alakja (Sz. B. U. 280.).

Dicsőség az →ember nevét az élet könyvébe felírják (P. I. 262.); a →világosság, az egyetemesség, az →értelem, az →egészség, az →igazság dolga; helye: szívünk titkos kamrája, ellentétben a →sikerrel (Si. 237.); a földön elérhető legnagyobb ~ →szép →nőnek lenni; nem fogható hozzá a császárok, →költők és hadvezérek ~e (Sz. B. U. 26.) →csoda.

Diktátúra mihelyt a kormányzást elkezdi, a →szellem belőle kivész, s a →diktátor keze azonnal beszennyeződik, esetleges nemes szándékai is kifordulnak, →uralom akar lenni, de csak →hatalom lesz (K. É. 195.) →demokrácia.

Diktátor képtelen →hiteles lenni, áldozatot hozni, →jót →tenni (P. I. 1167.) →démoni →mágiát gyakorol visszakorcsosult (→primitív) →népe fölött (P. II. 55.) →idomító.

Dilettáns arról ismerszik meg, hogy fecseg, mindent kimond, művében gyönyörködik, mintegy autoerotikus (L. T. 93-94.).

Direkt morál az →igazságtól való elhagyatottságban él; egocentrikus, nem →közösséget teremt, hanem →forradalmat, →középszerű és →démoni; elvetendő (P. I. 14, 17, 26.) →rossz lelkiismeret.

Diszharmonia és kakofónia a →társadalmi lét tükre, s ennek elutasítása (P. I. 336.) →zene.

Dolgok uralma 1. fokozata a rablás; 2. üzleti szövetkezés mások becsapására; 3. →állami →apparátussal, a törvény védelme alatt fosztogatni; a modern →gazdaság kb. háromezer éve a ~ alatt áll (P. I. 192-193.) →kultusz.

Dogma 1. egyházi hidat ver a →kinyilatkoztatás →igazsága és a →történeti élet között, 2. klerikális a →hatalom érdekében szofisztikus (S. S. K. 217.).

Don Quijote - és Hamlet, Miskin herceg, Tristram Shandy stb. - az az újkori regényhős, aki kilóg a →közösségből erényei miatt, s aki szembeszáll a →Nagyinkizítorral s külön történetet, realitást fogalmaz meg, a →regényt (A. 268-280).

Doktrína →ideológia, →kenyőcs.

Dosztojevszkij a szörnyű zseni, a sátánizmus, a szodomain szépség költője, Ahrimannak a világrombolásnak a prófétája (*Ivanov*, 33, 37.).

Dráma különböző létszínvonalak összeütközése nyelvszínvonalon; horribilis fatalitás (K. II. 22.) →centruma a →bűn; a →senki korában megszűnt (P. II. 216-217.) →botrány.

Duhaj akiben elementárisan feltör a bakonyi farkas természet; fontos, hogy ezen kívül ne legyen más célja; a ~ből lesz a betyár, az örök felkelő és ellentmondó (M. H. II. 193-195.) →kuruc, →Magyar nemzet, →szegénylegény.

Dupla tudat az →örületnek, mint a →normális létezés bázisának fölismerése, a →humor és →misztérium egyesítése, a 20. sz. →üdv történetének kulcsa, a fejlett →élettechnika lényege; a ~úak az →idomítókat államostul →kenyőcsöstül kinevetik, igájukból kibújnak (K. II. 377-380.).

E

Edény a →mocsár szülötte és képmása (A. 113.) →nő.

Egészség az →androgün helyreállítása (S. S. K. 252.); sosem steril, gyümölcsillata van; a →tehetséggel szemben egyszerű és átlátszó (Si. 83, 241.).

Egoitás jó ~ a →szeretet, rossz ~ az →önzés (A. 226-227.).

Egzaktság a →természettudományos →kinyilatkoztatás biblikus pátosza (33, 55.).

Egzisztencia →én, →személy.

Egzisztencializmus minden hamis →egzisztencia jó egzisztencialista (K. K. 332.); atonális →gondolkodás (K. K. 399.); fedőtechnika (P. I. 63.) →önámítás.

Egzisztens →aléthész.

Egy a számsor megnyilatkozása, magában foglalja az összes →számot és műveletet, s →egyesíti őket; nem áll szemben a sokkal, hanem teremti azt, akárcsak a →személy a →közösséget; valamennyi számot osztja (feloldja), de fordítva ez nem áll; a →természetben minden belőle keletkezik (T. S. 68, 69, 108.).

Egyenlőség az →egység megrablása (M. *Eckehart*), ahol egység van, ott nincs ~, mert az ~ a különbözőségek →szabadságát elnyomja; az →absztrakt (minőségtelen) →aritmológiák: →demokrácia, →szocializmus, →fasizmus stb. utópisztikus rémálma, akkor lenne csak lehetséges, ha nem létezne →személy. (T. S. 73-78.); egyetlen komoly ~ van: az →élet nagy javaiban való részesülés képességeink, kívánságaink és érdemeink szerint, e javak elsősorban →szellemiek: →tudás, →műveltség, modor, →ízlés, →vallás; minden egyéb ~**eszme** irreális hóbort (K. É. 163) →demokrácia, →kaszttalan, →köztársaság.

Egyesülés az →Egy teszi lehetővé, hogy a kettétört nemi csonkaság ~**jön** (A. 257.); szerelmi ~ →analógiája: az →időnek és az →öröknek az ~**e** a pillanatban (S. S. K. 276.) a →középpont felé való zuhanás; minden lényeges élettevékenység ~: →beszéd, →táplálkozás, erosz, gondolkodás stb. (M. H. II. 111-112) →androgün, →egyesülés tehetetlensége, →egység.

Egyesülés tehetetlensége a dolgokkal születik, hogy mind →egyesülésre törekszik; ez minden mozgáselmélet rejtett axiómája; ha az integráció nem teljes, vagy nem összetartozó elemek vannak együtt, akkor az →egység megbomlik, s az ~**e** folytán új →egyesülési kísérlet következik; pl. a gravitáció elmélete és a nehézkedés törvénye ennek csak utólagos törvényesítése (M. H. II. 110.) →azonosság, →egyenlőség, →mozgás.

Egyetlen lehetőség a →rend, a tisztaság, a →béke és az →öröm - tudniillik az egyetlen, amit még nem próbáltak (P. II. 198.).

Egyetlen lépés a →szabadság, mindenkinek megvan a Júdás-i csókiig (K. K. 355.).

Egyén →én.

Egyéniség elgörbült, nyomorék, mértéktelen (Si. 240-241.) →én.

Egyház a legnormálisabb →közösség; →száma a →három/egy (T. S. 96.); az →emberiség egyetemes →Egysége az →Evangélium által megtisztított és fölemelt →létkben; ami nem ~, az ergastulum, vagyis rabszolgaistálló; ~ nélkül nincs →szellemi főhatalom, ezért minden önkény érvényesülhet (S. S. K. 215, 175, 221.) →kereszténység, →klerikalizmus, →unió, →univerzális állam.

Egység *alapfogalom* az összes lehetőségek kibontakozása, amely csakis →szabadon (→személyesen) egyesülő különböző elemek közt, a bennük lévő tulajdonságok fenntartásával valósulhat meg (T. S. 65-68.); az →egyesülés csak →szellemi dimenzióban teremt ~et, máskülönben kényszer következménye; nem logikai, →természettudományos stb. →fogalom, hanem →primordiális ontológiai fogalom; alapja a →középpont; ~ az, ami a középpont körül, tehetetlenségének mértéke szerint helyezkedik el; amintha a középpont →arca lenne; az ~en alapszik a matematika, a fizika, a kémia, az ~ a →művészetben a →stílus, a biológiában az organizmus, a pszichológiában a →karakter, a szociológiában a →társadalom, stb.; telített ~et csak egymástól különböző elemek teremthetnek; a kezdeti és a végső abszolút ~ között csak viszonylagos, hevenyészett, nem →realizált ~ek vannak (M. H. II. 110-113.); →azonosság, →egyenlőség, →mozgás →személy.

Egységlogika bázisa az →inqualieren fogalma; egységműveletében az azonosság az ellentétben, az ellentét az azonosságban van; nem kizárja, hanem →egyesíti az →analógiás logikát és a →racionális logikát (S. S. K. 329-330.); megkülönböztetve egyesíteni és egyesítve megkülönböztetni a →háromban. (T. S. 102.); a tényeket csak az ellentétekben való gondolkodással lehet megragadni, de nemcsak ezzel a kettővel, hanem ennek ellentétével is, és a kettő külön ellentétével (A. 100.); a poláris feszültségek fundamentuma az →Egy (A. 191.) →szeretet, →trinitarius.

Egység megrablása a (gazdasági, politikai, →kaszt stb.) különbségek eltüntetése uniformizálja a →társadalmat és ezzel dezintegrálja, homogén →halmazzá, →tömeggé teszi, ami az emberek közti távolságot nem csökkenti, sőt, lehetetlenné teszi az →egységet (P. II. 93.).

Eksztázis/mámor a →tudat kitágulása, az →anyagi →énből való kilépés (S. S. 307.); kívül lenni a nyugtalan szétszórtságon, tudatos életmámor, pl. tanulás, műalkotás, műélvezés, →szerelem, →ima, olvasás, utazás, stb. (E. 2. f.); a →turbából kilépni a →normalitásba (S. S. K. 40.); a semmi fölötti tánc (33. 155.) →szeretet.

Elavult mindenekelőtt az a gondolat, hogy a →rendet ki lehet találni, és új →vallást, →társadalmat, →filozófiát stb. lehet kigondolni; a →világnézet, a vallás, a →kultúra, a →történet, az egykaszt-hatalom, a →nép, a nemzet, a faj fogalma, a →politika, a →klérus, a →polgárság, a →tudomány (P. II. 232.).

Elégedetlenség negatívum-szenvedély, állandóan irreális →világképeket épít, az elégedetlen nincs jelen a kiszabott, saját →történeti →idejében; tipikus az utópista, a romantikus előre- és visszavágyó - a mai idő romlik, a régi jobb volt -, a →haladás-hívó, →szocialista, stb.; kiürült →életrend (V. 39-41.).

Elfelejt a dolgok történetisége megszakad, ám nem vesznek el; tulajdonképpen az marad meg bennünk, amit ~ünk (Sz. B. U. 349-360.) →higiéné.

Elhagyatottság a →bűnbe esett →ember közérzete (K. II. 21.).

Elhazudott ember azt hiszi, hogy →bűneit csak ő ismeri (P. I. 245.) →hazugság.

Elit esztétikai életélvezet magasrendű gyakorlója; →csandala (Übermensch-csandala), aki a →társadalomból nem lefelé, hanem fölfelé csapódott ki; minimális előnyökért a legnagyobb becselenségekre képes; szellemi ereje birtokában az →emberiséget cserbenhagyja (M. H. II. 162.).

Elmélet elképzelés, amiből a szerzőt is beleértve, soha senki semmit nem →realizált; elve, hogy ki, miként formálta meg korának gondolatait - egyszerűbben: milyen mértékben jelezte a →turba →hatalmainak jelenlétét (S. S. K. 54, 60.); csak a tévedéseknek van szükségük ~ekre (Si. 256.); ha az ~ megelőzi a →művet, az →absztrakcióhoz, dilettantizmushoz vezet (F. M. 53.); a rejtőzködő sehol sem tud olyan biztonságba helyezkedni, mint abba az ~be, amely a →nyíltságot követeli; nincs olyan **igazság**~, ami ne volna →hazugságszisztéma (P. I. 113, 114.) →filozófia, →teória.

Ellentét a →valóságban nincsen, különbségek vannak (S. S. 134.); →analógia →megkülönböztetés.

Elrejtőzés mindig a →valóság és önmagunk előtt; az →Istenben való ~ értelme: az Isten előtt való ~ (S. S. K. 42.) →rejtőzéstechnikák.

Első Lélek elementáris lény a teremtés ősidejében, szava a →boldogság; ha ma előtt, s ha →férfi, akkor →titán, ha →nő, →szirén, az örömrablásért él, ami nála mindig →testi, érzéki, természeti, →lelkét az →anyagnak minduntalan eladja, →alapállása →ájult (L. T. 44, 151.) →sexus, →kétszer született.

Elv fétis, amelybe a primitív →ember →lelkét bezárja; fekete ruhájáról, kenetességéről ismerhető fel, képes még az emésztést is megzavarni, nem lehet →sétálni tőle; egyedül a nevetés képes elűzni (B. 228-229.) →istenszurrogátumok.

Ember *alapfogalom* akiben a →lét egésze esedékes, ám nem mikrokozmosz, hanem mikrotheosz (*Baader*); az ~**nek** nem környezete, hanem →világa van, mely az egész →természet, ezért mindig egész (M. Sz. 232-234.); egyetlen feladata, hogy →Istenhez való hasonlóságát megőrizze (S. S. 98.); utolsó és összefoglaló teremtmény, az egyetlen lény, akinek a Teremtővel közvetlen kapcsolata van (S. S. 119.); a →természetnek apja, vagy rablója (*Zarathustra*, S. S. 193.); minden ~ másik fele az egész →emberiség (K. I. 244.); ~**nek** lenni annyi, mint nem rendelkezni →távlat fölött (A. 31.); →teremteni valamit a semmiből, a legnagyobb ellenállást keresni: csak azt érdemes megcsinálni, ami lehetetlen (P. I. 229.); ~**létünk** sajátása nem abban van, hogy kicsinyek vagy nagyok vagyunk, hanem hogy határesetek vagyunk, az ~ nagyon jelentékeny erőt képes kifejteni, hogy egyre →lényegtelenebb legyen (Sz. 116.); ha lesüllyed, nem állattá, hanem →démonná lesz (P. I. 431.).

Emberiesség Tanító, mi volt az az ~? A tanító azt feleli: majd negyedikben megtanuljátok (K. K. 192.) →humanizmus.

Emberiség az →ősember a →bűnbeesés után az →anyagban ~ként, →egyénekre oszlott sokaságként ébredt, s e sokaság minden egyes →én-je az ősi ember egy-egy állomása (S. S. 147.); az ~ túlnyomó többsége ma az emberi →lét köréből lezuhanni készül (Si. 121.); az ~ a →történeti korban a →személy egyetlen érvényes →kollektív kategóriája (M. H. II. 91.).

Emlékezet csak az marad meg az ~**ben**, ami nem szűnik meg fájni (*Nietzsche*, 151.) →szenvedés.

Enciklopédia emlékezet →tudás helyett (S. S. K. 65.).

Engedékenység a →szellemen kívüli erővel számolni, ajtót nyitni →lefelé; így keletkezik a →giccs és a ponyva: a ponyvatársadalom, a -regény, a -állam, a -étel, a -bútor, -morál stb.; a nemesség addig mérséklődik a dolgokban, mígnem elvész; mindig többet kell engedni; a sokaság válik mértékadóvá, nem a helyes; az ~ a →demokrácia jellemzője (K. É. 196-197.); minden kiegyezés a →tudománnyal, az →erkölccsel, a →politikával, a →vallással, szakrilégium; aki enged, az gyanús (P. I. 274-275.)

Enyém mindaz, ami →test, →tehetség, vagyon, →mű, tehát birtokolható és elveszthető; kevesebb az →énnél, a →heroikus viszont többre becsüli (Sz. E. 125.) →alkalmazhatóság.

Erdély a magas →civilizáció és a vadember feszültsége; bizánci ceremonializmus, amíg az →Alföldön a kompromisszum bűn, itt erény; az ~**nek** egyszerre több véleménye van, s ő otthonosan mozog ezek ellenmondásai közt, a család ~ben dinasztia, a gazdagság áthidalhatatlan hatalmi helyzeteket teremt (M. H. II. 51-57.) →génusz.

Eredetiség a jelenkor legveszedelmesebb szellemi dögvésze (George-kör, B.275.).

Ergon opus, →mű, →életmű, olyan →tevékenység, ami valami egész összefüggésében áll (S. K. 198.) →pragma.

Erkölc *igazi* nem →társadalmi jelenség, hanem az →embernek az →örök →renddel való egybehangzása, →zene; alapja a →metafizika (33. 226.).

Erotika azt →embert összefűző szociális szenvedély (P. I. 173.) →életéhség, →szerelem, →szexualitás.

Erőszak kivétel nélkül mindig negatív és tilos, annak is, aki érte a felelősséget vállalja, s annak is, aki az ~**nak** ~**kal** próbál ellenállni; az ~**től** sötét minden jogrendszer (L. T. 164.).

Eschaton a végső határhelyzet; az →ember feleszmél a →válságra, amiben eddig élt, s ami elől elrejtőzött (V. 68-69.).

Eszkatológia a végső dolgokról való →tudás (S. S. K. 194.).

Eszköz készítésével az →ember felszabadult a →természet uralma alól, de ugyanakkor rabja lett az ~**nek**; a 20. századra az ~**ök** feltétlen uralomra jutottak, elnyomták keletkezésük célját, s megsemmisítéssel fenyegetik anyagukat és alkotójukat (A. 104-105.).

Eszme ha valahol megtelepszik, ott a →társadalom az ~ negatívumában él; nem a célja fontos, hanem az, hogy mit igazol, pl. a →humanizmus a villamosszéket (33, 26, 30.) →elmélet.

Eszmény bűvös varázskép, amit az →ember önmagáról gondol, s amivé változni óhajt; az ~**nyel** az ember saját útját kívül-belül elállja (Si.112-113.) →eszme, →imagináció, →kép, →valódi.

Esszé szubsztanciális autonóm perspektíva; európai műfaj; akkor jelent meg, amikor e három elem mindegyike veszélybe került a →vallás és a →tudomány harcában; fontos az ~**ben** megjelenő vélemény értelmes volta, az ihlet minősége, a →látás emelkedettsége, a koncepció mélysége, a gondolat morális intaktsága és →szabad →játéka, és az elhatározás az abszolútumban; nem →filozófia, mert az mindig →rendszer (B. 156-159.) →próza, →teória.

Esszéista ellentétben a →filozófussal, annyi koncepciója van, ahány →esszét ír; alázatosan megelégszik az ellentmondásokkal; mégsem nihilista, hanem →univerzalista, mert egy véleménynek sem tulajdonít örök életet; legfontosabb a →teória, a szent látványban való részesülés; az igazi ~ theodiceát ír öt sorban, →világtörténetet három oldalon (B. 159-161.) →esszé.

Esztéta az ősz mester magasrendűen ugyan, de csupán ~ volt, ezért a →szépség →misztériumát nem értette (Sz. B. U. 159.).

Esztétikai egzisztencia a →morális és a →vallási stádiumot megelőző szellemi kiskorúság; az →élet veszélyének nincs tudatában, komolytalansága esztétikai valór, →ízlése csupán finnyáság, →játékossága tudatosan immorális (33. 302-303.) →kaszttalan, →orfikus egzisztencia.

Európa nyolc →génusza közül csak háromnak - afrikai, atlanti, sarkvidéki - a hatása nem érzékelhető →Magyarországon; a három alsó →kaszt jegyében élt, ezért →története nem tudatosan irányított →sors, hanem szerencsejáték volt; a →brahman szellemét a →költő és a →művész igyekezett pótolni; *nyugat* ahol a téveszmék seregének uralma alatt az →ember még saját →szenvedéshez sem jutott - néhány kivételtől eltekintve (M. H. II. 77-78, 156, 157, 161.); →elméleteinek zöme olyan hazugságdialektika, amelyben sem a vád, sem a védelem nem igaz; a →hazugság növekedését az ember csak létszínvonalának lefokozásával bírja ki (P. I. 271.) →szerencse.

Európa alapállása →keresztény akkor is, ha úgy látszik, mintha a kereszténység ellen küzdene, sőt, akkor talán és sok esetben még mélyebben az (A. 299.).

Európai ember hatalmi →ember, →művészként is le akarja győzni →Istent, →teremt, mindig valami mást, →műve kész, nem a →néző fejezi be; Prometheusnak, az első ~nek alacsonyabbrendűségi komplexusa volt: nem volt elég neki, hogy forrásában azonos volt az istenséggel, helyét akarta bitorolni (F. M. 39, 45.) →hatalmi ösztön, →hatalom.

Európai életrend *újkor* lesz, ami lesz, a pillanat, a →történet vállalása (S. S. K. 138.) →turba.

Európai művész a →hatalom szolgálatában célja a jelenség megmutatása, az isteni szerep bitorlása; fontos számára, hogy mintája →külső legyen, ne az ősforrás, a →pont, ne a teljes →szabadság, hanem a meddő, →individuális rabságába zárkózott →kép; a →valóságtól távol vetődött esetleges képet nevezi →reálisnak (F. M. 45-46.) →európai ember, →hatás, →műtárgy, →művész.

Európai művészet mivel a →szellemnek →szabad megnyilatkozásra lehetősége nem volt, ezért a →művészetben keresett illegitim menedéket, szekunder →logos-helyet, ezért az ~et esztétikai alapon magyarázni tökéletes félreértéshez vezet (P. I. 105.).

Európa kezdete *Szókratész* kérdése: vajon az erény tanítható-e, az erény és a →tudás →egységét szétválasztotta (P. II. 169-170.).

Európa társadalma néhány évszázada →társadalmon kívüli társadalom, nem a kozmosz vetülete, hanem az →értelem által elképzelt világ rendjének →analógiáját követi (K. É. 144.) sok →rendszere van, de →rendje nincs és nem is volt (P. II. 173.).

Európa vallása az →értelem, a →tudomány; valójában valláson kívüli →vallás, mert szakralitása negatív (K. É. 142-144.).

Evangélium *alapfogalom* nem része a →hagyománynak, hanem a legteljesebb foglalata; a →létezés mélyebbről nyitja meg, mint akár a hindu, a kínai, a héber, a görög stb. hagyomány, azzal, hogy azoknak igazságát ugyan érintetlenül hagyja, (egyetlen jod sem veszt el), de megérinti azt a helyet, ami valamennyi hagyományt összeköti (P. II. 199.); az ~ tündöklő →fehér humor, az egyetlen →könyv, amely a →világot minden kirekesztés, →kritika, kifogás nélkül elfogadja (A. 425.); istenismerete →Isten →önmegtagadását megérti; nem exoterikus tanítás, hanem a →lét felső fokozataiba való fölemelkedés; az ~hoz képest bármely →történeti igazság nyomorúságos és abszurd (S. S. K. 99, 213.); →Isten országának törvénykönyve; az →autentikus létezésről az egyetlen →kinyilatkoztatás, mert →Jézus valóban Isten fia, ezt én ellenőriztem (Si. 32, 271.) →kereszténység, →normális ember.

Evangéliumi ember →botrány és bolondság - az asszony, aki a drága kenetet az Úr fejére öntötte, ahelyett, hogy →üdvössége végett a szegényeknek adta volna az árát (K. II. 341.).

Evés a legmélyebb →kultuszok egyike: az étkező és az étel kettős odaadása; a →külsőt →belsővé tenni és fölemelni, átszellemíteni, eredeti helyére visszatenni (S. S. 256-257.); enni annyi, mint tanulni (B. 87.). →megérteni.

Ey a teremtő →szó lefordítása emberi →nyelvre; →androgün öskép, az egyetemes →rend szava, a lények végtelen sokaságának egységes →mértéke, a →személy; az abszolútum és a →májá közti híd; lényünk legmélyebb pontja, ahol mindnyájan tökéletesen egyformák vagyunk abban, hogy egymástól minden pontban különbözünk; jele a →kereszt; →száma az első három szám, a →centrum, a horizontális és a vertikális irány →egysége (A. 196-242.).

Ezerkilencszáznegyvenöt februárja *tabula rasa*, a múltat a tábláról letörölték; ahelyett, hogy elkezdtek volna építeni az →Isten országát, megidéztük az →Antikrisztust (K. K. 322-325.).

Ezerkilencszázötvenhat az egész →irodalom, a →sajtó, a →zene, a →festészet, a →művészet, a →tudomány, a →politika elárulta; soha még →nép nem volt ilyen elhagyatott; hol van az a név - a börtönökön kívül - ami ne ragadna a mocsoktól? Majd igazolják őket, bekerülnek a lexikonba, a történelembe: milyen történelem lesz ez? (P. I. 265-266.) →Magyarország.

É

Éberség *alapfogalom* meghallani a →kinyilatkoztatást; a →valódiság kérdését mindig, mindenkivel szemben firtatni; az ~ tanulhatatlan, ám →realizálásában meg kell tanulni magunkat a látszattal nem →összetéveszteni, ugyanakkor a →valósággal azonosítani (E. 2. f., M. Sz. 298-299.); az ~**gel** együtt jár a →látás, a látással pedig a →tudás (S. S. 98.); →fundamentális →centrumhoz való közelség (A. 247.); a →lélek ellenállhatatlan kapcsolódása mindahhoz, ami lélek, vagyis a →szeretet; ugyanakkor minden →káprázat elutasítása (S. S. 104-105.); a →lét legmagasabb intenzitása, világossága; az istenséget az ~**e** teszi mindentudóvá, mindenhatóvá, örökkévalóvá (S. S. 41.) formái: →mámor, →álom, →humor (Si. 263.) →atman, →ájultság, →beavatás, →májá, →néti-néti, →tat tvam aszi.

Éberségtechnikák →ima, →jógák, →aszkézis, →meditáció, a tao, a zen gyakorlatai, stb.

Éden →Aranykor, →őskor.

Éhség függőségünk ténye, aminek →idillje →igazsága, →istene nincs, csak →élet, nem →lét, az éhes ember és a táplálék világa ugyanaz (S. S. K. 247-249.) →evés, →szexus.

Élet ősfarmája a →mocsárban tenyésző, terjeszkedő, örvénylő féreg (L. T. 64.); az ~ nem →szubsztancia, hanem a szubsztanciára való →éhség (*Baader*); út, tao (*Lao ce*); a →lét telítődése →fénnyel és meleggel (T. S. 117.); →emberi ~: jelen lenni minden pillanatban, →éberen, nem álomban, szerepben és →varázslatban, még ha azt a varázslatot →filozófiának, vagy →tudománynak hívják is (Sz. 63.); →ekszztatikus állapot (A. 230.); valódi alakja a →kegyelem, tiszta, szinte szintelen, akár a →fény; abban az arányban gazdagszik, amilyen arányban elszórják; a legkeserűbb ~**ben** is van egy csepp →méz (Si. 155, 171, 199.); két arca: a →gyermek és a fűria (P. II. 157.); egyetlen egyszer és soha többé, ez adja a →szabadság értelmét (T. S. 123.); ~ értéke: amiért odaadom (Sz. 65.); az ~ önmagában →halál, üresség, zártság, az ájultság egy neme, aki létének súlypontját a földi ~**be** veti, a halálban él; az ~ súlypontja önmagán túl van, ez a „túlvilági gravitáció”, az →üdv (Sz. 60, P. I. 245, M. Sz. 260, 242.); az ~ a →létnek nem ellentéte, hanem lefokozott, zárt állapota (S. S. 55.); a tényleges ~ létté válik, amikor az ember mindenről lemond, ami nem ~ és minden bukást vállal (P. I. 233-234.); *Rousseau* óta probléma, hogy az ember miként élje - nem ~**ét**, hanem életrajzát (Sz. 51.); sikerült ~: filléres dolog (K. K. 455.) az ember~ azzá lesz, amivé a →művészet teszi (L. - Sz. 275.) →nyíltság, →üdv.

Élet biztosítása minél biztosabbnak látszik, annál bizonytalanabb, annál több a félténivaló: →anyagiak, →világsszemlélet, →tudomány, végül hisztériává fajul (33. 213.) →lét biztossága.

Élet élvezete az →újkorig minden korszak fékezte és →szellemi ellenőrzés alatt tartotta: fegyelem, →morál, az →életnél magasabb értékek stb. (P. I. 172.).

Életéhség/szomjúság parazitizmus, az önmagamra - ürességemre! - irányuló csillapíthatatlan sóvárság; mindent magamnak, szenvedést, →üdvöt, élvezet (P. II. 168-169.); mindig összetéveszt (M. Sz. 338.); ha sikerül →normalizálni az ~**et**, akkor fenntart és segít. (E. 2.); a →korrupt →lét ismertetőjegye; a sóvárgásban az →élet lefokozódik, ami növeli az ~**t**, stb. (S. S. K. 12.); az →újkorban az →erotika rovására →szexuális igényeket és követeléseket hallatlanul felfokozta (P. I. 173.) →libidó, →önzés →turba.

Életélvezet az →éberséget csak akkor zárja ki, ha gátlástalan; a gátlástalan ~ megkönnyítésén fáradozik a →vallás, a →filozófia és a →tudomány (S. S. 11-12.).

Élet értelme az ember kétezer éve a →kereszténység valóságában él, és azt mégsem →realizálja, ezért →életének értelmét nem érti (S. S. K. 56.) →élet.

Életgyötrés a →hivatal létéből következő →bűn (P. I. 423.) →aszkézis, →népgyötrés.

Életképzelet →imagináció.

Élet Mestere →mester.

Életmű a hazugságmentes →írás és a hazugságmentes →egzisztencia egymást fedi, és azonos feladat, az →alapállás →megvalósítása; az alkotó és a →mű szétválasztása tilos; a →szó és a →tett azonossága a múzsai élet legelső feltétele: →beavatás; ahol az →élet és a mű között eltérés van, ott nem →művészetről van szó: az →életéhség a →művészettől vett eszközökkel fedezi magát; ez →libidó- kompenzáció, úgy kezelendő, mint a serdületlenek, vagy elmebajosok művészete, esztétikai ítélet alá nem vonható (P. I. 247, 322-323.); nem lehet alacsonyrendű életet élni, és nagy műveket alkotni (B. 169.); az →ember önmaga ~ve, minden más mű a romlása (Si. 262.) →költészet, →regény.

Életmű felszámolása szintén →mű, Indiában *nirvánának* nevezik, Arábiában *fanának*, ez a végleges mű, külső jegye nincs, maradandósága abszolút (P. II. 175.).

Életrend *alapfogalom*: a →status absolutushoz való viszony; helyes ~: a →szó, a →gondolat és a →tett egysége (M. Sz. 228.) →normalitás →szeretet. Kívüle az ~ →korrupttá válik, egyenes arányban a normalitástól való távolsággal; az →aranykor ~je a közös ~; az individuális →én ~je az egy lépés előre, kettőt hátra; szakrális ~ben az →ember a →természetnek ura, gondviselője, királya, →élete teljes egészében →kultusz (S. S. 55, 195.); ma →Krisztustól a hiteles ~: tanítványnak lenni, tanúskodni; a pátriárka és a próféta időszerűtlen (Si. 92.); a politikai, elosztási, gazdasági, hatalmi stb. viszonyok átrendezése az ~ben lényeges változást nem hozhat; legfőljebb a korrupció iránya módosul, mértéke nem (P. ???.).

Életrendje *Hamvas Béláé* az összes kérdéseket függőben tartani, nem megoldani, hanem lehetőleg minél többet és veszélyesebbet a lehető legélesebben felállítani (Si. 89.).

Életszentség az emberélet szakrális tény, rajta áll az →életrend; az ~ tiltja a hazugságot, a csalást, az erőszakot, stb. aki ezt nem ismeri el, az megszólíthatatlan és párbeszédképtelen (M. Sz. 229.):

Életszomjúság →életéhség.

Élettechnika *alapfogalom*, *Karnevál* a →kenyőcs kezelésében való jártasság; a →normális ~ az →Evangélium megértéséből fakad (Si. 261.).

Életterv →üdvterv.

Élni mindenütt lehet, kivéve önmagamat (A. 225.) megrázva lenni, →önkívületben lenni, örjöngeni a csodálkozástól, a →fájdalomtól, a zavartól, a borzalomtól, az →örömtől, a meghittségtől, a →félelemtől, a →szenvédéstől, a gyönyörűségtől; nincs nála természetellenebb; →kegyelem dolga; nem úgy kell ~, hogy az ember a végén megsemmisül, hanem úgy, hogyha akarna, se tudna megsemmisülni (Si. 131, 197.); jó lelkiismeret, tiszta →kedély, békés →erkölcs és csendes áhítat nélkül lehet ~, de az egész semmit sem ér (M. H. II. 69.) a legtöbben igen egyszerűen ~nek, a legtöbb, amit a fejükben forgatnak, a meleg kolbász (Sz. B. U. 412.) →eksztázis.

Én individuális ~ünk a kitörni nem tudó →ösztönök állandó gátlása; a →bűnbeesett →ember lényének sötét pontja, melyre látását →Isten helyett irányította (S. S. 52, 122.); szeparált és izolált, megvalósult, nem szabad, ál →személy, →száma 0, egyetlen művelete a kizárás (T. S. 87, 99.); mivel csak fikció, a →maja üres fátyla, ezért képe a kígyó: szemből pont, oldalról →középpont nélküli vonal (Si. 107.); az →életszomjúságban begyakorolt tulajdonságok szövevénye (E. 9. f.); valódi tartalma a →tömeg, az →Egyház helyett (T. S. 68.); isteni,

valódi ~**jét** csak az érheti el, aki feladja (L. T. 74.); a →természetből nem lépett ki; a természet teremti (M. H. II. 23.); a →konfesszióban átalakul →személlyé (A. 311.); az isteni ~ →örök, →nyílt, középpontja Isten (S. S. 55.); körébe önmagán kívül más nem tartozik, e semmi az →idilli ember egyetlen birtoka (Sz. E. 125.) →enyém, →reflexió.

Építészet →templomokat építeni (A. 160.).

Érdek sosem mer mutatkozni a maga valóságában, mindig hivatkozik (33, 29.) →humanizmus.

Érdekes ember önmagát →tudata teljes ellenőrzése alatt tartja, pszichológiai rugalmasságával és virtuozitásával, →tudásával, lélekjelenlétével a világot több száz éve →elkápráztatja, hibáit tüstént bevallja; egyet nem tud: a következtetéseket levonni, és megváltozni; mindenütt az ellenkező oldalon áll, a →hűségről fogalma sincs, akkor a legérdekesebbek, amikor →üldözöttek (Sz. B. U. 317-319.) →realizálás

Érett a legtöbb ~**nek** lenni - (*Shakespeare*, A. 38.)

Értelem az érzéki →világ alapelveinek, →törvényeinek felismerése és belátása (S. S. 310.); →emberi szerv és tehetség, amely a kozmikus →rendet felismeri (L. T. 25.); ezt, az emberi világban még nem létező rendet akarja itt megvalósítani (P. I. 282.), az ~**ben** van az →alapállás →centruma (P. II. 62.); az →emberiségnek közösen adott →nyelv egy-egy formája (Si. 291.); ismertetőjele a tisztesség, ahogy a tisztességé az ~ (Sz. B. U. 119.); →Európa vallása, a maga képére formálta (→racionalizálta) a →tudást, a →művészetet, a →morált, valamennyi élettevékenységet; a →szenvedélyek megfélézőjeként lépett föl, de maga is az, a világosság szenvedélye (K. É. 142-144.); a merőben ~**i** →ember buta (33. 104.).

Érzelmek valószínűleg eredettől fogva →keresztények (P. II. 61.).

Érzékelés és képzelet elválaszthatatlanok, egyik a másikon szépül és gazdagszik (B. 171.).

Érzékenység több mint →tudás (Si. 228.) →érzéki tapasztalás.

Érzéki jelenség kozmikus érintés (Spengler, B. 54.).

Érzéki tapasztalás az elveszett közvetlen →tudás helyén keletkezett; azért látunk és hallunk, mert vakok és süketek vagyunk; ám a tudás helyére lépett ~ valójában gyengülés helyett fokozást jelent (Si. 227.).

Érvényesülés sajátos →életrendet követel: nem a dologgal, magával kell foglalkozni, hanem annak →hatásával (P. I. 100.).

Ész az anyagi kozmoszban folytatott létezés mellékterméke; véleményeket csinál, és akaratát az →örület jegyébe állítja. (K. I. 388.); hasznosságöszton, egy töről fakad a sötét, →démoni →hatalmakkal, a félelemmel, a kapzsisággal, a hiúsággal, a gyűlölettel, a hatalmi ösztönnel (S. S. K. 50.).

Észak magyar →középponttalan →provincia; önálló →műveltsége, →civilizációja, ízlése, →kultúrája nincs, amit átvesz, az szervetlen marad; az →életrendet a →természet irányítja; az ~**i** ember állandóan inog a visszasüllyedés, és a →szellem foszlányainak félreértése között; egyetlen pozitívuma a természet; legnagyobb mélysége a naiv, alaktalan rajongás, pl. *Petőfi*, ahol őszinte és mély, ott ~**i**; ~ →vallása a →babona - Mikszáth, a jellegzetesen ateista babonás; legjellegzetesebb költője *Tompa Mihály*. (M. H. II. 29 -37.) →kuruc.

Étel a gyomor fénye; Brahman legmagasabb alakja a táplálék; az ~t mindig a →borhoz kell igazítani, mert a bor →lelki, tehát magasabb rendű, az ~ →testi, fundamentális jelenség (B. f. 72-73.).

Éva a →bűbájos, aki magát a →testtel maradéktalanul azonosítja (S. S. 171.); nem az →ember eredeti fele, az →Sophia, hanem az eredeti elrontott másodpéldánya (Si. 219.) →földi asszony.

F

Fa alkalmat ad a földnek, hogy magát elajándékozhasssa (B. 173.) →élet.

Fagylalt-társadalom boldogok, akik nyálnak; a jövő nem a koncentrációs táboroké, hanem az operetté, a →giccsé (Sz. B. U. 407.) →cunci, →plankton.

Faj nem állandó tényező, hanem valamely irányban való →mozgás és erőfeszítés; a mozgás lehet lassú, gyors, ugrásszerű, vagy akár retrográd, semmiképp sem az imperialista állam →analógiája szerint menetelő (Si.105.)

Falu szükségközösség, amely tudattalan, tehát nem →személyes (M. H. II. 93.) →város.

Fantazma →rögeszme/mánia.

Farizeizmus nem csalás vagy immoralitás, hanem organizált létkorruptió, lényének valódi arca felől téveszt meg; a →léthazugságban élők védelmi technikája (S. S. K. 154, 203.) →farizeus, →létrontás.

Farizeus →Jézus lényének pontos ellentéte, →antikrisztusi →egzisztencia, amely kizárólag világi gyarapodásra törekszik a →morál fedezete alatt; aki jámbor - tisztátalan szándékból; a →létrontás erőit ahelyett, hogy →átvilágítaná és felszámolná, →elrejt; rafinált →élettechnikában, →léthazugságban él, a →kereszténység szöges ellentéte; büntelen, szofista (S. S. K. 153, 202, 212-213.) →farizeizmus, →klérus.

Fasiszta mikor ~ ön? Amikor eszik, a babájával van, amikor kakál? Nem, akkor ~ ön, amikor →fél (Sz. B. U. 322.).

Fasizmus-bolsevizmus az emberi →egzisztencia leszűkítése (P. I. 269.); kísérlet a totális élethazugság megvalósítására; az, amit →mond és az, amit →tesz, egyetlen ponton sem érintkezik.(P. I. 257.).

Fehér humor →humor.

Fejlett élettechnika →dupla tudat.

Fejlődés a primitivizálódás →modern megnevezése (P. II. 53.).

Fekete imagináció a →valóságot nem engedi át magán, ez a →turba (Si. 56.).

Fekete mágia →mágia.

Felébredés →éberség.

Felismerés elválasztás (S. S. K. 263.) →megkülönböztetés.

Felvilágosodás megtörte a →klérus →hatalmát, s helyébe állította a politikai-tudományos →klerikalizmust, aminek a →létrontás technikája hatványozottan tökéletesebb, mint amilyen a klérusé volt (S. S. 214.); hogy a többséget fölmentsék a →szellemi, →morális és →vallási kötelezettségek, a →kereszténység nyomása alól, és az anarchikus életélvezetek számára az →ösztönöket mindennemű fegyelem alól felszabadítsák; a ~ nem talált, de nem is keresett →igazságot (P. II. 75, 76.); kongresszus, →haladás és hurrá, a →történetről beszélni tilos (Sz. B. U. 457.).

Fermentálás →színnel való átítatás, →alkímiai megnevezése a →beavatásnak - mindennek van alapszíne, a fermentum valójában →Logos és →szám és →hang (M. Sz. 317-319.).

Festmény mindig →jel (B. 47.)

Festészet *modern* a →tudat új kondícióit hozza létre, melyek közelebb visznek a →valóság, az →anyag és az anyagtalan viszonyának megismeréséhez, mint a többi →művészet (Sz. E. 133.) →absztrakt művészet.

Félelem magamat a ~**mel** összetévesztem; amíg →emberek vagyunk, nincs mitől félni; az összes ~**et** lefélni most és mindörökké (Si. 274, 128, 155.).

Félelem és szenvedés a földi →élet állapota, ugyanakkor az →éberség első, halvány jele (S. S. 153.).

Félnemű →Hím és nő.

Fény az első →anyag, az első →májá; ~**ből** vagyunk, az **ős**~ telítve van képekkel, így a ~ a képek esszenciája (A. 250-252.) →sötétség, →világosság.

Féreg nem igaz, a →hős másik oldala; a hős nem igaz, a ~ másik oldala (B. 100.).

Férfi alapfogalom és a →nő a világegyetem két alapellentéte; →szerelmeit elfelejti, →barátait soha (L. T. 135, 138.); a ~ →művészete a monumentális forma, az istenné válás szándéka jellemzi tudományát, vallását, államszervezését is (A. 128.).

Filozófia a →történeti időben →metafizikáját vesztett residuum, →éber →tudás helyett →kába álmoképeket gondol el (S. S. 86.); →alétheiára törekszik →univerzális orientáció nélkül; ezért a privát értelem önkénye, legfeljebb a →zenialitás jegyében áll, esetleg →szubjektív →konfesszió; nem →felébredés, hanem a koreszméktől való magas, finom, annál bódultabb szédület; ez még a legnagyobb európaiakra: →*Platónra*, *Augustinusra*, *Kantra* és →*Nietzschére* is vonatkozik; (S. S. K. 146, 58-59.) rendkívüli erőfeszítés a →lét döntő tényeiről való közös →tudástól, vagyis a →hagyománytól való eltérésre (Sz. B. U. 273.); elsápadt →vallás (33. 178.).

Filozófiai gondolkodás végső értelmében filozófiai →élet, általa az ember azzá lesz, aki; éppen ezért itt lehetséges a legnagyobb csalás és csalódás; mindennap ítélek önmagam fölött (K. *Jaspers*, Sz. E. 27-28.) →életmű.

Filozófia magja ha →Egy, akkor a →filozófus tulajdonképpen →költő, mint *Lao ce*, *Hérakleitos*, *Nietzsche*; ha →kettő, akkor a filozófus pap, mint *Platón*, *Leibnitz*, *Kant* (33. 178.).

Filozófus primitív →esszéista, akinek egész életében egy szent látványban (→teória) volt része (B. 160.); ön, mint a ~ok közül oly sokan, amikor beszél, nem tudja, mit mond (Sz. B. U. 232.) *archaikus görög* a heroikus →élet tudója és megvalósítója (33. 127.).

Fogalmi nyelv →absztrakt, a szavak nem a →valósággal, hanem a mesterségesen szerkesztett észvilággal állnak kapcsolatban (S. S. 379.) →költészet, →ősnyelv.

Fogalom üres képlet, a dologgal való kapcsolata irreális: megegyezésen alapul; gépesített szó - ilyen a →történeti kor filozófiájának, tudományának, kormányzatának legtöbb szava (S. S. 379.); elgondol, kimond, és megfoghatóvá tesz, egyidejűleg, benne a fej és a kéz egyaránt érdekelt; a →gondolat, a →szó és a →tett →trinitárius egysége (A. 181-182.) →fogalmi nyelv.

Fondetrens Szilveszter a művelt, gazdag →polgári →demokráciák lakója; →életrendje a →cunci; ellentétben →Ambradával és a →csimpalacsánokkal, a ~**eknél** az →ember nincs ingyen, hanem olcsó, bővli; a ~→élet lényege: ötven százalék méz összekeverve ötven százalék szarral (Sz. B. U. 99-107.).

Forma végleges, →fundamentális alak, esszenciális megnyilvánulás, egyedül a művészet képes rá; határozott és individualizált terminőség (A. 241-243.); az →élet értelmének megteremtése, Hamlet és →Don Quijote óta Európa számára ez a →regény révén történik (A. 320.) →geometria, →formula.

Formula ideiglenes alak, általában ilyen az élőlények, a gondolatok, a társadalmak, az államok alakjai (A. 242.) →forma.

Forradalmár nagytakarításra vállalkozott, de a rendetlenség még nagyobb lett (→rend); ha →hatalomhoz jut, tüstént behódol (→hunyász) és kezdődik az egész előről (P. I. 362, 15.) →forradalom.

Forradalom privát delíriumok kompenzációja (K. II. 148.); feldúlja a →munka, a →vásár, a →gyűlés, az →ünnep →rendjét és azt a felfordulást teremti meg, amiben összekeveredik a négyfajta törvényes →tevékenység, és megvalósulhat a →kaszttalan csöcselék, a →tömeg uralma (M. H. II. 74.).

Földi lét az egyetlen, ahol a dolgokat →megkülönböztethetjük; ha elmulasztjuk, nem lesz rá több alkalom (Sz. B. U. 149.) →élet.

Fösvény extravertált →tékozló (L. T. 74.).

Francia Forradalom az →elregényesedés következménye; első kísérlet a →személyes és →közösségi →üdv összekapcsolására, bukását a személy-egyen, emberiség-nemzet/osztály összecszerélése okozta (A. 318.)

Freudizmus ortodox héber →fasiszta szekta; az →analizáltság a tisztátalansággal egyet jelent (P. II. 22); →Oedipus-komplexus tényleg létezik, ám kizárólag olyan szörnyetegek keltik föl, mint amilyen *Freud* volt, akit minden önálló és →személyes megnyilatkozás sértett (Sz. B. U. 197.) a pszichopátát nem gyógyítja meg, hanem a →belső nehézségek iránt érzéketlen idiótává teszi, aki sokkal kevésbé normális, mint beteg korában volt (P. I. 72.); azt hiszi, hogy a pszichológiai nehézségeket állati gátlástalanság bevezetésével el lehet tüntetni (P. II. 78.).

Fundamentum/fundamentális →centrum →Isten (A. 229.).

Futball tizenegy →férfi szövetséget köt, és szemben áll másik tizenegy férfival; a feladat az, hogy a labdát az ellenfél kapujába rúgja; minden együtt van, ami a férfikollektívumot jellemzi: a szabály, a fogadalom, az egyenruha, az ellenfél; s a játék annyira fontos, hogy ötvenezeren figyelik lélegzetvisszafojtva. (L. T. 133,)

Fürge huncut a kétfedelű →morál virtuóza, korhős, egyszerre útonálló, bordélyos, egyház-tanácsi elnök, →világnézetét a célja szabja meg (A. 393. skk.) →élettechnika.

G

Gazdaság a szellemi önfeladás helye, spiritualizálása a legnagyobb szellemi teljesítmények egyike; nincs végzetesebb, mint a dolgoknak behódolni, ennél csak egy végzetesebb, a behódolásból →vallást (→világnézetet) csinálni (P. I. 189-190.); a ~i kizsákmányolás előfeltétele az →élet kizsákmányolása →ideológiák által (Sz. 36. skk.) →aranykor.

Gazdaságtan az önmagát feladó →szellem klasszikus területe, minden kérdése →gyakorlati (K. É. 199.).

Gemütlich az →idilli karikatúrája (P. II. 14.).

Gengszter/Terrorista ideológiai alapon álló gonosztevő a →liberális →demokráciában és a →szocializmusban, cinikus, eszméjében természetesen nem hisz (Sz. B. U. 429.).

Geometria szemléletessé tett, →anyagban →realizált számsor; végleges →formákkal dolgozik (A. 241-246.); számaábrázolás (S. S. K. 323.).

Géniusz kizárólag az →univerzális államban esik egybe a nemzetiség, a →kultúra, a →társadalom, az állam, a →civilizáció →fogalmával; nálunk az európai nyolc ~ közül öt működik: →Dél, a derűs életeszmény, →Nyugat, a kultiváltság és a szociális egyensúly, →Észak, a természetközelség és érzékenységgel, Kelet (→Alföld), a szabadságvágy és Bizánc (→Erdély), a szövevényes gazdagság ~a; a →homályba merült ~ →démonná változik (M. H. 77, 94.) →archetípus, →magyar, →Magyarország.

Gép nincs →metafizikája; nem alkot, csak ismétel, szemben az →élettel, ami egyet nem tud: ismételni; a ~ se nem nemz, se nem szül: excrementál, →okkult jelenség, a ~szentimentalizmus a →villamosság (P. I. 450.).

Giccs felelőtlen, rest, →orfikája, →hiteles egzisztenciája nincs, →svihákság, par excellence a →polgárság műfaja; a →művészetre kötelező →megismerő/átvilágító mozzanat hiányzik belőle; a →szubegzisztens szociális világot szolgálja (P. I. 353-354, 328.); a szerző rossz-hiszeműsége találkozik a →közönség alacsonyrendűségével; csak a →civilizáltság bizonyos fokán lehetséges (M. H. II. 136.) →cigányzene.

Gnózis a szakrális →megismerés által való →megszabadulás; kísérlet az →univerzális tájékozódásra; a →klérus eretnekségként kirekesztette a →kereszténységből, ahelyett, hogy tévtanaitól megtisztította, s a benne rejlő →átvilágító, kritikus, kutató →értelmet integrálta volna (S. S. K. 180-181, 195.).

J. W. v. Goethe a →bölcshet stílizált okos opportunistája (S. S. 138.).

Gond →tettre nem váltott gondolat - a →szó és a →tett szétválásával egyre növekszik (M. Sz. 230.).

Gondolat valósággá csak akkor lesz, ha szemléletes, ha érzéki (M. H. II. 173.) →szellem.

Gondolkodás nem olyan képesség, amit egyszer s mindenkorra meg lehet szerezni; →megrendüléssel kezdődik és borzongások sorozata, a →májja reszketése: hogy semmi sem az, aminek lenni látszik - ennek kockázatát valaki vagy vállalja, s ezáltal →személlyé lesz, ha nem vállalja, személyét elveszíti (*Platón*, A. 178-181.); ha korkritika, mindig van →apokaliptikus attitűdje (V. 11.); az →újkor ~a ellen-vallás, ellen-klerikalizmus, ellen-kereszténység, mindezek célja: szökni a →bűn tudata elől (P. I. 140, 162.).

Gondolkozni merőlegesnek lenni, és a földet az éggel összekötni (P. I. 157.).

Gondviselés az emberi →sorsba nem avatkozik, mert ez a →szabadság megsértése volna, helyette olyan helyzeteket kínál, melyek, ha helyesen választunk, fölemelnek, ha ostobák vagyunk, akkor maradunk, vagy elsüllyedünk (Sz. B. U. 46.) →Isten.

Gonosztevő mind idióta (Sz. B. U. 157.).

Gömb a tökéletesség jelképe, az →ey testi megnyilvánulás, a →centrum minden irányba való kirobbanása, az élettani →formulák alapja (A. 244.).

Görög és kínai végül is mi akadályozhat meg abban, hogy görög is legyek meg kínai is? (B. f. 65.).

Görög szobor nem →ember, hanem minden esetben isteni ember (L. T. 145.).

R. Guénon szellemi lépése végtelenül egyszerű: a →hagyomány (33. 191.).

Gulácsy Lajos csaknem páratlanul álló →szellemben szegény; képeinek szubsztanciája az emésztő szellemi éhség (F. M. 11, 15.) →Csontváry.

GY

Gyakorlat lesüllyedt →szellem (*Szabó Lajos*, K. É. 199.).

Gyáva nem mer →valódi életet élni (P. II. 115.) →pszeudoegzisztens.

Gyermek a →világ →misztériumát pontosan annak látja, ami, s ez számára fölöslegessé tesz →filozófiát, →vallást; az érzékelhetővel szemben a →valódi →nyelvet beszéli, amíg iskolába nem kerül (Si. 175, 290.); a teljes és igazi →személy (R. *Kassner*); a teljesen átvilágított lény (→Evangélium) (P. II. 159, 240.) →arlequin, →idill.

Gyógyítás ördögűzés (K. K. 279.).

Gyönyör nem magasabb rendű és nem véglegesebb állapot a →szenvedésnél; a kettő egymást mindig kiegészíti és kiváltja (33. 213.).

Győző jaj, a ~nek? (Si. 259.).

Gyümölcs a fa beváltja azt, amit virágjával ígért; megvalósult (Si. 81.) →átvalósulás, →valódi.

Gyűlés a →ksatrija kormányzói →tevékenységének tere, ha a szónoklatok nem az →igazság jegyében állnak, akkor →vásárrá fokozódik le (M. H. II. 72.) →parlament.

Gyűlöl amit az ember ~, és meg akar semmisíteni, azon nincs túl, abban még benne van, és az még benne van. (B. 296.).

H

Hagyomány *alapfogalom* az →őskor minden népe közt meglévő azonos, →kinyilatkoztatás-szerű →metafizika; egy ~ van, ahogy egy →emberiség és egy →Isten (S. S. 83.); egyiptomi, szúfi, hindu, perzsa, stb. →szentkönyvek: Véda, tao, Tóra, Orpheusz. stb. nem →vallás, hanem a →létezés abszolút →rendjéről való →tudás; nem →rendszer, hanem →rend hármas íve: tudni az →alapállásról, az őskorrupcióról, a helyreállításról (P. II. 172. és 19.); a →szellem történetfölötti jelenléte, így *Lao ce* és *Saint-Martin* egyidősek, viszont *Hegel* és *Kant* közt harminc év különbség fennáll (T. S. 131.); lerombolhatatlan (S. S. K. 37.); →történetünk e fokán, a →keresztény aióban, a →tudomány, a →szabadság és a →személy korszakában a ~ már érvénytelen (Si. 104.) →Evangélium.

Haladás embertől független rémeszme: minden csibésztség nyugodtan üzhető, hiszen a →világ úgyis halad (Si. 34.).

Halál váraozom, amíg hívnak, s addig →imádkozom (B. 252.); orvossága az →élet, nem a →szurrogátum! (Sz. B. U. 121.); a ~ utáni megsemmisülés gondolata az →embert a végsőkéig felizgatta: az életre, mint egyetlen lehetőségre veti magát, és azt kirabolja (P. II. 193.) →túlvilág.

Halhatatlanság a pillanat tökéletes átélése; a →férfi ~-ideája az emlékezetben, a →műben, a →nő a →felejtésben, a mulandóban van, a kettő egyenértékű (S. S. K. 259.); mulandóvá kell tennem magam, hogy örökké legyek (Si. 74.).

Halhatatlan mű cselekménye →ember és →Isten közt zajlik, elveszhet, Isten szívében emlékszik rá (L. T. 139.).

Halmaz mennyiségi, minőségtelen →szám, számtömeg, tömegszám (S. S. K. 326.) →apparátus, →tömeg.

Hamis bor a legordenárébb merénylet, csak a kifestett, nyafogó, →hazug, kéjsóvár, pénzéhes, hisztérikus nőszemély ordenárébb nála (B. f. 55.).

Hamis próféta a legsúlyosabb →hazugságok egyike; hazug →gondolatokkal mérgez (P. I. 92.).

Hamis tudás a →valódi dolgok homályos árnyéka, →idolum (*Bacon*), valójában hatalmi eszköz (K. É. 115.) →hatalmi ösztön, →ideológia, →tudás.

Hang alapminőség, →analóg a →számmal, a →színnel, a →szóval; a 20. sz. metropolisaiban a hiteles a gépesített, objektív ~ lett, inkább zöreje: →tudomány~, hivatalnok~, hirdetmény~, rádió- és fénykép~, - mind műzsátlan (S. S. K. 237.).

Hangya akinek nincs szabad →ideje (Si. 108.).

Hangyaállam az abszolút →racionalításban visszaképződött →lélek, melynek számára a →munka elveszítette →szellemi jellegét, így teljesen →gépiessé vált (S. S. 128.); az →emberiségről leszakadt, csak dolgozik tompult automatizmussal (Si. 108.) →hangya.

Haragudni irigyelni (A. 395.).

Harmónia nagy és egyszerű; a dráma még nem dőlt el, az irtózatossá elemek egymást féken tartják (A. 33-35.).

Hasonlat összetéveszti a →belső és a →külsőt, s azt hiszi, hogy a →képpel kell megvilágítani, holott a kép a belső, azt kell megvilágítani (S. S. 380.) →nyelv.

Haszon az →anyagi →ember kiemeli a zsákmánynak tekintett →világból azt, amire szüksége van; a ~ből fakadt →kultúra merőben tárgyi és →külső (S. S. 208.); az érdekből és ~ért való aktivitás gondolata →rögeszme, annak a fantazmája, aki még sosem látta, hogy valaki ás, vagy babot szed, vagy szalonnát pirít (P. I. 281.) →poiézisz, →tett

Hatalmak néma, →személytelen erők - halál, fájdalom, kétség, elmúlás, viszály, szükség, kevélység, lázadás, stb.; az uralkodik fölöttük, aki →nevükön nevezi őket; a bűnbeeséssel az →ember elvesztette uralmát fölöttük, s igájukba került. (S. S. 120-123.); tisztelni kell őket, mert eltörölhetetlenek, s →átvilágítani →éber →értelmünk tiszta →fényével, hogy ne →démonok, hanem →génuszok legyenek (M. H. 122-123.) →archetípus, →objektív psziché.

Hatalmi ösztön a →becsvágy →örülete: →Isten trónjába beleülni; igazán az →arlequin képes megszabadulni tőle (Si. 164-167.) →ideológia.

Hatalom a sokaság féken tartása →erőszakkal, vagy ahogy éppen lehet, merőben →anyagi, önmagában sem →értelme, sem →igazsága nincs; ha az →uralom szelleme nem szentesíti, gonosz lesz; az uralom és a ~ a →történeti →közösségben egymást soha sem fedí (S. S. 297.); a szellemi valóság elnyomására épül (S. S. K. 219.); az egyéni →élet utolsó és legveszedelmesebb kísértése, iránya: le, aki él vele, elveszti; csak a →démonok hatalmasok, →Isten: van; vö.: a Sátán harmadik ajánlata Jézusnak a pusztában. (L. T. 162, 163.); csak akkor vagyok ~, ha nem vagyok semmi (*Sophoklész*, Si. 181.); egyetlen feladata, hogy a →szellemnek érvényt szerezzen (M. H. II. 75.); tiszta kézzel nem gyakorolható, *Platón* a lehetetlent kísérelte meg, amikor az uralommal próbálta vegyíteni (K. É. 168.); a →világtörténelemben senki sincs, aki a ~at kibírta volna, ezért az élet dicsősége a ~ról való lemondás (P. I. 117.) →arlequin.

Hatás →látszat tényleges jelenlét nélkül, mindaz, ami hat, fals, a →művészet egyik alacsony valőrje; a →világ →korrupt volta miatt a →valóságnál erősebbnek látszik; a bukott angyalok tanították meg a lányokat arra, hogy ne legyenek →nők, hanem a nő szerepét játsszák (P. I. 46-47.).

Hatóság hitetlenségünk következménye, bázisa a papír; ha az →embertől megkérdik: ki vagy, papírt vesz elő (Sz. B. U. 24.) →hivatal.

Hazugság *alapfogalom* általa az →ember a →realitásból kiesik, párbeszédképtelenné válik, →rögeszméi foglya lesz →elhazudott élet, a →zenei hazugság a legelvetemültebb (P. I. 355.) a ~ bűz (Sz. B. U. 397.); ontológiai →korrupció, a ~ és az elhazudott →élet nem választható el; ahol az ember hazudik, ott egyedül marad, lezárul, a →közösségből, kiesik, valótlan és párbeszédképtelen lesz (P. I. 53, 59, 243.); a →démon →elrejtése (P. II 99.) →hazugság-szisztéma, →pszeudológia.

Hazugságszisztéma amit →mondtam, igaz volt, de nekem ilyesmit mondanom nem volt szabad (P. I. 241.).

Háború A trónörököst Szarajevóban meggyilkolták. Igyon tejet. Az egyetlen, amit e pillanatban még tenni lehet (K. II. 102.); a ~hoz három dolog kell: →kenyőcs, kenyőcs és kenyőcs (K. II. 375.); burkolt ~ a →kereszténység ellen: a →reneszánsz, a →humanizmus, a →reformáció, a →felvilágosodás (S. S. K. 38.) →válság.

Három a →személy és a →közösség, az →Egység, a →szellem, az →idő →száma; →kettőből az →Egybe úgy jutunk, ha előrelépünk a ~ba, ily módon a ~ →Egyesíti őket (T. S. 90.); a poláris feszültség feloldódása (S. S. 417.); olyan egység, ami az Egy szerkezetét megmutatja (P. I. 451.).

Házasság csakis a teljes →nyíltság színvonalán lehetséges; a teljes kimondhatóság, a teljes értékű életmegnyilvánulás helye, a zárójelek tökéletes megsemmisülése és az →egyesülés, az →üdv ideje; soha nem élt →nép, amely ne tudta volna, hogy a ~**hoz** isteni beleegyezésre, és megszentelésre van szükség (K. II. 135, L. T. 153.); a ~ a reggeli veszekedéseken nyugszik, mint hegy a köveken (Sz. B. U. 365.) →sexus.

Hecc a 20. század mozgalma, forradalma, →szerelme, társadalma, →gondolkodása (K. II. 92.).

G. W. F. Hegel az ember elképed, hogy kit →él ez önmaga helyett (P. I. 56.).

Hegeliánus aki saját →örületébe belehülyült, s azt hiszi, hogy a világon akkor lesz rend, ha mindenki az ő örületét vallja, ellenfele a →Nagy Neurotikus (A. 358-359.) →idiotész.

Hegelizmus kötelező érdekházasság a pállott Eszménnyel az életszerelem rovására; →humortalan; legnagyobb ellensége a →szerelem (A. 350, 400.) →hazugság.

Hegyi Beszéd vádbeszéd a →farizeusi tett-morál ellen, s végleges megalapozása annak, hogy a képmutató jöttek helyett teljes →megfordulásra van szükség, az erkölcsi-testi →korrupción túli igazi rossz a →létrontás sötét ösztöne (S. S. K. 207.) →Antikrisztus.

Hely konkrét →tér (A. 57.); megismételhetetlen →arca van, →metafizikája, →génusza, →költészete, →mítosza; a ~ definiálhatatlan, ezért nincs →tudománya; a →nép létének legelső feltétele a ~, ahol él; a változatos és sokrétű ~**ek**, a határterületek kedveznek a magas →civilizációknak és a geniális embernek, mert megedzik a spritualitást; ~ az, ameddig a →név →varázsa elér (M. H. II. 83-86.).

Hérakleitosz hen panta einai: minden →Egy; bazileusz volt, egyszerre →brahman és →király (P. I. 125.).

Hermés Trismegistos Az, ami fent van, az ugyanaz, mint ami lent van; ami lent van, az ugyanaz, mint ami fent van” - ez az →analógia →törvénye.

Heroikus/idilli nép, magatartás előbbi harcias, lovagias, korlátolt, hódító, a →tevékenységben leli →szabadságát, nagy →története van (→ksatrija); ha mindene megvan, akkor sincs semmije; az utóbbi ezzel szemben többre becsüli, a békét, a családiasságot, a nyugalmat, így érzi magát szabadnak, a történetre nem tart igényt, →léttartalma az →aranykori →hagyomány; ha nincstelen, akkor is megvan mindene, mert átengedi magát az erők teltségének; a →magyar is idilli nép, ezért nem volt hódító, békéjét védte, s harcait keserűnek érezte, ámde mégsem él az aranykori hagyományban, mert szava a nem (Sz. E. 124-126.) →gemütlich, →Magyarország.

Hetéra →Kurva.

Hérosz →hős.

Hét gonosz kapzsiság, aljasság, alacsonyrendűség, irigység, árulás, →erőszak és a →züllés - egy alakban való egyesülésük az →Antikrisztus (A. 410.).

Hétköznapi a szent ideátlanság világa - vö.: *Jóisten uzsonnája, Rántott leves* stb. (L. T. 158.); hatszorta erősebb az →ünnepnél (33. 145.) →bölcsség, →éberség, →mérték.

Hieratika az életszentség tudománya, melynek alapjait H. B. szeretné megvetni; célja, hogy →éberségét fokozza, soha el ne veszítse, hogy a →halál pillanatában a →lélek kiteljesedését átélhesse (Si. 158.).

Hieratikus maszk szent →maszk, a →bor; ami a →rossz görcséből felold (B. f. 35.).

Hierarchia a →hagyomány, a →metafizika a →törvény értékrendje, aminek a →megváltás korában a →szabadság felel meg (M. Sz. 362.).

Higiéné modern a →pszichológiával karöltve →elfeledteti velünk benső szennyünket, s arra kényszerít, hogy trágyában hemperegjünk, trágár szavakat használjunk, →hazudozzunk, gyilkoljunk (Sz. B. U. 35.).

Hím és nő a teljes →Egynek kettétört volta, mindegyik félnemű, arányaik megromlása óta egyeztetésük az egyik legnehezebb feladat; ellentétük nem időben, hanem lényegében megelőz minden egyéb - föld-ég stb. - ellentétet (S. S. K. 246, 247, 293.) →androgün.

Hit erősebb a →tudásnál, sőt a tapasztalásnál is (Sz. B. U. 342.).

Hit Óceánja aki a ~**ban** él, a tudja, hogy *Ábrahám*, amikor kezét *Izsákra* fölemeli, föl-magasztosul - ez a →morálból érthetetlen (K. K. 387.) →vallás.

Hitetlen aki a szent olajat szarnak, a szart szent olajnak tartja (K. II. 376.) →fondetrens, →idomító, →kenyőcs.

Hiteles élet/egzisztencia csak egy van, az →Evangéliumi; →szeretetben, a →létezés végleges alapján élni az →apparátusban tanúnak lenni; az →androgün, amelyben a →szex, az →élet legnagyobb feszültsége kiegyenlítődik (S. S. K. 173, 168, 239, 288.); aki a ~**től** bármely okból, bármilyen kis mértékben eltér, a →létezés tényleges adatai felől való tájékozódás lehetőségét elveszti; a ~: szemben állni (P. I. 53, 275.) →átvalósulás, →valódi.

Hitler és Sztálin a deportálást, a tömegkivégzést, a népirtást karitatív aktusnak tüntette fel (P. I. 141.) →nürnbergi per, →világháború.

Hiú párbeszédképtelen, egyre önmagát nézi, →önző (A. 227.).

Hivatal →személytelen →organizáció, ami maga alá gyűrte az →államot, a →hatalmat saját önkénye szerint gyakorolja; az →erőszak, a kizsákmányolás és a →sajtó hatalomra kerül, megalkotja a három bázis ~**t**: a rendőrséget, az **adó~t** és a →sajtot; a →bünt →létrontás helyett jognak tünteti föl, és legális →apparátussal követi el, a szentélyből; maga a köz-igazgatás a létrontás; alapja a kölcsönös bizalmatlanság; a természetes →társadalmi →rendet felbontja; azt rontja meg, akit támogat; nincs olyan ~, ahol ne merülhetne föl bárki ellen bármilyen gyanú (P. I. 364, 368-370, 373, 382, 400, 420.) →hivatali állam, →hivatalnok, →király.

Hivatali állam valójában nihilizmus; semminek nincs többé szankciója; pojják vezetik, benne a közigazgatás permanens bűncselekmény, ~**ban** az →ember csupán funkció; állandó lelkiismeret furdalásban él, mert az →élet →centruma a →bűn; a →hivatal nem csupán a →hatalomra és a vagyona, de az →igazságra is szemet vet, az ember ontológiai életlehetőségére; ~**ban** a →hazugság nem kivétel, hanem beépített funkció; közigazgatási aktus a gyógyítás, a →művészet, az iskola, a bevásárlás, a →tudomány stb.; a ~**ban** a →társadalom a →részvénytársasági állam bordélya után sóvárog; a ~ kedvence a csavargó, a prostituált, a bűnöző (P. I. 401, 404 - 411, 429, 433.) →állam, →machiavellizmus, →rémállam, →politikai állam, →totális állam.

Hivatali nyelv durva, száraz, cirkalmas, kerülget, képtelen bármit a →nevén nevezni (P. I. 412.) →vicc.

Hivatalnok vonásai a →hivatali pátoz, a nagyzási hóbort, a rejtőzés, a →ressentiment; a →nők jobb ~**ok** a →férfiaknál, mert a →népgyötrés gyönyörében őszintébbek, korlátoltságukban makacsabbak tudnak lenni; természetes, hogy a rovarállamok a nemtelen nőstényekre épülnek; a ~ önmagában a →személytelenséget →megvalósítja (P. I. 377-380, 423.) →Anti-krisztus.

Hízás/testiesedés negyven fölött a →szellemi →korrupció jele (A. 165.).

Homály →sötétség

Hoppy Lőrinc hudabrancs, csernec, szamotor, béc, burján, oszkó, geregye, iglinc, premodern, pósfai burján, gyanó, kencse, muzsaj, monor, rekkenet, mámóc, nyürge, fikány, csüggedelem, baralintos, remegékeny sajnadalom, hörpedelem, bolygatag, dalabáj, baladáj, csattogány, busadalom, pinke, görbő, belezna, cserpely, hóbölyög, mászolyog, dercés, csongolya, ártány, visnyék, faladár, ebhendi, (K.) →Abel After.

Horoszkóp nem az embernek, országnak, stb. a csillagoktól való függőségét mutatja, ezért tilos összetéveszteni a közép- és újkori ~val, hanem az összes létezők →analogikus megfelelését; a ~ tulajdonképpen a →lét értelmét rejtő →mandala, mely csak transzcendens intellektus számára érthető; jón-rosszon messze túl van (S. S. 394, 401.) →asztrológia.

Hóbölyög →Hoppy Lőrinc (K.) →mászolyog.

Hős/Hérosz eredeti lényünk az önmehtagadó, önmagát saját tűzében →művelő, elégető →lélek; a ~ magára veszi az →istenségek sorsát (S. S. 245.); a →nép által teremtet ~ a nép életének állandó eleme, vezetője, példaképe (K. É. 93.) a ~ és a →bölc *Homérosznál* egy, mert aki a világon a legtöbbet →tudja, az a legnagyobbat →teszi; a ~ nem vigasztaló hiedelmek között él, hanem →aléltheiában (33. 127.) →asztkézis, →filozófus, →jóga, →sztár.

Humanizmus mint minden →eszmének, csakis ott van értelme, ahol →megvalósítására lehetőség nincs; az elnyomáson túl még azt is kell →hazudni, hogy az embertelenség emberiség; Bizáncban kormányzati műfogás volt, onnan terjedt el a 14. sz.-tól kezdve, s általa Európa atmoszférája egyre gonoszabb, füledtebb és álnokabb lett; tömegeszme, amely a →tömeg uralmát készítette elő, s a →valóságot minden téren elfedi (33, 26-28.) →demokrácia.

Humánus nem az →önzés, hanem a →hiúság; csak önmagát kívánja látni, s nem is lát egyebet; tükör előtt él; másban is csak egy önmagáról kitalált →képet →szeret (33. 159.).

Humor fehér a nullára és a végtelen nagyra beállított →önkritika együtteséből keletkezik (K. I. 413.); az egyetlen sav, ami a →realitást oldja; a →személy és a →szabadság ismertetőjele; az üdvtudat betörése a realitásba; képtelen a hősi emlékmű gesztusaira, mentes irigységtől, bosszútól, gúnytól, oktató célzattól, ragyogó és a végsőkig átvilágított (A. 334, 420.); az utolsó →maszk, a tragédiánál mélyebb (K. K. 87.) az →infinitezimális →szubjektum magatartása a →rongáltsággal szemben; az →alapállásról való tudás elveszítetlensége (Si. 263, 264.) →Nagyinkvizítor, →derű, →komikum.

Humorisztikai alapállás a tripla →örület, a →szeretet nélkül való élet örületének tudásába való beleörülésből fakadó nevetés, a valódi nevetés, a komédia alapállása (K. II. 141.).

Hunyász aki a →hatalomnak behódol, aljasabb a →hivatalnoknál, mert sopánkodásával rálicitál a szenvedőkre (P. I. 402-403.).

Hübrisz a letaszított →ember →kevély magatartása, amiből a legnagyobb erőfeszítésre sem tűnik el a bosszú, az irigység, a ressentiment (B. 302.) →ariszteia.

Hűség a legnagyobb erő, →Isten és →ember viszonya, aki hűtlenné lett, elveszett; az →életünk egészét nem →tetteinkkel, hanem ~ünkkel építjük (S. S. K. 109, 136); ha ki tudtam mondani, hogy ~em az övé, autonómiámat visszanyertem: már nem várom, hogy ő szeressen engem, én szeretem őt, én felelek érte, jutalom reménye nélkül (P. II. 43.).

I

Ibbur *Szilveszter* először született (Sz. B. U. 29.) →kétszer született.

Idea a →mítosz kozmikus képvilágának alapelve és törvénye, a mítosznál magasabb, →univerzálisabb, →szellemibb (S. S. 311.); mielőtt a →tett lett volna, létezett a →kép és az ~, ami a kerek földön a legnagyobb hatalom; ~ és reália egymástól nem különbözik (Si. 110, 242.).

Idealizmus platóni értelemben az →élet minden pillanatában Istenre hasonlítani (L. - Sz. 309.); 2. kiméra, üres, realizálhatatlan szavak nyelve, életellenes (M. Sz. 231.) →Platón, →kommunizmus, →fasizmus.

Idegesség irritált kábaság (S. S. 45.).

Ideológia az →újkori →európai ember →démonikus →hatalmi ösztönének kifejezése; a →tudomány e hatalmi ösztön ~ja (Sz. E. 8-9.); nincs köze a →megismeréshez (K. É. 101); a meggyőzés (→engedékenység) eszköze, a →pszeudoegzisztens ember hazugságrendszere (P. I. 348.) →kenyőcs.

Idill az →aranykorban, a kezdetben élni; az éggel a kapcsolatot megtalálni; a →férfi a →nőt magába visszaveszi, érte magát felelőssé teszi, a nő a férfiba visszano, virágzik, magából az arany kedélyt kibontja - az →androgünt realizálják (S. S. K. 262-263.); amikor az →embernek van →ideje; →mágia és →logika együtt, a →valóság küszöbe; az üveget a polcra úgy állítani... (Si. 93, 66.); a borországok és borvidékek mind ~ikusak (B. f. 47.); elsősorban →rend, →mérték; tapintat és gyengédség; →gyermeknek lenni (P. II. 11, 157-158.) →naplopó, →orfika.

Idilli →Heroikus/idilli.

Idiotész aki a saját, külön →örületébe belehülyült (A. 407.).

Idolum a →valóságnak az →ember →vallásos →tudatában elváltozott →képe (K. É. 117.) →hamis tudás, →tudomány, →vallástalanság.

Idomító/táncitanár kezdetben vala a →kenyőcs, és a kenyőcs az ~nál vala, és kenyőcs az ~ vala; az I. Világháború utáni →diktátor, aki saját használatú kenyőcsét/megváltás-receptjét kötelezővé tudja tenni: a szart szent olajnak, a szent olajat szarnak tartja és nyilvánítja; →hitetlenségéről fölismerszik (K. II. 374-376.).

Idő 1. asztronómiai, vagy közönséges ~, amiben mindenki →szenvet, oda kell adni; 2. a belső ~, a →személy ~je, vagyis az →üdv történeti ~, amely →infinitezimális (A. 230-232.); 3. Nap~ →száma a hat és a tizenkettő, 4. a Hold~ száma a hét (S. S. 426.); a →felébredésre adott lehetőség meghosszabbítása (S. S. 151.); az ~ folyamatosan falja saját - nem valódi - pillanatait, ám azt, ami belőle →valóság, azt tovább tolja, s halmozza az ~fölkötiben; az ~ az, hogy menni kell (K. I. 415, 417.); az örök elfelejtése (*Guénon*, S. S. K. 30.); az elveszett valóság pótlására keletkezett →rögeszme (Sz. B. U. 27.) →csoda.

Időpánik a →turbában az →élet egyre szűkebb lesz, és mind gyorsabban fogy az →idő (S. S. K. 66.); még senki sem tette föl a kérdést, hogy mi történt a sok megtakarított →idővel (P. I. 443.).

Idő pénz helyesebben az →idő →arany, akinek idejét igénybe veszem, arannyal kell kárpótolni, az eredményért való fizetség már az anyagiasság gondolkodás eredménye (33. 192.).

Időhöz való hűség a →válság tudatában lenni (S. S. K. 30.).

Időszerű aminek nincs jelene, s jelenléte sincs (K. K. 412.).

Igaz ember lehetőségét az →evangélium teremtette meg; az ember →Jézushoz való →hűségében válhat igazzá (S. S. K. 134.)

Igazi kérdés sosem az →anyag, hanem ami túl van rajta (A. 73.).

Igazolvány az →emberiség nem az atombombába fog belepusztulni, hanem az ~ba (Sz. B. U. 24.) →hatóság.

Igazság amikor az angyal megjelenik (K. II. 147.); a →zene (K. 323.); lényünk és létünk gyökere; a béke alapja; ~os →háború nincs, de van béke, amelynek ~talansága a háborúnál nagyobb; ami a →valóságot fel tudja ismerni; a →létezésbe épített, és azt fenntartó legfőbb →valóság (P. II. 34, 97, 99, 106.); az ~ a 20. században lassan eltűnik (K. II. 91.); az ~ nem tudja önmagát érvényesíteni; szorongásunk oka, hogy az ~ot a földről elűzik, és itt maradunk védtelenül; önmagában lényegtelen, ha az ember →személyes igazsága nem fedezi (→realizálás) (P. I. 37.); támadható, senki oda nem figyel (K. K. 409.); a →normalitás, „az ~ megszabadít” (S. S. K. 190.); az ~ tartja az →ideát, a →valóságot, a →természetet, a jelenséget (B. 56.); ha az ~ot támadják, nem magamat védem, hanem azt az →asszonyt, akibe szerelmes vagyok (Si. 243.) az ~ = →szabadság = igazat mondani (Sz. B. U. 279.); az ~ természete →metafizikai és minden gyakorlat fölött áll (33. 194.) →Sophia, →ige, →logos, →többségi vélemény.

Igazságban élő a →korruptat (magatartásáért) megveti és (javaiért) irigyl, a korrupt az ~t (intaktségáért) gyűlöli és (mert létezésben magasabbrendű) fél tőle; az ~ →nyíltságáról, hazugságban élő zártágáról ismerhető fel (P- II- 104.) →alétheia, →pszeudoegzisztens.

Igazságtól való elhagyatottság minden lázadás értelme; az igazságtól elhagyatott ember tesz úgy, mintha a →hatalom előtt meghódolna (P. I. 37, 221.) →direkt morál.

Illat a növényi →lét titka; a →nő titka is →testének ~ban van; a nő ~centruma combja belső oldalán, a térdtől négy-ötujjnyira található (B. f. 36-38.).

Illés próféta Szilveszter jaj annak, aki a végső →szót megtalálta (Sz. B. U. 361.).

Ima minden →kultusz ősfarmája, a közvetlen szolgálat, az →áldozat maga; a világot felviszem magammal →Isten színe elé; megszólalok, s rajtam keresztül megszólal a világ minden porszeme (S. S. 224.); az →ember előbb ~dkozik, aztán eszik (A. 74.).

Imagináció alapfogalom élet-képzelet, a →megváltás jegyében fogant →kép, melynek alanya és tárgya azonos; →üdvterv-látomás, amivel az →ember azonosul; a →metanoia és a változás, ugyanakkor a megzavarodás és a →válság, sőt, a teremtő →szó helye; transzformátor, mely a pontosan a pneumatikus és a →természeti →valóság határán áll, és a pneumatikát természetké alakítja: pneumatikus anyagcsere; →androgün; amikor a →modern →természet-tudomány az ~ középpontjába az állatot állította, s földézte az elállatiasodást (M. Sz. 260-287.); tulajdonképpen a hit (K. I. 388.) →eksztázis, →jel, →realizálás, →Sophia, →teremtés, →valóság.

Individuum →én.

Individualizmus annak a lehetőségnek a nyitvatartása, hogy az →egyén a többi a csávéban hagyhatja, s magának az →üdvöt megkaparinthatja, alapja az →önmegváltás; az ~ pedig alapja a versenynek, az önkénynek az →erőszaknak, a kizsákmányolásnak. Az ~ megbukik akkor, amikor kiderül, hogy élek: beszélek, kérek, elfogadok, szeretek (A. 307, 363.) →kollektívizmus.

Individuális én →én.

Individuális festészet a →valósággal való összefüggését elveszítve a →műtárgy nem ábrázol semmit, csak individuális témát, helyet, perspektívát (F. M. 47.) →európai művész.

Infinitezimális meghatározhatatlan, a →személy egyszerűségének és megismételhetetlen egyetlenségének →aritmetikai →mértéke, a →szabadság →számának vonása, tilos össze-
téveszteni az indefinitívvel, a befejezhetetlen, alakatlan →számmal (T. S. 114-132.).

Inqualieren közös áthatás (*Böhme*): minden azonosnak tartott minőség centrumában lappang ellentét, és minden ellentétesnek tartott minőség centrumában azonosság, ezért azok sem teljes azonossággá, sem ellentété nem tehetők, tulajdonságaik kölcsönösen áthatják egymást, ezért egyesíthetők (S. K. 328-329.); a →létezés és az →egységlogika alapművelete; a teljes polarításba jutott ellentétek - a megvalósult →kettő - egymásba áthatva létrehozzák az →Egyet, miáltal lehetővé teszik a továbblépést a →háromba (T. S. 90.) →metanoia.

Inqualált →szám, az →egységlogika bázisa, amely →szabad, kész a közös áthatásra, a →személynek felel meg. (T. S. 107.) →inqualieren.

Intellektuális bűn a →tudományhoz elengedhetetlen korlátoltság; a tudomány végső romlottsága, nincs belőle kiút, mert az →értelmet sebzi meg, a →gondolkodás eszközét (B. 298.) →szaktudás.

Intelligencia a legnagyobb nehézségek megoldása, legmagasabb foka a →test ~ja (A. 22-23.).

Írás van eredetije, ahonnan az ember leírja; nem →tehetség kell hozzá, hanem →valódiság; a →lét eredeti szövegének megfejtése és →realizálása (P. I. 248.-249.); nem kommunikáció, mint a →beszéd, hanem →mű; az ~ vulgarizálódása (→napilap, tömegkommunikáció, népszerű →tudomány, stb.) az analfabétizmusnál is sűrűbb homályt teremt (S. S. K. 178, 209.); nem az emlékezést hozza, hanem az ~**ban** való vak bizalom alapján a →feledést; az ember megszabadul attól, amit leír; mindig ironikus, tehát élettagadó, nem létező világrendet alkot, demoralizál, a pusztulás jele (*Platón, Goethe, L.* - Sz. 284, 285, 291.); →könyv →orfika.

Írni emberfölötti kapcsolatba lépni a →logossal (B.138.); az →élet teljessége - az →öröm, a →szerelem, a gyász - néma; az →ember akkor kezdett el ~, amikor az élet teljessége már hiányzott (L. - Sz. 281-282.); „számomra az intenzitás olyan fokát hozza, amelyet nélküle nem érnék él. Csaknem minden lényegeset az írásban tudtam meg.” (Si. 152.).

Irodalmár a →nyelv parazitája, szó-szegénységét kénytelen mű- és álszavakkal gazdagságot imitálni, amit →stílusnak álcáz (Si. 192-193.).

Irodalmiság nyelvszurrogátum olyanok számára, akik nem tudnak, v. nem akarnak, v. félnek →valódi életet élni (Si. 192.).

Irodalom →boldog →embernek nincs ~a, mert nincs kritikája: önmagával állandóan egy véleményen van; korunk egyik veszélye az ~, amiben mindenáron részt akarunk venni (*Huxley, L.* - Sz. 286.); az elvilágiasodott →mű, →nyelve →szofizmus (P. II. 178.) →írás.

Irónia a tökéletesség nevetése a gyarlóságon (33. 150.) →barátság.

Irtózik a →materialistáknál jobban csak a sprituálisoktól (spritisztáktól); borzalom →test nélkül élni (Si. 81.).

Ismeret a nem a megismerés tárgya, hanem a róla szerzett, s a →tudomány nyelvére lefordított adat; nem a →valóság nyilatkozik meg benne, hanem a tudomány; a módszeres ~ meggyőző eljárás (33. 105, 109.).

Ismétlés a körmozgás, a →törvény világa és roppant kényszere (Si. 244.) a →gép csak ~re képes (P. I. 448.) →pillanat.

Isten nem →név, hanem meghatározhatatlan fogalom, nem ismerek senkit, sem élő, sem holtat, aki valaha is ki tudta volna ejteni; kiejtésén múlik, hogy valaki patetikus legyen, →stréber, stb., üres kézzel visszük elé önmagunkat; az egyetlen →valóság ~ (C. Patmore); amíg ~ fent él az égben, a →világon nincsen semmi baj; Atyám bocsásd meg, hogy oly sokáig személytelennek hittelek! (Si. 286-289, 70, 182, 29.); önmagából, önmagának semmit sem tart meg, öröklétének és mindenhatóságának titka e mértéktelen lemondás (M. Sz. 225.); létét tagadóknál csak azok botorabbak, akik ~ létét bizonyítják (*Hamann*, T. S. 73.); nem ~ léte a rejtély, hanem az, hogy van valami ~en kívül; a világban nem található, és nem látható, mert ő az, aki néz (S. S. K. 77, 110.).

Istenazonosság *alapfogalom* minden →Egy; →Jézus.

Istenek útja az →éberség útja a →brahman →uralma alatt az →őskorban (S. S. 492.) →ősök útja.

Isten ébersége a →szeretet (S. S. 99.).

Istenhasonlóság legmagasabb foka az →emberben nem a →szellem, hanem a szív →ébersége, a →szeretet (S. S. 99.).

Isten különös védelme alatt állok, tehát pecsenyéjét tőlem senki se féltse (Si. 247.).

Isten országa a →megváltásban teremtet, az eredetnél magasabb és tisztább, új →létszínvonal, ontológiai bázis, ami a →létrómást megszünteti; minden emberben megvan, s mindenki megnyithatja a →Jézushoz való →hűségben; lakói a →világot →realizálják a →Szent Szellem erejével (S. S. K. 159-160, 165-167, 116, 123.) →szeretet.

Isten szocialitása a tapintat (K. II. 17.).

Istenember a felsőt és az alsót összeköti; neki adatott minden hatalom a földön és az égben, ugyanakkor tanítványai lábát megmossa (S. S. K. 111.) →Jézus.

Isten haragja a középpontok középpontjában égő, emésztő tűz (*Böhme*) aki belekerül, maga ment oda (Si. 154.) →Jézus.

Isteni ember aki tudatosan magára veszi a keresztet (L. T. 86.).

Isteni én →én.

Istenségek a →hősi →lélek →jelképei és →ösképei (S. S. 248.).

Istenszurrogátumok szabadság! Humanizmus! Jövő! Emberiség! Morál! Egyszóval: →elvek (B. F. 29.) →puritán.

Ital mondja meg, hogy mit kell enni, nem pedig fordítva (M. H. II. 66.).

Ítélet mindenki maga ítél önmaga fölött (Si. 127.); nem azért vagyok itt, hogy bárki fölött ~et gyakoroljak, hanem hogy velük együtt éljek; az önmagam felett kell ~et gyakorolnom (P. I. 26.).

Ítélezés felbomlott teremtő fantázia (K. É. 93.) →ítélet, →közvélemény.

Íz érzékszerveim arra való, hogy →Istent velük is megismerjem; a szufi →Istenről szerzett tudását zamatos megismerésnek mondja, a zsoltáros bíztat: ~**leljétek** és lássátok, milyen édes az Úr; a →tudománynak gipszíze van (P. II. 167.).

Ízlés a tejszín az eperhez hibás ~re vall, a hibás ~ hibás érzékeléshez, az pedig hibás →életrendhez vezet, azért az ilyesmit kerülni kell. (P. I. 285.)

Ízléshiány az →életet és a →szellemet összekapcsolni nem tudni; →Északon az →ízlést az érzelmek helyettesítik (M. H. II. 34.).

Ízléstelenség életrontás, immoralitás, →bűn (P. I. 320.).

Izmus soha nem ~, nem ság és ség, nem →kereszténység és nem krisztianizmus, hanem →Jézus Krisztus személye; nem istenség, hanem az Élő →Isten (Si. 28.); amikor az aljasság konstans tényezővé válik, ~ lesz belőle; →élettechnikai bravúrokra ad lehetőséget (P. I. 11.) →Antikrisztus →személytelenség.

J

Jazz nem →zene, hanem az amerikai négerek bosszúja (Sz. B. U. 356.).

Játék a →szellem gyöngédsége; teljesen →szabad és tiszta; az egyedüli állapot, amikor nem az →anyagban vagyunk, hanem fölötté; a helyesen felfogott →élet (B. 82, 150-151.); aki valaha is →megértette, mi a →létezés, mint tudta, hogy ~; az a →tevékenység, ami önmagán belül marad, s a létezést maradéktalanul kimeríti (S. S. K. 261-262.) →világtörténet.

Jel a valódi →kép (festmény) ismertetőjegye, az egészet jelzi; a külső kép = a megvalósult ~ ébreszti föl bennem a belső képet, s a megértésben fölismerem, hogy a teljes kép nyilatkozott meg (F. M. 43.); →metafizikai jelenlét; sosem fordítható le, mint valami chiffré (Sz. E. 77.) →imagináció, →művészet, →pont.

Jelen aión →történeti kor.

Jelenkortudat alig képzelhető el nagyobb katasztrófa, mintha valaki a művész, a tudat mélyéről felmerült képet aktualizálja reális →történeti →időn kívül él; három →művész teremtette meg: *Picasso*, *Stravinszkij* és *Joyce*; a művész a →tudat mélyéről felmerült →képet aktualizálja (F. M. 23.).

Jelentékeny ember a beszennyeződéstől jobban fél, mint a →haláltól, a →létrontásban nem vesz részt, nem is prédikál, mert igényeit önmagával szemben támasztja (Sz. B. U. 335.) →hiteles élet.

Jelkép/Szimbólum a bolygók a →hagyományban ~ek - vajon számukra mit ~ez a Föld? (L. T. 85.); a ~ek sosem tartottak igényt arra, hogy →valóságosak legyenek, csak arra, hogy hatást keltsenek; a →tudomány ~→nyelveként sem (33, 48.).

Jézus/Krisztus →Isten; de ezt az azonosságot nem foglalta le magának, hanem a többi →ember számára megnyitotta; mindenkivel úgy beszélt, mint a másik Istennel; élete ennek az azonosságnak a →realizálása, vagyis az →áldozat; a különböző →hagyományok által tanított →bűnbeesések közös gyökerét, a →létromlást, fölfedte, ám nem az eredeti, →édeni →alapállást állította helyre, hanem egy magasabb, tisztultabb →létet →teremtett (S. S. K. 157, 78, 104, 89, 167.); ~ Krisztus a testet öltött Ige, a →Logos, a →szeretet, akivel a Teremtő saját haragján, a sötét mélységeken uralkodik (M. Sz. 282.) →Evangélium, →Isten haragja, →kinyilatkoztatás, →Megváltás, →Mester, →mérték, →nyelv.

Jézus hatalma az abszolút túlhatalom, amely minden erőnél erőtlenebb, szelídebb és gyengédebb, a →szeretet, mellyel a →létromlást megfékezi, és az eredeti teremtnél magasabb létszintet alkot: →Isten országát (S. S. K. 167.).

Jézus-per a →korrupció győzelme a →lét tisztasága fölött - ez a lét eredeti koncepciójából hiányzott (P. II. 112.) →Jézus, →megváltás.

Jó sem →hangyának, sem →kígyónak, hanem →embernek lenni (Si. 127.).

Jóga/yoga a belső fegyelmezés keleti módszere (L. T. 80.); →szakrális →művelés, melynek tárgya maga az →ember, s célja, hogy az →aranykorba visszahelyezze; az egyéni →én fölálldozza magát az önmagából gyújtott tűzön; ezáltal feltétlen →uralmat szerez önmaga fölött; a →történeti korban csak az egyéni üdvyszerzés →technikája, amely éppen azt tartja meg, amit tűzre kéne vetnie, vagyis az ént (S. S. 242-252.) →aszkezis.

Jóhiszemű ember aki hisz abban, amit mond - ritkább a fehér hollónál (K. II. 329.).

Jókai Mór az öt →génusz egysége egyedül az ő műveiben valósult meg, ő az ország minden táján egyaránt odahaza van (M. H. II. 95.) →magyar, →Magyarország.

Jólét eddig még minden nép belehalt (B. 32.).

Jónak lenni annyi, mint nem ölni, ha nem muszáj; →korrupció, megalkuvás, nevetségesség (K. II. 140.); Jézus a →jó →emberekkel szóba sem állt, ők nélküle is kitűnően megvoltak (K. K. 364.).

Jóság egybehangzás a →renddel (A. 20.); az embertől öröktől fogva benne élő isteni ~ot föl kell →ébreszteni (K. É. 158.).

Jótett-vallás a képmutatás és a hazudozás melegágya (S. S. K. 206.) →farizeizmus, →klérus.

Jusztin *Karnevál* neki szabad büntetlenül a jót tenni. (K.) →tett.

K

Kaka az első világháborúval kezdődött korszak általános →kenyőcse; szóösszetételekben olykor kako, formái: ~tropizmus, ~zófia, ~lógia, meta~kozis, ~mánia, ~centrizmus, ~montán, ~phil, ~fág, ~metrikus, ~theózis, ~dicea stb. (K. II. 183-184.).

Kalkulus a →szám jele, az →Egyhez való viszonyát, távolságát jelzi. (T. S. 69.).

Kapu →démonikus építmény, határátkelő a látható és a →láthatatlan között (A. 145.)

Karakter a halhatatlan egyéniség arculata (S. S. 137.) →típus.

Karma tevékenység, →életmű, amit élettapasztalataink értelmezéséből építünk, szilárdabb az ősgnájssnál, az →éber megismerésen kívül semmi sem oldja (S. S. K. 200.) →mű.

Karrier →korruptió.

Karrierizmus eszközökben nem válogató, ezért →tisztátalan →becsvágy; a nagyságnak →stílusa van, a karrieristának csupán →sikere (P. II. 126.) →svihák.

Kaszt *alapfogalom*, szanszkrit: →szín (K. É. 161.); az →őskori ~ az örök szellemiség egy-egy kategóriája (S. S. 294.); Indiában 1. szellemi ember, a →brahman (Egyiptomban a *Thot*, Iránban a *Zarathustra*, Görögországban az orfikusok) - a →metafizikai körben élő, 2. lovag-kormányzó →ksatrija - a →kinyilatkoztatásnak tevékenyen érvényt szerző, 3. gazdasági, →vaisja - az anyagi élet fenntartója, 4. avarna, a kinyilatkoztatást nem ismerő kitesztított →kasztatlan (S. S. 91.); józan dolog, ha az értelmes ember vezet, a tevékeny kormányoz, a gazdasági gazdálkodik, a szolga szolgál (S. S. 466.); minden →társadalom magától értetődő →hierarchiája; kivétel nélkül minden embercsoport életfeladatai megoldása közben ~okat kénytelen kialakítani, →egyenlőségre hivatkozni téveszme; a ~ok a →társadalom szervei (M. H. II. 127-128, 74.) a négy ~ a társadalom törvényes összetétele, a varna (Sz. B. U. 479.) →gyűlés, →munka, →ünnep, →vásár, →vezető.

Kasztatlan *szanszkrit*: avarna oppozícióban áll minden törvényes →társadalmi →tevékenységgel, hogy a jellegtelen →tömeget realizálhassa (M. H. II. 74.); egyetlen tekintélyt ismer el, a →korruptiót; nem ismeri a gazdagság rangját, csak a sok →pénzt, nagyságot se, csak a →sikert és →karriert, hírességet, még inkább hirhedettséget, →értéket sem, csak reklámot (Sz. B. U. 479-480.); aki társadalmi helyét elhagyta, pl. a politizáló-üzletelő papság, arisztokrácia, középosztály mind ~ lett (K. É. 162.) →csandala, →forradalom, →kommerzializmus.

Katarzis az összes elmúlt és bekövetkező drámai szituációk egyszerre kiélesednek; nem külön →lelki, →történeti, →morális, →társadalmi megrázkódtatás, hanem →vallásos, tehát mindez együtt, az ember →metafizikailag éli át (V. 54-56.) →metanoia.

Katasztrófa feltételei, a korlátolt →ember, és a kellő eszközök készek, ám nem valószínűbb, mint a sötét korszakban bármikor (S. S. K. 65.).

Kábaság/kábulat/álmoság *alapfogalom* lefokozott →éberség.

Káprázat ami mulandó, ami nem →valóság, ami a →lelket nem érti, nem tudja, nem érinti (S. S. 105.) →májá.

Kárhozat a →lélek a →pokoli →imaginációt felébreszti, s ebben önmagát foszlányokra tépi; nem az →ördög, a lelket semmi más, csak tulajdon imaginációja érintheti meg; az →üdvért van (Si. 49, 52.).

Káromkodás az engedetlen dolgok megátkozása, a →démoni →erőszak varázsszavak formula a dolgok fölött, a →bűnbeeséssel elvesztett, uralom visszaszerzése érdekében (P. II. 56-58.) →civilizáció, →kultusz.

Káosz a dolgok összekeveredése (Sz. B. U. 368.) →maja, →megkülönböztetés, →összetévesztés, →rend.

Kedély nem praktikus Mária-tulajdonság; a →Mester lábánál ül, és elfelejti, hogy ebédet kell főzni; az →idill, egy csepp az →üdvözültségből, a sötét ~ a →turba (Si. 77.) →kedély.

Kegyelem →Isten és →ember közötti egyetlen érintkezési forma (K. K. 366.); mindenki, aki kívánja, eléri, akarni, kell, akarni (Si. 96.).

Kelet és Nyugat ellentéte a személytelen istenségben való maradéktalan feloldódás, és a személyes, testi feltámadás számomra mindig kettő volt, ezért biztos, hogy a kettő egy; van visszaolvadás a végtelenbe, van →halál a →kárhozatba vagy az →üdvbe, van újratesztelés, hogy a →lélek →homályát →átvilágítsa, van visszatérés, hogy másokat megszabadítson - ez mind ugyanaz, a →valláshoz semmi köze, a vallást megelőzi (P. II. 189-190.).

Kenyőcs →ideológia/megváltás-recept; a világüzem változatlan, csak az olajozó ~ változik korok, országok, szekták, osztályok stb. szerint, vagyis a →hazugság, amitől az →élet látszata elviselhetőbb lesz. (K. II. 267. skk.) →élettechnika.

Kereszt a →lét, a →teremtés és a →Megváltás jele, minden létező →trinitárius szignatúrája; nem →hely, hanem a →fundamentumon megnyilatkozó alapvető létfeszültség állapota, →mérték, →közép, mely minden irányban nyitott (A. 190-191.) ~**emben** önmagamam veszem magamra (A. 232.) →ey, →sors.

Keresztény a →Megváltást elfogadja, az →emberiség ősi, →normális →alapállását elfogadja, s ezáltal fölszabadul minden kötelék, korlát, fogság alól, s a →létezés-fragmentumokból a teljes →életbe lép (A. 417.); a →létrontás erőit nem rejt el, hanem →átvilágítja és fölszámolja, nem mondja magát ártatlannak, →beszéde egyértelmű, lényé átlátszó; a →farizeussal még Istenben sem találkozik (S. S. K. 213.)

Kereszténység alapfogalom tanítás az →alapállásról, és annak helyreállításáról; →külső útja nincs, csak →belső; a →személy →metafizikája; teljes egészében eszkatológia (S. S. K. 35, 61, 121.); a →létezés egésze előtt való megnyílás; minden →hagyomány alapállása; kívülről minden →életrend abszurd (P. II. 192-193, 61.); a →válságból való egyetlen kiút, az →újjaszületés, a →metanoia lehetősége, ami csak rajtam múlik (Sz. 126. skk.); a bukott teremtés után új ontológiai bázist teremt, és pedig az eredeti →létet az →édenkertnél mélyebben alapozza meg; a felső és az alsó erők összekötésébe való →beavatás, amely beavatottjai révén meg tudja alapítani az →emberiség →egységét, az →Egyházat (S. S. K. 160, 173.); a →hagyománnyal sehol, egyetlen pontban sem áll ellentétben, ám az hozzá képest anakronizmus, akár a többi →vallás (T. S. 33, M. Sz. 302.); a ~ nem vallás, mégis korán azzá lett, nem világhatalmi elv, mégis azzá lett; a →klérussal azonosítani nem lehet és nem szabad (S. S. K. 127, 197.) ~ nincs (Kierkegaard, P. I. 235.) →Evangélium, →kétszer született, →Jézus, →Kelet és Nyugat ellentéte, →megváltás.

Keresztény hagyomány tanítás az →istenember →realizálásáról, ez a theurgia; az →ember és a →világ visszahelyezése a →normalitásba (S. S. K. 44.).

Keresztény vallás vasárnapi jelenség (S. S. K. 42.); az újkori keresztény ~**ban** él, de ha a föld színéről a →kereszténység egy napon eltűnne, a hiányt senki sem venné észre, ki tudja, talán a papság legkevésbé (S. S. 190.).

Kettő felület, →káprázat, →anya, Hold, →varázslat, képmás; a legkisebb (első) →szám, az első tört, az →Egytől legtávolabbi, a meg hasonlítás, ugyanakkor a hasonlóság és a gonosz száma; az →azonosság (ellentét) logika alapja; művelete a kettéválasztás, pl.: minőség-mennyiség, szubjektum-objektum, valóság-káprázat stb.; a ~; nem két Egy, hanem az Egy fele. (T. S. 62-80.).

Kettősség az a megkülönböztetés, ami a →létet két részre osztja: test-lélek, látszat-lényeg, stb. s ezáltal mindig az élet-túlvilág ~éről beszél, ami a →vallás, a →tudomány, a →filozófia alapvonása, noha a földi valóság az →örökből van - minden →Egy (33. 180.) →kettő.

Kevelység tartózkodjunk a megalázottak ~étől; attól, hogy üldöznek, még nem áll mellettünk az →igazság (Si.259.).

Kék a →színen - a ~ maján - túli szín, a színtelen, mindenek →anyja, ha meg akarja mutatni magát, ~ ruhát ölt (F. M. 84.) →vörös.

Kép a →nyelv csak a →lét két végén állhat meg ~ nélkül: egészen alul, ahol csak →fogalom, üres beszéd, és egészen fölül, ahol teremtő megnyilatkozás; a ~ megjelöli és kimondja, hogy a tapasztalt dolog nem az eredeti, az eredeti az →idea; a →történeti →ember a nyelvi ~t megkerülésnek, dísznek tartja, és nem érti (S. S. 384.); az önmagunkról alkotott ~ek erősebbek, mint a józanság vagy a kritika (B. 256.); a →tettek a →gondolat és a bennünk élő ~ →mágikus érintésére valósulnak meg, önképük egész →népeket tud leszakítani az →emberiségről, s varázsolhat →hangyává (Si. 110.); ~ művészet a ~ tökéletlen szobor (A. 82.); →mágikus tény, ami nem a →természetből fakad, hanem éppen átlépi annak határát (L. - Sz. 256.) eszmény, →imagináció, →plasztika.

Képnyelv és fogalmi nyelv szembenállásának megfelel a →demokrata és a heroikus →morál szembenállása (33. 128.) →kép, →nyelv.

Kétségbeesés a →szeretet hiánya (P. I., 280.).

Kétszer született a teljes értékű →ember, aki először test szerint, majd →szellem szerint, az →üdv jegyében születik; e második születés a →realizálás központi mozzanata (K., M. Sz. 351.) →metanoia, →beavatás, →Első Lélek, →újjászületés.

Kiengesztelődés az emberrel ki kell engesztelődni, de ahogy az →Evangélium tanítja, sehol, senkiben semmiféle →létrontást nem tűrök, a létrontásnak nincsenek sanszai (P. II. 237, 239, 242.).

S. A. Kierkegaard a gondolkodást végérvényesen →személyessé tette (A. 305.) →regény.

Kígyó a →középpontját elvesztett lény →jelképe, amikor a farkába harap (S. S. 409.); az emberi társadalomnak megtiltott, de annál intenzívebben kívánt kapcsolatok jelképe (A. 404.).

Kijózanodás a másokra alkalmazott kritikát önmagunkra vonatkoztatjuk (K. 311.) →fantazma.

Kilépés az életbe kilépés a koszos kéjekbe, az árulásba és a morálpojácáságba (Si. 141.).

Kinyilatkoztatás az Ég és a Föld kommunikációja, általa szerzünk tudomást a teljes →valóságról (E. 2.); a →hiteles életéről szóló tanítás (P. II.- 87.); értelme minden bírálatot kibír, hatalma van a megfordításra (→metanoia), az eredeti (autentikus) →létezés megvalósítására; tágabb értelemben a →szentkönyvek, szűkebb értelemben az →Evangélium (M. Sz. 279-285.); az abszolút →szó (S. S. 216.); →éberség.

Király a →valóság, a →nép lelke, a belső kocsihajtó; az →uralom ~a, aki a →természet és a →világ fölött uralkodik, →újjászületett, →szellemi lény, számára a →hatalom gyakorlása nem cselekvés, hanem →művelés; nem cél, nem szenvedély, hanem rituális kötelesség; ~

nélkül az →emberiség sokadalom (S. S. 480, 489, 298, 301, *Herakleitosz*, 479.); nélkül az állam megszűnik, s a →hivatal lép a helyébe (P. P. I. 383.) →Adam Kadmon, →vezetés.

Királyság nem valósítható meg, mert komoly igénye az →emberiségből hiányzik (K. É. 194.) →demokrácia, diktatúra.

Kísértet →démon.

Kisfaludy Sándor →költészete származás, élvezhetetlen, →léttartalma azonban - a költői küszöb alatt - a lehető legmagasabb, →aranykori; sok kortársának fölkészültsége csak lét-tartalmának silányságát tette kirívóbbá (Sz. E. 128-129.).

Kis Valóság ami →bizonyítható, tapasztalatilag ellenőrizhető, ami mások gondolatára is támaszkodik (B. 255.) →nagy valóság, →valóság.

Kívánsága megtudni azt, amit mindenki tud (Si. 277.)

Kivetítés az ember saját bonyodalmaival nem érti = nem hajlandó vállalni, s azokért, tudat-talanul, másokon áll bosszút, megállíthatatlan folyamatban (M. H. II. 120-121.).

Klasszika kozmosz, →rend (B. 147.).

Klerikalizmus papi csalás, mely a földi életet elárulta a túlvilágnak; a →szentek dicsőségéből élt, de üldözte őket, sőt meg is akarta őket téríteni, és ha nem sikerült, néha el is égette; a középkorban a szabad igazságszennvedélynek egyetlen ellenfele volt, a klérus, pontosan, mint az újkorban egyetlen ellensége van a →szcientifizmus (Sz. 44. skk.); a ~szcientifizmus ugyanannak az eltévelyedésnek a hatás-ellenhatás változata: az →ember a →szellem és a →természet →kettősségét nem tartja egyben, így az egészet látni sem képes; a ~ bosszú a természetben, a →szcientifizmus bosszú a szellemben. (Sz. 80.) →farizeizmus.

Klérus a →farizeizmust restaurálta, a tanítást elhomályosította, amennyiben a →létrontás és a →megfordulás gondolata helyébe visszaállította a →bűn és a büntetés gondolatát (→Isten helyett →sötét és komisz hatóság); a Kr. u. 3.-4. sz.-ban az →Evangélium előtti →időt sikerült csaknem teljes egészében helyreállítania, mintha mi sem történt volna; az ember →átvilágító →tevékenységét betiltotta; a →brahman szemlélődése helyett a →ksatrija aktivitását élte, ezért a végső dolgokban tudatlan lett (S. S. K. 204-210, 222.) →Antikrisztus, →kaszttalan, →klerikalizmus.

Klozetfelirat a közhangulat elemi kifejezője (Sz. B. U. 199.).

Kocsmá →civilizációnk egyik legfontosabb intézménye, fontosabb pl. a parlamentnél; az egyik helyen a sebeket osztják, a másikon gyógyítják (B. f. 58.).

Komédia a komolytalanná (→lényegtelen) vált élet címszava; →hazugságnak →igazság-jelleget tulajdonítunk; következményei nem nevetségesek (P. II. 47, 53.) →Szabó Dezső.

Komikum az →életre való képtelenség; az élet olyan komoly dolog, hogy aki kiesett belőle, s úgy tesz, mintha benne élne, nevetést fakaszt; tragédiát takar (33. 150-151.) →humor, →íronia, →nevetés, →szatíra.

Komolyság vagyis →humor (K. II. 124.).

Komoly ember nagyon jól tudja rágni a körmét (Sz. B. U. 456.).

Kommerzializmus végeladás hangulat; a modern →társadalomban minden eladható és megvehető (Sz. B. U. 476.) →állam, →kurva, →pénz, →polgárság.

Kompozíció művészet az önkény kiküszöbölése (*Fülep Lajos*, F. M. 94.) →mű.

Konfesszió a fedetlen →személy vallomása üdvösségszenvedélyéről, az egyéni és közös →üdv konfliktusáról - mindig az utóbbi győz, s a ~**ban** az üdv a →sorstól elválík (A. 302-311.) →regény →alétheia.

Konstelláció *asztrológia* a →világ életének egy pillanata: vándorló →bolygók és az →állatkör kozmikus helyeinek viszonya (S. S. 400.).

Kollektivizmus az emberi →személy →tömegbe oldása →individualizmus poláris fogalma, vagyis egybe tartoznak; a ~ megbukik a →szigorúan át nem ruházható dolgok létén (A. 306.).

Kollektív kategória →absztrakció, ami az →emberek közt tényleges különbséget nem fejez ki: pl.: →kaszt, →nép, →osztály, nemzetiség, faj, →kultúra stb.; a ~**ák** lehetnek anyafogalmak, ha tudatunk alatt úgy érezzük, hogy belőlük származunk, lehetnek konfliktusmezők, ha nem az embert, hanem a ~**áját** támadjuk, és személyiségünk architekturális elemei, amennyiben beépítjük őket; a ~**ák** csak →jelképként használhatók; a →jelen aión a →személyes →üdv jegyében áll, ezért a ~**nak** nincs, csak a személyesnek van jelentősége; ~**ban** gondolkodni atavizmus (M. H. II. 88-90.).

Kollektívum és →tudat egymást kizárja; a ~ csak →típust tud teremteni, →személy ott kezdődik, ahol az ember a típust feldolgozza és individualizálja (M. H. II. 82, 89.).

Kor →ös~ - kb. Kr.e. 600-ig, →történeti ~, →megváltás ~**a**, ugyanez a gondolkodás felől: →analógia ~**a**: a →hit és a →tudás analógiája, az azonosság ~**a**: a hit és a tudás →azonossággá-ellentéte, az →egység ~**a**: a hit és a tudás egysége (T. S. 122.); a ~**t**, amelyben élek, teljes egészében megértem és magamra veszem, elfogadom kritika nélkül - ami →világnézetbe csalna -, hogy bennem az ellenerők kifejlődhessenek (A. 413-428.); a modern ~**nak** nincs →szellemi arca, mert a szellem kivonult belőle (K. É. 201.).

Kormányzás a dolgokat a helyükre tenni (*Kung ce*); nem →politika, nem →machiavellizmus, nem →hatalmi ösztön, hanem a legmagasabbrendű →metafizikai aktivitás, →vallásos, műzsai →tevékenység; abban a pillanatban bukott el, amikor a karmester nem az egyetlen →rendet vezényelte, hanem saját önkényét, ekkor a →politika és az →erkölcs kettészakadt, a ~ pedig annyit jelentett, mint a →nép rovására immoralis csínyeket elkövetni (33. 226, 216-217, 301.) →politika.

Korrupció/Létkorrupció *alapfogalom* →értelmi, →erkölcsi, →testi rongáltság, egyedül a →kereszténység látja e három forma azonosságát (S. S. K. 34.); →lefokozódás, ami az →ember egész lényét valamely igen mély helyen kikezdte (A. 168.); a többet áldozni a kevesebbért (Sz. 116.); korrump lesz, ami ellentétéről leválik, ami oppozíciós feszültségét feladja (A. 59.); a →szó és →tett szétválása (S. S. K. 17.); →bűn, →hazugság, →létrontás, →örület, →turba, →válság.

Korszellem ma a →koron kívül áll, mert kirekesztették; tragikus és passzív (K. É. 202.).

Kozmás →mániás (K.).

Kozmopolita költészetben a →nemzet és az →emberiség egymást kizárta (M. H. I. 245.).

Kő az →anyagban lévő kiterjedés, szenvedéslény, a súly martaléka (A. 68, 159.).

Költészet az →emberiség anyanyelve (S. S. 377.); témája a →sors; a →regény és a ~ között a különbség nem a műfajban van, hanem a →művész sorskonceptiójában; a →mű azt mondja el, hogy az alkotó életéből regényt csinált-e, vagy ~**et**; a ~ az →élet →poetizálása, hogy az élet végül mű legyen, sors (B.167-168.); tiszta →vallástalanság, mert →kettősség helyett →egység; →anyaga a →világ anyaga; a ~ a →nyelv anyaga, ezért előbb volt a nyelvnél; láthatatlanból és →örökből való érzéki jelenség a pillanatban (33. 181, 188.) →költő, →vers.

Költő/poeta sacer, a →Temenos őre, aki vállalta az eltűnt →kasztok kötelességeit, a →hagyományt a →Logossal újjáteremti; rejtőzködésre kényszerül; ha fölismerik, üldözik, →áldozattá lesz, de szavával megnyitja az emberfölöttit (L. T. 116. skk.); ~nek lenni nem hivatás, hanem megérteni a →lét örök, mély →költészetét (B. 162.); szájalomra méltó az a ~, aki beleizzad abba, hogy a közönséget megfőzze; nem ~ az, aki akar valamit (L. - Sz. 299-300.); a →világot →egységében látja (33. 177.) →zseniális ember.

Könyv az →őskori ~ az →Élet Mesterének műve, a Mester hitelesítette, a →logos, a →hagyomány foglalatja, formája a →szutra; ma a ~ hitelesíti az embert (S. S. 65-70-); nem én olvasom a ~et, hanem a ~ olvas engem (B. 137.); még a legmagasabbrendű ~ből is hiányzik a →személyesség, ezért csupán tartály; szekularizációja során spiritualitását veszítve szét-szóródik szofisztikus lényegtelenségbe (S. S. K. 178-179.) a ~szegény idő életerős, minél több ~, annál nagyobb a hanyatlás (L. - Sz. 290-291.) →írás.

Könyvember diabolikus lény, aki a leírt →szót az eleven →élet fölé helyezi; bűne a bibliolatria, a →könyv, mint bálvány imádása (Sz. E. 16.) →könyvtáros.

Könyvtáros neki a →könyv táplálék, szenvedély, →sors, →szerelem, →mámor, kaland és végzet, akár a tengerésznek a tenger; →életté vált →vers (Sz. E. 13, 15.).

Kör az ég →ideája; a ~ →négyyszögesítése: az →élet átalakítása és fölemelése létté, divináció, a →lélek istenülése (S. S. 89.); az erők összevonásának és egy pontba irányításának, az →énnek és a →világnak a →jelképe (F. M. 113.).

Közeljövő háborútlanság és békétlenség hajmeresztő együttműködése, amíg az igazságtalanság elviselhetetlenné nem válik (P. II. 97.).

Középpont/centrum sosem →absztrakt, tehát nem gazdasági, közigazgatási, stb., hanem felsőbb erő jelenléte (M. H. II. 43.); a kozmosz ~ja a Nap, az emberi →test ~ja a →szív, a →yang és a →yin ~ja a yen, a sulphur és a sal ~ja a higany, test és a lélek ~ja a →szellem, látható és láthatatlan világ ~ja az →ember, az ember ~ja a →személy, a személy ~ja a →szabadság, a szabadság ~ja az →Egyház, világ ~ja az →Egy (T. S. 128.); az →anyag, a szellem és a →lélek →egysége és ~ helye a →természet (M. Sz. 257.) →androgün.

Középszerű ember az alkotás szellemi lépéseit nem érti, csak a fizikai →megvalósítást, ezért a →spirituális minimum alatt él, komolyabb pályára alkalmatlan, csinálmánya a →gép. (P. I: 447-448.); a →polgár alfaja, úgymint →tehetség és →zseni (P. II. 220.) →Nemo kapitány.

Közérdek miért ~ az, ha valaki hülyének tettet magát, s komédiázik, mint a →diktátor s közönsége? (A. 375.)

Közfelfogás a jótett esztelen és ostoba (idealizmus), a gazság a hasznos (realizmus) (S. S. K. 219.) →közvélemény.

Közönség valótlán egyének →tömege; mindegyik a másik véleményét szajkózza (*Kierkegaard*, K. É. 84.).

Közösség *alapfogalom* kizárólag a →szabad →személy képes megteremteni, aki tudja, hogy az egész →emberiséget rábízták, s a felelősséget vállalja (T. S. 68, L. T. 165.); az individuumtól elválaszthatatlan: a merőleges ~ az →én, a vízszintes egyén a ~ (P. I. 352.); az egyetlen reális ~ az emberiség; az egyetlen ~, amelynek érvényét H. B. magára nézve elismeri, a →szentek ~e, az →Egyház, az egyetlen és végleges ~ az →Istenben való ~; minden egyéb ~ csak látszat, s küzdelem az ellen, hogy Istenben találkozassunk (P. II. 237, L. T. 167.); a →világ →emberi megnyilatkozása; az →őskori a →számok rendjét követi, eredetét nem alulról veszi, hanem →metafizikai értékektől függ, szemben a →történeti ~gel, mely →szellemi értékrend nélküli →osztályokra tagolódik, tehát elismeri a nálánál alacsonyabb

rendű →természet hatalmát maga fölött (S. S. 463, 462.); nem a társas →öszön teremtette, hanem az egyedüllétből való félelem (Si. 169.); a 19. sz.-ban a →kasztok felbomlásával tulajdonképpen megszűnt (P. II. 220.) →áldozat, →egység, →ünnep.

Közös életrend *alapfogalom* a →hagyomány elevenségében, kb. a Kr. e. 600 tájáig →normalitás, →orfika, →őskor, →rend, →szeretet.

Köztársaság a →civilizáció bomlástünete; →király és a →nép elveszti egymást; két fajtája van a ~nak: az egyik az önfegyelmét veszített →individualizmus, a másik a totalitárius →kollektivizmus (M. H. 80.).

Köztulajdon ostobaság, mert ami nem →személyes tulajdon, az gazdátlan, s →démonivá lesz (P. I. 191.).

Közvélemény Virágvasárnap és Nagycsütörtök; manifesztum, patetikus ítélet, de nem a →bűn, hanem a kiemelkedni akaró ellen; megbocsát bárhány árulást és gáztettet, ha az nem a →tömeg ellen irányul; megnyilatkozásának értelme nem tartalmában, hanem hangnemében van; nem volna mérgezett, ha ellenkező pólusán →valódi magánélet volna (K. É. 77, 80-81, 83, 89.) →lényegtelen ember, →sztár.

Krisztus →Jézus.

Kritika háta mögé kerülni, ledöfni: →hatalmi aktus, gyilkosság (Si. 258.) →önkritika.

Krízis →válság.

Ksatrija →lovag, →nemes, a kormányzó, végrehajtó →kaszt tagja, →karmája a legfelső lényvel a hősi, nemes, erényes →tettek révén való egyesülés (S. S. K. 200-201.) *szanszkrit* rajas, →színe a vörös (K. É. 161.); a →szellemi kaszt irányítása nélkül vezetésre képtelen: nem tud →uralkodni, csupán kormányozni; nincs koncepciója, de nem is kell, hogy legyen: az eszméket fölülről kapja, ha elveszti felelősségét, hogy a jövő nemzedékeket is kormányozza, büszkesége hencegés lesz, előkelősége arcátlanság, bőkezűsége léhaság, erélye önkény, s a →csöcselékbe hull (M. H. II. 128-131.) →életmű, →gyűlés, →uralom.

Kultúra egzorcizmus: küzdelem a sötét →hatalmakkal a →szeretet szellemének →realizálása érdekében (*Baader*, S. S. 197.); az →anyagi természet intenzív →művelése, az →életről való gondoskodás; a →hagyomány által őrzött →szellem realizálása, a szeretet; a ~ ott kezdődik, ahol konyha van; amikor a szakács művének ihletője nem az →éhség, hanem a →kultusz. (Sz. 24.); *újkori* ~ mindössze túlméretezett idealitás és a →rongáltság kiterjesztése, mert megvalósíthatatlan, sőt megvalósíthatatlan, így a nagy tudományos könyvtárak sok millió kötete fölösleges és fájdalmasan értelmetlen fecsegés kitalált eszmékről, célról, színvonatról, amiknek a valóságos emberi →léttel semmi kapcsolatuk nincs; amit ma ~nak neveznek, az az anyagi természet kirablása az →én javára (S. S. 185-189, 210.); se nem árt, se nem használ (Si. 263.); nagyobb részt csak →hasznos, a ~ban a természet és az ember többnyire →szenvet (P. I. 284.) →bűnbeesés, metapoizis, →művészet.

Kultúrában élni élvezni az ősök alkotását és előkészíteni az utódok →kultúráját (V. 41.).

Kultusz az isteni erők közlése a →természettel; az anyagi természetről való gondoskodás; a földet az égbe emelni (S. S. 207, 210, 225.); minden tevékenység vagy ~, vagy →munka, tehát vagy fölemeli a →világot vagy alámeríti (S. S. 237.); az a →mágia, melyben az istenek megnyílnak és kivilágosodnak (L. T. 67.) minden →művészet kultikus eredetű (A. 308.); a ~ban a dolgok az embert kötelesek szolgálni, ~on kívül elszabadulnak, és az →élet lesz a dolgok →szolgája (P. II. 28.) →kultúra.

Kuruc primitív →individualista, melankolikus fantaszta és anarchikus vidéki, aki csak úgy felkelt bánatában, és harcolt; →Észak géniuszának megnyilatkozása; az egyetlen magyar mozgalom, amely mély →költészetet és →zenét teremtett; átkozott →ksatrija kevélység, ami nem akarja magát idegennek alávétetni, de önmagával nem tud mit kezdeni (M. H. II. 32-33, 107.) →labanc.

Kurva/Hetéra a →női lény →válsága (A. 169.); akár táncosnő vagy apáca, →aszkezissel női lényét megcsonkította, a →férfi életformához alkalmazkodott, és a →szellem elől bezárkózott (F. M. 87.); az abszolút kommersz lény, egy személyben eladó és áru, rokona az újságíró; a →metafizikai gyanakvás kioperálásával hozható létre (Sz. B. U. 476.) →kommercializmus, →sajtó.

Kurvaság →asszonyi tűz, ami nélkül a →férfiak egész életükben dideregnének; rossz ~: a →nő →ateizmusa, a jó ~ vörösen izzó állapotában kapcsolódik a →szerelemhez, fehéren izzva már szakrális ~, ami férfit nem tűr (l.: Dionüszosz ünnepét), ez az önmaguktól ittas →nők szenvedélyes önfeláldozásának →mámora; →áldozat, vagyis →vallás; ha a nő →bort iszik, kiderül róla, hogy merre hajlik (B. f. 91-93.).

Különbség Oroszország: csak közös börtön legyen, Amerika: mindenkinek külön börtöne legyen (P. II. 184.).

Külső világ se →lélek, se →anyag, se →valóság: sötétség; aki lényét a ~ba teszi, az elmúlásba, a →halál sötétségébe tette; kifelé van a lefelé (S. S. 159-160, 382.); a még meg nem →valósított →belső (M. H. II. 87.) →publik.

L

Labanc aki nem a →szabadságot, mert az visszanyerhető, hanem a szabadságra való sóvárgást, az →álmot elárulja, a foglárrel szövetkezik, ezért →bűnére nincs bocsánat; (M. H. II. 45.) →kuruc, →szegénylegény.

Laboratórium →tudományos kultuszhely (33. 54.).

Lala Karnevál a →tapintatlanság szörnyetege; →klerikális →ateista, hosszú haj, rövid →én (K.) →Naura mamája.

Lant próbáld magad ~**nak** élni, amin az elemek játszanak (B. 99.)

Lao-ce hetven évig volt →könyvtáros, addig olvasott, szűrt, párolt, végül kapott egy csepp harmatot, ami a Tao te king (Sz. E. 13.).

Lárva →maszk.

Látás/clairvoyance tanulhatatlan, az →éberséggel jár, a →kinyilatkoztatást látja, belőle ered a →tudás (S. S. 98.) a ~ →logikája az →analógiás gondolkodás (S. S. K. 325.); a teljes →megértés, majd minden nyelvben (F. M. 48.); mérlegelés, értékelés, rendezés, a rendszerben való elhelyezés (P. II. 98.) →őskori látás.

Láthatatlan *alapszó* emberfölötti, metafizikai, a túlnanból való →orfikus Hatalom, →Hatalmak, a →világ →szellemi telítettsége.

Látszani ne igyekezzünk ~, hanem inkább ténylegesen legyünk (A. 421.) →hatás.

Látvány tömény →lényeg (Si. 92.) →test.

Lefejezettség *nép* →szellemi kaszt nélkül élve kiszolgáltatottnak lenni a legalacsonyabb →öszönöknek (M. H. II. 160.) →Európa, →Magyarország.

Lefelé →külső.

Lefokozott élet/állapot *alapfogalom* teljesség elvesztése, a →bűnbeesés következtében létrejött →életéhség, →ájultság, →turba.

Legnagyobb szám a →világ →száma (*Böhme*), számunkra meghatározhatatlan, az →Egyen belüli legmagasabb számnak-műveletnek felel meg T. S, 121, 124.).

Legnehezebb a világon nem tárgyi →kultúrát alkotni, hanem a közös →üdvösség színvonalát emelni (S. S. 238.).

Lehallgatás az érzékelhető →nyelv és a valódi nyelv közti különbség megállapítása (Si. 291.).

Lelki szegény →szellemben szegény.

Lemur zugevő, szórakozó (K. I. 435.) →csirihau, →mozi.

Lélek *alapszó* az →Egy, az →Egyetlen létező, megnevezhetetlen, közvetlenül annyi mondható róla, hogy érzékenységi, ami lehet →éber, vagy →kába (S. S. 102-104.); az archaikus →ember igazi lény a ~, mindaz, ami a ~et elfedi, burkolja, →káprázat (S. S. 119.); ember hármasságát alkotja a →testtel, és a →szellemmel; a dolgok ~e a dolgok felszínén van (*Powys*, A.114.); a ~ hatalma a →mámor, ~ erőtlensége az →ájultság (K. K. 61.), érzékenysége a →szeretet, káprázata a →világ, vagyis a →kettő (S. S. 105-108.); mindenki egész ~**kel** születik, és ezt az →egészségét soha el nem veszítheti; szemben a testi nyomoréksággal, a ~ fogyatékoságaiból ki lehet gyógyulni (B. f. 9.).

Lélek sötét éjszakája amikor az →emberből már halandó lehet (Si. 59.).

Lélek a túlvilágon a gondoltak, a →tettek, a leélt →élet esszenciája, aki →centrálisan és önfegyelemben élt, az drágakőhöz hasonlóvá válik és fölemelkedik, →androgünné lesz, mások nyálkás, bűdös, nemtelen masszaként hányódnak, elsüllyednek csatornába, magányba; aki →befelé élt, az a ~on →közösségre lel, aki →kifelé, →rögeszméiben, az magányos lesz (Szu. B. U. 150-151.)

Lélekvándorlás nem az individuumra, hanem az örök →őseberre vonatkozó →őskép, akinek valamennyien egy-egy állomása vagyunk; egyéni újjászületést sem az →őskor, sem a →Véda, sem semmilyen →metafizika nem ismert (S. S. 147.); a ~ lelkek bizonyos magasabb lények bélyegével, tudásával, sőt emlékezetével születnek (K. K. 388.); csak egyszer vagyok (Si. 74, T. S. 123.); az újratesztetöltés gondolatát soha sem tudtam elfogadni másnak, mint hasonlatnak (P. I. 279.) →élet.

Lényeg nincsen →látvány nélkül (Si. 92.).

Lény keletkezése saját létének alaptengelyeire, →keresztjére, →centrumára támaszkodva és fokról fokra reászövi önmagát, ám egyszerre minden minőségében: →száma, →mértéke, →színe, stb. szerint, feszültségek, hatalmi szenvedélyvonalak dinamikus szövevényeként (A. 248-250.) →ey, →ember, →imagináció.

Lényeg-pont megmutatja, hogy az alkotó az emberiség nevében milyen helyzetet foglal el a világegyetemben (A. 128.).

Lényegtelen semleges, közömbös, →szenvedélytelen (33. 107.); ~ *ember alapfogalom* a szereppé (→maszk) és magánéletté szakadt →egzisztencia a tömegtársadalomban, véleménye, →igazsága, →valósága nincsen; a →népből kiszakadt, →fél a →valóságos életű embertől (K. É. 87.); nem veszi magát komolyan, a mindenkori →korrupciót elfogadja, s hunyorgat; a biológiai határok közé zárt →élet kénytelen ~ lenni: csak végtelenségében válhat szubsztanciálissá (P. II. 40, 95.) →tömeg, →tudomány.

Lét alapfogalom ahol az →élet súlypontja van; minden →emberben állandóan és teljes egészében esedékes (M. Sz. 221.); a ~ megzavarodása az →imaginációban következett be, amikor a megzavarodást megkívánta, önmagára vonatkoztatta, →realizálta (M. Sz. 270.); a ~ négy foka: a *szilárd*, amelyben tapintható, képszerű, az *oldott*, melyben zenei és hangzó, az *érzékfölötti*, ahol →logos-szerű, →nyelv fölötti →mágia és a *tiszta*, melyben az utolsó mágiát is levetette: Van; a lépcsők fölülről átjárhatók, alulról csak →kegyelem útján (L. T. 107.); egyetlen titka a nem-lélek, hogy az →egyetlen létező, →Isten miként teremtette a mulandót, hogyan keletkezett a →teremtés (S. S. 106.); a ~ →paradox, mert önmagának egyszerre alanya és tárgya; mindenki számára teljes egészében esedékes, mindenki annyit él el belőle, amennyit akar, ettől a többinek több jut; személytől független ~ezés nincs; minősítetlen sincs: vagy →áldozat vagyok, vagy →parazita (Si. 173, 184, 234, 246.).

Lét biztossága a →hit →misztériumában gyökerezik; →metafizikai kérdés; aki elérte, az az →élet biztosításával nem törődik (33. 211.).

Létezés alaptétele a →valóságot az →imagináció teremti (K. K. 249.)

Létezés ereje ahol ellentét szakad fel, ott a ~ nem törik meg, hanem felfokozódik; amikor →

Isten az eget és a földet elválasztotta, vagyis amikor a →hím és a →nő elszakadt, a teremtő nemi hatalom kettétört, ez a →lét erejét megkettőzte (Si. 227.) →szerelem.

Létezés-fragmentumok →világnézetek, →vallások, világi embertípusok: pl.: →publik, →SS, →fürge huncut, →plankton s egyéb →outsiderek, akik a →kereszténységen kívül töredék létben →kísérteteik foglyai (A. 410.)

Létért való küzdelem ami a →természetben lenni látszik, az állati lét leegyszerűsítése, kb. annyi, hogy egymást megesszük - legalább nyílt (Sz. B. U. 408.); a természet nem ismeri a ~t, csak az →életről való gondoskodást (Klages, 33, 48.); törvénytelen →életrend (P. II. 237.).

Lét értelme mindenki lényével együtt hozza, és csak ő ismeri: →személyes, egyszeri, pótolhatatlan; ez az, amit az →ember életével, életében, életéből életéért cselekszik (S. S. K. 55.) →élet, →lélekvándorlás.

Léthazugság a →szeretet szentimentális papi csalás, nem a szeretet a →lét →közeppontja, hanem a létért való küzdelem (S. S. K. 168-169.).

Létkorruptió →korruptió.

Létromlottság szeretetlenség (S. S. K. 169.)

Létrontás/létromlás *alapfogalom*, H. B. *saját szava* az emberi →lét gyökerében fellépő →korruptió; mindenki tud róla, valamennyiünk közös létének ártalmára van; a →Szent Szellem elleni véték (S. S. K. 158-163, 219.); nem az égbekiáltó gáztett, hanem már a pillantás is, amely beszennyezi a létezést (→Evangélium); a →bűn csupán morális rossz, a ~ ontológiai →korruptió; a bűn büntetést vonz, ami újabb ~hoz vezet; a ~t a jóvátétellel lehet megszüntetni (P. II. 134-145. old.) →Jézus, →létrontás jóvátétele, →megváltás, →metanoia, →modernizmus, →szocializmus, →züllés.

Létrontás jóvátétele a →kereszténység nem →üdvöt hoz, hanem a ~tól szabadít meg; →Jézus, bár abban semmi szerepe nem volt, magára vette a ~ét, s a →szeretet erejével megalkotta az eredeti →teremtésnél magasabb és tisztultabb →lét fundamentumát, s azt átengedte mindannyiunknak; a mi jóvátételünk az, hogy →hűségünkkel csatlakozunk-e hozzá, vagy sem; a ~ mindenkinél kötelessége; a ~ének →jelképe a Golgota és a →kereszt, az →áldozat (S. S. K. 163-165.) →metanoia.

Léttartalom mérhetetlenül gazdagabb annál, mintsem bárki →életében →realizálhatná; inkább föl kell szabadítani: megtalálni a kimeríthetlent (Sz. E. 117.) →szellem.

Liberalizmus rest, gyáva és mohó →korruptió, →parazita és képmutató; a ~ban mindent másképp hívnak. (P. I. 337.) →demokrácia, →vaisja.

Libidó/libido (C. G. Jung) az →életéhség megnyilvánulása (P. I. 456.).

Lila természetellenesen magas ellégiesedés, túl van az emberin, okkult, határterület, felében már nem →szín, valójában távolság, és érzékfölötti bizonytalanság (P. I. 176-177.) →zöld.

Líra az →egyén, az álmok és eszmények műfaja, a magyar →Dél, →Kelet/Álföld, →Észak és →Erdély költészetének kifejezése (M. H. II. 26.); a szív igénye arra, amit az →ész már nem ért meg (F. M. 68.).

Liszt szimfónia tökéletesen →rossz (K. K. 429.).

Logika a →lét ősharmóniájának tudata (*Malarmé*, L. T. 25.); fajtái: 1. →őskori →analóg ~, 2. →történeti →racionális vagy azonosság (ellentét) ~, 3. a →megváltás utáni →egység ~, amely az előbbi kettőt egyesíti (T. S.) e három ~, akár a három kor, szimultán jelenség; zűrzavar akkor keletkezik, ha valaki egymáshoz nem tartozó ~kkal akar műveletet végezni, pl. őskori gondolatot racionális ~val próbál megérteni (S. S. K. 330.) →aritmológia.

Logikus gondolkodás eredetileg nem →értelmi →gondolkodás volt, hanem →logos-szerű, a világrenddel azonos gondolkodás (33. 131.).

Logikus intellektus fontos →archetípus, általában együtt jár vele a kevélység, a gőg, és a →hiúság (P. I. 216.) →mester.

Logos ős-szó, a →világosság, a →mágia és az éthosz →középhegye, a →misztériumot és az →alétheiát egyesíti (M. Sz. 332, 333.); a legmélyebb egyetemes összefüggéseket fejezi, ezért jelentése határtalanságánál fogva megismerhetetlen; az →ember egyebet sem tesz, mint látja, hallja, átéli, ez a nagy közös, ami a →világban hat; az a gondolat, amiben a világ gondolja önmagát (33. 130-131.) →kinyilatkoztatás, →Krisztus.

Logos-ember a →történeti kor →magányos alakja, aki szemben áll az egész →emberiséggel, mert nem szakadt el a világrendtől, a →szellemtől, harmóniában ég a →világgal (33. 133.)

Lovag →ksatrija a poseidóni életforma, hím-aszkézis; az állatok közt ~ a kecskének, a szarvasbika, minden hím madár, legkivált a kakas (L. T. 68.); ha a →brahmától, szellemi sugallatától, elszakad, a →sötétség rabja lesz (S. S. 501.).

Luciditás, *modern, vak, extrém* →igazsága nincs, önmagát ezért maradéktalanul feladata megoldására tudja összpontosítani; egyedül ego-rendszerének üzeme fontos; mivel magát az igazság gátlása alól fölmentette, nem tud, de nem is hajlandó különbséget tenni egy matematikai egyenlet precíz kidolgozása, egy százezres város precíz elpusztítása és egy százmilliós →nép precíz kizsákmányolása között; a vak ~ diabolikus →téboly; ezért mosódik el a határ egy *Picasso*-kép, a politikai terrorcselekmény és a →tudományos fölfedezés között; a →tudomány megteremtője; sikerének titka, hogy →személytelen, →absztrakt és →zárt; →beszéde igaz, →tette kártékony (P. I. 347, 145-146.) →lunáris luciditás.

Lunáris éberség intenzív érzékenység az okkult világban; az értelem körén kívül lát, sejt, mintegy vakon tapint (S. S. 342.) →szoláris éberség.

Lunáris életrend az öröklés leányágon száll tovább, →jelkép a Hold, a →természeti →ösztönök →szabadok, családfő az →anya, a →férfi alárendelt (S. S. K. 265.) →szoláris életrend.

Lunáris liciditás másodlagos fény, →racionalizmus, semmit sem ismer föl, ami az →anyagra nézve nem hízalgő; a →lét egészét a feminin →természetre vezeti vissza (S. S. K. 284-285.) →luciditás, →lunáris életrend.

M

Machiavelli a kormányzásban a →létrontást tudatossá tette, s kegyes →hazugságokkal takarta - ezt hívjuk →reneszánszsnak (Sz. B. U. 472-473.); a →királyt beavatta a népnézés gyönyörébe, hivatalfőnökké tette, s engedélyezte mindazt, amit azelőtt csak a despota használt (P. I. 392-393.) →állam.

Machiavellizmus az →államot →hivatallá kell tenni, amelyben nincs →igazság, csak jutalom →korrupció (P. I. 392.)

Madárzene áttörés a transzcendenciába, anélkül, hogy az →életet elhagyná, mint az emberi →zene, ami a világtól mindig elszakad (P. II. 80.).

Magasrendű ember nem az, aki →cselekszik és győz, hanem, aki →lát és mosolyog (B. 148.).

Magánhangzó a →nyelvben a →szín; énekelhetővé teszi a nyelvet, más szóval →költészetté (Sz. 393-394.).

Magány és böjt →mágikus állapot a tisztultabb belátás elérése végett; dialógus →Istennel (Si. 41, 53.); az ember egyedül játssza le azt, amit a többiekkel együtt kellene játszania (P. I. 239.).

Magányos a →társadalom szakrális voltának őre; amikor a →közösség helyét elhagyta, s →társadalmon kívüli életbe kezdett, akkor a ~**ban** szívódott föl a társadalom minden élettevékenysége: felelőssége, morálja, öntudata; a ~**ban** az erők fölgyűltek, némelyik ~ prófétává lett a hűtlen Izrael helyén, más ~**ok** törvényhozók, tirannoszok, emberi sárkányok; igaz a rátermettségük, hamis, hogy akikért vannak, azok a másik oldalon állnak (K. É. 145-146.).

Magyar aki a nálunk élő őt →génusz egyensúlyát megteremti; ez senkiben, még *Szent Istvánban* sem valósult meg, csak →Jókai regényeiben; az őt →génusz szövevénye egyszerre jelent gazdagságot és nehézséget; ki-ki a saját régiójának/génuszának hatása alatt a többi nem ismeri föl/el, nem olvasztja be, sőt, szemben áll velük, mint idegennel; az itt élő ember legelső mozdulata a ~**ral** szemben az elutasítás (M. H. II. 94-95, 102.) →archetípus, →heroikus/idilli, →Magyarország.

Magyar festészet tengelye *Ferenczy - Gulácsy - Csontváry - Vajda*; „igazságkeresők” (F. M. 16.).

Magyar nemzet rokonszenve mindig a →duhajé, ezért kedveli *Vak Bottyánt, Petőfit*, a betyárt; minden →magyar nemzedéknek külön terve van a ~ megmentésére; csoda, hogy az ország ennyi megmentést kibírt (M. H. II. 194-198.).

Magyar nép →Európában a nyers →génuszokban leggazdagabb, ám ezek megnemesítése és egyensúlyuk megteremtése a legnehezebb; ha ez nem sikerül, akkor a génuszok hatása negatív, →démoni; a →kereszténységgel nem nőtt össze, így a →vallás a ~ részéről képmutatás, a hatalom részéről állatszelistítés (M. H. II. 152, 154.) →Mohács, →passzív rezisztencia.

Magyarország a →méhes földje, népe →aranykori álmából fölébreszthetetlen (Si. 249.); ~**on** mindennek egyszerre őt értelme (→génusza) van; más, európai népeknek legföljebb kettőt-hármat kell összekapcsolniok; az őt génusz miatt ~**on** oly könnyű tehetségesnek lenni, és ugyanakkor elveszni; tragédiáinak egyik oka, hogy ~**on** a papságot csak →politikai szinten értelmezték, aminél nagyobb éretlenség el sem képzelhető; →szellemi kaszt híján nemzetiségi kisállammá lett; a másik, hogy a génuszok →egysége nem valósult meg, ezért nem tud

különbséget tenni barát és ellenség között, nagyjait eltaszítja; története állandó testvérgyűlölet, ami a világon páratlan →örület (M. H. II. 40, 100, 154, 108, 113-115.) ~on a →művész sosem volt legitim lény, legföljebb a tizenharmadik az asztalnál (F. M. 14.) →magyar, →magyar nép, →passzív rezisztencia.

Mandala a →világ rajza, a →lét értelmét hordozó négyszögű képrejtvény; a ~ szemléletébe merülve az →ember anyagi →természetben használt tudatából kiemelkedve a transzcendens →értelmek körébe helyeződik át (S. S. 394.); a teljesen kibontott, átvilágított →kép; a meditáló a ~ révén az istenség útját követi, aki a világ négy irányába kiterjesztette önmagát (F. M. 44.) →horoszkóp, →kör, →művészet.

Maradandó miért lenne ~bb a Tadzs Mahal, mint az alatta nyugvó asszony hangja? (S. S. K. 259.).

Marokkói tanító *Csontváry képe* a →szellemben szegény, aki az →Isten szót helyesen ki tudja ejteni, s vele a közvetlen összeköttetést képes megtalálni, akárcsak Dosztojevszkij Miskinje és Aljosája (Si. 293.) →arlequin.

Martyn Ferenc személyében modern festészetünk minden függőben levő kérdése esedékessé válik (F. M. 103.) →magyar művészet.

K. Marx a →tulajdon kérdését próbálta rendezni az →osztályok megszüntetésével, holott osztály nem is volt, a tulajdon pedig nem gazdasági kérdés (P. I. 159.) →Tmil.

Masz cserélhető →bolondság, rögeszme, →monómánia (M. Sz. 325.); a sorstragédia/tragikomédia →jelképe (K. 417.); a →betegség, a →bűn és az →örület megsűrűsödéséből keletkezett álforma; a legtöbb esetben az élőlényt a helyéből kinyomja, s maga próbál élni (K. K. 369.); az istenülés látszata; összetörésében nem a ~ válik semmivé, hanem az →arc, amit eltakart (33. 161.) →bor, →tízezer bőrű gyermek.

Materializmus →okkult babona-szisztéma; →zárt magatartás, félelem az autonóm →léttől; magzatnak maradni, az →anyagban rejtve (S. S. K. 230, 287.); az egynapos élet okkultizmusa (Si. 328.) →ateista.

Matéria anya →imagináció, a szó töve azonos a mater, a matrix tövével. (A. 183.); ~ sacra = →mérték, ~ diabolika = →anyag (A. 243.) →májá.

Mágia/varázslat leereszkedni arra a helyre, ahol minden →Egy, s arról a helyről cselekedni; minden ~ törvénytelen és tilos, egyetlen kivétel a →szeretet (L. T. 82.); az →értelem elhomályosulása, azon alapszik, hogy az események bizonyos magatartásokkal, és nyelvi formulákkal befolyásolhatók; pl. a jelszavak varázsf formulák; visszakorcsosult (→primitív) →társadalmakban a →normális mágikussá lesz (P. II. 51-52.)

Mágikus művészet az erőket felszabadítja, a mélységet felidézi, az egyensúlyt felbontja, →mámoros: „érték valamit, amit nem érték”, emblémája az örvény, Európában az →orfikát szinte teljes egészében lerohanta, pl.: *Faust*, *Van Gogh*, *Beethoven* szonátái, *Dosztojevszkij* stb. (Si. 162-163.) →művészet, →orfikus művészet.

Mágus a cselekvő →misztikus; *fekete* ~: aki képességeit a maga hasznára fordítja, miáltal a természetfölöttit s a →természetet beszennyezi; az alkotónak a maga gyönyörűségére nem szabad leírni egyetlen →hangot sem (L. T. 48, 82, 93.).

Májá megnyilvánulás, látszat, lefokozott, elhomályosodott →éberségünk a →valóság helyett annak →káprázatát látja - nem a →világ a káprázat! (M. Sz. 237.); megkerülhetetlen, mert benne vagyunk (A.263.); utolsó fátyla a →humor (K. K. 157.) →létrontás, →örület, →korruptió.

Mánia →fantazma, →monómánia.

Mámor →eksztázis.

Mártír azért választja a kínhalált, hátha a →sz szenvedés pillanatai között lesz egyetlen egy, amikor valódi lényre felragyog, és elárasztja (Sz. B. U. 469.).

Mászolygás →Hoppy Lőrinc beszédmodja (K.).

Meditáció aki nem képes rá: nem tudja →belső energiáit egy pontra gyűjteni és a →külsőt nem tudja tudatosan lezárni, az a magasabb →tudás útján nem indulhat el; tulajdonképpen →ima; három foka: a szavak csendje, a vágyaké, a gondolatoké (33. 213-214.).

Megalapozni →középpontot megtalálni; →egységben látni (A. 193.).

Megalkuvás az →ember komolyságáról való leköszönés; a többet a kevesebbért elárulni; a szellemi rangot elveszteni (M. H. II. 151.).

Megérteni valamit annyi, mint eredeti helyére visszatenni; ezért ~ csak →metafizikailag lehetséges, mert a dolgok eredeti helye: *meta ta physika*, az anyagi →természetén túl van (S. S. 244.); →szellemmel érzékelni, tapogatni, látni, semmi köze az intellektushoz (A. 47.) →intelligencia, →ölelés.

Megismerés azt ismerem meg, amit →szeretek, amit megteszek; semmi sem ismerhető meg önmagában, az összes többi megismerése nélkül; a részletismeret az egész ismeretét feltételezi, a →természettudományos részletkutatások is ontológiai fundamentumra épülnek; a megismert is megismer engem; az →éberség →realizálása, a →démonok kiűzése (M. Sz. 235-240, 326-346.); az erosztól nem választható el, vö.: *héber* megismer=szexuálisan egyesül (S. S. K. 281.); az átélés egy módja (33, 50.) →imagináció.

Megkülönböztetés meg kell különböztetni a létezőt és a nemlétezőt, a →valóságot és a →varázslatot, a →lelket és a →káprázatot (S. S. 113.), a →szépséget és a →bűbájt (S. S. 166.) →éberség, →felismerés →maja, →összetévesztés.

Meg nem váltott szív a szappangondban él, a birtokban, és háza kapujában ugat (Si. 56.).

Megőrizni az órát fenékgig átélni, így átemelni az időföldről (Si. 67.) →halhatatlanság.

Megrendülés a →gondolkodás →alapállása, a →létezés legmagasabb intenzitása (Sz. B. U. 45.) →bölcssesség

Megszabadulás a →képeket nem →összetéveszteni, nem képzelődni (S. S. 316.); a →turbából kilépni (S. S. K. 148.) →beavatás, →kereszténység, →metanoia.

Megvalósítás →realizálás.

Megváltás *alapfogalom* megtörtént; nem →történeti, hanem ontológiai, létbeni fordulatot hozott; aki nem eszerint rendezkedik be, →életét a semmibe szórja (K. II. 329.); a →korrupció mindhárom megnyilatkozási formáját egyetlen ponton számolja föl, és a →világot eredeti helyére visszaemeli (S. S. K. 149.) →Jézus, →kereszténység, →megszabadulás, →üdv.

Megváltó az emberi →létezés legmagasabb foka; meghozza számunkra az →örök →üdvösséget, a haragvó →Istent megbékíti velünk, s →szívünkbe a →büntetéstől való →félelem helyett a →szeretet →örömet ülteti el; a ~n kívül senki kompetenciáját az →élet kérdéseiben nem ismerem el (P. I. 418, 306.).

Megvilágosodott aki az emberi →élet határait áttöri, és az életnél magasabb eredetű →fényben részesedik (P. II. 69.) →beavatás, →realizálás.

Melankólia az →arlequin →misztériuma; aki nem szomorú, nem igazi bolond; a mulandóság és az →élet utolsó csepp méze (Si. 183, 200.) →derű.

Mester az →őskor és a →történeti kor határán élt →szakrális szubjektum, aki személyével idézte meg az isteneket, az ősi →lét →éberségét és teljességét sugározta, nem cselekvő, hanem eszköze az isteni létnek; letűnván szerepét átadta a →könyvnek (S. S. 58-64.); a →történeti kor egyetlen igazi ~e →Krisztus; saját ~éről: Si. 147. Skk; aki előtt meg kell hódolni, hogy az emberben az alázat fölébredjen, mert anélkül nem tud →tanítvánnyá lenni, →külső marad (P. I. 216.).

Metafizika *alapszó* az →ember le tudja győzni a fizikát, a ~t soha (A. 74.); nem →üdvöt, hanem →igazságot keres, és megtalálja a →létezésben minden létezőnek, →Istennek is az →azonosságát (S. S. K. 299.).

Metanoia *alapfogalom* megfordulás, visszatérés a →normalitásba; csak jótettekkel, a →létrontás forrásának fölszámolása nélkül, nem megy (S. S. K. 158.) →alapállás, →beavatás →katarzis, →létrontás jóvátétele.

Metapoiézisz alkotás, amiben léttöbblet mutatkozik meg; a metapoiétikus magatartás az egész →emberi létnek megkülönböztető jellemvonása; a →művészet teremti meg az emberi létnek megfelelő, teljes értékű világot, ez a ~; hiperreális; a metapoiétikussá tett →természet ujjong (P. I. 281, 283.) →haszon, →kultúra, →poiézisz, →tett.

Meztelenség *modern* hisztéria, a görög szobor ~e akár az állatoké, a növényeké, a csillagoké (A. 18.) →ruha.

Méz →élet (P. II. 190.).

Méhes az →éber alvás helye (M. H. II. 16.) →Magyarország.

Mérték a testet öltött →Ige; kiegyenlítés, →közép, →arany, a szabad és a tilos határa (M. Sz. 279, T. S. 102, 131, L. T. 161.); a ~ elvesztése okozza a zavart →személy és társadalom között, kelt feszültséget, félreértést, háborút; a →léthazugság betörését az életbe; a →jó és a →rossz elválasztását az adott esetre nézve vagyunk kénytelenek rögtönözni (A. 243, S. S. K. 185, S. S. 192.) a ~ hiánya az örvény (F. M. 54.); →emberről, →műről, dologról akkor derül ki, hogy mit ér, ha a kezdetbe állítom (P. II. 11.).

Méz minden lény számára az →élet (P. I. 417.).

Misztérium *alapfogalom* Isten titkai, kegyelme stb.

Misztika átélő látás, látni minden dolog →egységét, a →középpontot, ahol minden →Egy; a ~ nem ellentétes a →tudománnyal, a →tudás magasabb foka, ha éppen nem a legmagasabb (L. T. 43, 48.).

Misztikus a láthatóból kitalálja és átéli a láthatatlant (L. T. 48.); ~ intuíció a →lelket az →életből a →létbe átemeli (S. S. 80.); aki a →valóságról tudomást szerez (P. I. 309.). →beavatás, →eksztázis, →értelem, →misztika.

Mítikus képek a nagy költői művekben a kimondhatatlant láthatóvá teszik, s ezáltal katharizist idéznek elő, →éberebbé tesznek (S. S. 273.) →mítosz, →őskép.

Misztikus vétek →önző, közönyös nyugalom, melyben az ember elhiti magát, hogy önmagának elég (33. 213.).

Mitológia a →világ magánélete (B. 112.); a →valóság interpretációja, minden jelenség közös nevezője; nem az →emberiség éli a ~, hanem az él bennünk, mert magasabb valóság, tiszta szellemiség, nem alapítják, hanem keletkezik, miként az →asztrológiai kor új aiónja (33, 55.) →természettudományos mitológia.

Mítosz a →nép közvetlen kapcsolata a →szellemmel; az istenség életéről alkotott közös →kép; ha ez a képsorozat széttöredezik, s nem alkot egybefüggő koszorút, nem beszélhetünk népről; ~**kat** vesztve sem befogadni, sem feltárni nem tudjuk a →világot, a ~ →jelenkortudat nélkül irreális (F. M. 50-51, 58.); a ~ a jelképek erőit magához vonzza; a →történetet az érdekli, ami megtörtént, a ~**t** az, ami igaz (P. I. 467. old.); azon a →metafizikai ponton keletkezik, ahol a →logos áll (S. S- 273.); mindaz, amit gondolunk és gondolhatunk, ~ (Si. 72.); kormányoz, a ~**ok** szellemi kötelékek, melyek közt az →élet tartózkodik (33, 55.).

Mocsár az →élet egyik ősállapota, benne minden lény, gondolat, ~ (A. 106-111.) →kultusz →nő.

Modor a természetes viselkedés hibája (T. Burckhardt, 33, 24.) →ceremónia.

Modern ember langyos, eunuch, kiköpnivaló; Baader szerint előbb pogánnyá kéne lenni, hogy kereszténnyé, vagyis emberré lehessünk (Si. 261.); *szám* nem azért →racionalista, mert ésszerű, hanem azért, mert →profán; kísérlet a kvalitástalan →létezés megvalósítására (S. S. K. 320-321.); ellentétek összeütközése; őseitől nagy →kultúrát örökölt, s ezzel a kultúrával való elégedetlenséget (V. 36.) →apparátus.

Modern hatalmi szervezetek iparvállalatok, pénzüzetek, diplomáciák, rendőrségek, →hivatalok, hadseregek stb. nem közvetlenül a →társadalomból nőnek ki, hanem kivétel nélkül a társadalom ellen, valamely felsőbb →rendszer (→szcientifizmus) mintájára (P. I. 84.).

Modern kollektívum menekülés a →személyességtől, és a →tömeg síkjában való hasrafekvés; az önmaguk által kioltott →én-ek hullagödre (P. I. 352-353.).

Modernizmus/modern szellem az →ember önmagát a döntő élettények hatása alól kivonja, miáltal →absztrakt észjelenlétének hatásfoka mérhetetlenül fölerősödik; a →démoni intellektus virtuozitása; a ~**ban** →tudomány, →ész, →demokrácia összetartozik, ha csak az egyiknek megkegyelmezzünk, minden a helyén marad; az emberi lét féltényérnyi helyét sem hagyja érintetlenül, az →életrendet →személytelen üzemmé akarja átalakítani (P. I. 346-348.); észben jó, jellemben pocsék (→létrontás) (P. II. 139.); →lényegtelen →személytelen, arrogáns és szellemtelen intellektuális illúzió, amiből senki semmit nem vált be (S. S. 191.) →L. Wittgenstein.

Mohács a →magyar népet →démonná vadult →génuszai széttépték a nemesi gyűlölködésben; a →szellemi kaszt →uralmának megszűnése vezetett a csatavesztéshez (M. H. II. 152-153.) →Magyarország.

Mondat valóságossá csak akkor válik, ha →személy mondja; egyébként alaptalan és lényegtelen (Sz. B. U. 233,) legfontosabb a végső szó, ezért a ~**ban** az utolsó hely az állítmányé; minden ~ olyan mérleg, amelynek az első serpenyőjében az alany vezetésével a ~**részek** állnak, a másodikban egyedül az állítmány; az állítmány a ~ nevezője (P. II. 86.). →beszéd.

Monománia →személytelen, →szenvédélytelen →rögeszme túlsúlya a →valóság fölött; a ~**ás** képtelen érintkezni a másik →emberrel; ahol ~**ások** élnek, ott →közösségről beszélni ostobaság, létük reflexív (K. I. 355-358.); a szakrális →maszk, az egyetlen bázis, vagyis a →káprázat, más szóval a →valóság, vagyis a nem-létező; az iránytű (K. K. 22.) →bolondság.

Moralista ahol túl sokat beszélnek az igazságról, ott a természetes árulásnál irtózatosabb dolgokra kell felkészülni (Si. 114.) →csirihau.

Morál a legmagasabb és egyetlen ~ a →szabadság (Baader, M. Sz. 253.).

Morális művészet a szenny felszabadítása; amit kifogásol, gúnyol, leleplez, annak erőit fölszabadítja és megsokszorozza, ezért az embert aljassá és hitvánnyá teszi; csak ha az ember már disznóvá változott, veszi észre, hogy micsoda Kírké éneket hallgatott (L. - Sz. 265-267.) →művész, →művészet.

Mourez en silence haljatok meg csöndesen (A. 362. skk.) →derű, →alapállás.

W. A. Mozart →zenéjében az emberi lény közbeiktatása nélkül a →lét szól, mint →álom, a →világ első állapotáról, amikor a →világosság és a →sötétség nem vált el (P. II. 82.).

Mozgás az eredeti egyensúly megbomlása, és kísérlet az egyensúly helyreállítására (M. H. 110.); a →tudomány szerint elválasztható a mozgó embertől, csillagtól, varázsjele/székhelye a képlet, láthatatlan, végtelenül alakváltó istenség, vannak törvényei: hőstettei, vonatkozásai: legendaköre, vagyis →démon (33, 51.); →száma a hét (33. 301.) →egység, →mítosz.

Mozi szemléletes →regény, a 20. századi embertípus megformálója: mozigesztus, sztár-könnyek: úgy látszik, a mai ember ezt érdemelte (A. 326, 22.); plebejuszművészet, vagyis nem →művészet, szórakozás, izgatás, az →embert önmagától megszabadítja (K. 435.) →lemur.

Munka a →szellemi valóság →realizálása, →asha nélkül végzett ~; nem önkéntes →áldozat, hanem kényszer, a →kultusz és a művelés ellentéte, amely végső fokon mindig értelmetlen; az →őskorban tilos volt, *Manu*: „aki önmagának főz, tiltott tevékenységet folytat.” (S. S. 192-223, 235.); aktív részvétel a világalkotásban; a →társadalom sorsvonalainak találkozása, szolgálat, amelyben mindenkinek mindenkivel érintkeznie kell; kiváltság, a →szellemi kaszt sosem veti meg, csak a →ksatrija és a →polgár; a kényszerből, megélhetésért végzett gépies ~a a tönkrement →civilizáció jellemzője, ahol a magas értékek elhomályosulnak, s a →személyes szenvedélyből →kollektív →mánia lesz (M. H. II. 70-71.).

Munkás a modern államelméletek fölfelé buktatták, uralkodó →osztállyá tették, miáltal kolosszális →csandalává vált. (K. É. 162.).

Mutatvány bravúr, tanulható, ismételhető, szemben a →művel, az →ember hiányzik belőle; az →élethez képest túlméretezett mű; →stílusa a →svihák virtuozitás - az autentikus műnek nincs stílusa (P. II. 174, 177-178.) →abszolút mű.

Múzsai nyelv a →nyelv ősforrása (P. I. 411.) →költészet.

Mű *alapfogalom* valójában az →üdv, ezért az →ember és ~ szétválasztása tilos; →autentikus élet nélkül a ~ svindli; egyetlen értelme, hogy alkotójára visszahat: tisztít, →ébreszt, világít (P. I. 322, 332, 231.); minden nagy ~→aszkézis eredménye, nagysága abban áll, amit elhallgat (A. 338, L. T. 93-94.); a nagy ~vek sorsminták; **remek**~, ami túllépett az emberi mulandóságon és átment az örökbe (B. 155.); akkumulált transzcendens életirányító hatalmak helye (L. - Sz. 275.); tanúskodás korunkról, a →szellem mámora, →gyönyör, de nem felülni a gyönyörnek, mert egyetlen ~ van, a →megváltás, aki nem ezen dolgozik, az ellene dolgozik, s az →Antikrisztust idézi (Si. 86; 74.); a →szakrális lét legeslegutolsó morzsája (33. 305.) →dilettáns →művész, →művészet, →orfika.

Mű-ájultság úgy lehet kijózanodni belőle, hogy súlyt a →múnél eggyel feljebb helyezünk, a →valódi életre (Si. 88.) →mű, →mű-pánik.

Műkereskedői/kereskedelmi festészet a →művészethez semmi köze sincs (F. M. 29.).

Mű-örület a megszámlálhatatlan tömegű zene, épület, festmény és egyéb műtárgy jelentéktelen, pusztá →civilizáció, ha az →emberiség létezésének abszolút kérdéseit nem érinti (33. 306.).

Mű-pánik →kísértet, a →Nagy Neurotikus megnyilvánulása az olyan emberben, aki minden tétjét alkotására tette föl, s azóta saját biográfiájában lakik anélkül, hogy egy pillanatig élne (A. 407-409.) →pszeudoegzisztens.

Műszaki mesterember, aki az emberi →szellem képviselői között nem szerepel, és ezután sem fog szerepelni; a →technikai képzelet a szellemi érettség elérése után csak a magasabb kvalitásokkal nem rendelkezőket foglalkoztatja; ma irányadó →ízlésben, →morálban, gondolkozási színvonalban, életstílusban; mesterségébe bújik, nehogy komoly dolgokkal kelljen foglalkoznia (P. I. 437-438, 450.) →középszerű ember, →Nemo kapitány.

Műtárgy *európai* az →európai művész →teremtő gögijének gyermeke; se nem →kép, se nem →jel, legföljebb →tremendum, a →néző számára is csak tárgy, nem kell befejeznie - így szakadt el egymástól egyszerre →közösség, művész, jel. (F. M. 46.).

Művelés *alapfogalom* az →anyagi →természet, az →emberi képesség, fölemelése, a földet →paradicsommá tenni, azért kapálni, hogy a krumpli jól érezze magát. Kizárólag a →szellem végzi; az →élet helyes használata, vagyis „sose áltasd magad!” (S. S. 185, 196, 484.) →kultúra.

Művész 1. *őskori* a →világ erőit megfékezte, és végleges formába rendezte, ezért →orfikus; 2. *modern* az egyetlen hívő, aki még tartja a kapcsolatot a transzcendenssel; a világ erőit fölébreszti és felszabadítja, ezért →mágikus; ám e képességének talán csak *Rabelais, Cervantes, Shakespeare, Bach, Velazquez, Rembrandt, Beethoven, Cezanne* volt tudatában (Si. 123.); korunk egyetlen embere, aki →szellemi értéket →realizál, vagyis intenzív →művelést folytat (S. S. 193.); jelet/nyomot hagy, s a →jel ő maga (A. 149.); *keleti* lélekvezető; az embert lényének világos alaprajzában (→mandala) tárja föl; létét sohasem tudatos elhatározás dönti el, hanem a →személyes magatartás (F. M. 44, 91-92.) →európai művész, →morális művészet, →mű, →művészet, →tudás.

Műveltség az eredetileg egyszerű kérdések megnehezítése; a sorskérdések megoldásához szükségtelen; nem műveltebbnek kell lenni, hanem →éberebbnek (Si. 263.).

Művészet az →asha növelése (S. S. 225.); kozmikus magatartás, a boldogtalanság megszépítése, a →természetből nem érhető; emberteremtés (A. 128, 141, 144, 21.); léttöbblet; természetfölötti erőket közvetít (P. I. 281, 320.); léttöbblet, az emberi létnek megfelelő →valóság megteremtése (P. I. 283.); az →élet végső értelme, hogy ~té alakuljon át (M. H. 202. old.); Európában a ~ a legmélyebb, a ~ben pedig a természettől való bűvölet; a középkorban hódolat az Anyaszentegyháznak (S. S. K. 273, 274.); az →ideológiák által leplezett tikok kulcsa (Si. 114.); jó ~ csak sikerült életből fakadhat (B. 154.); →női →tevékenység (F. M. 76.) →kultusz, →metapoiézisz, →morális művészet, →mozi, →Mysterium Magnum →művész.

Művészetküszöb fölötté a „szép látszat”, az →egészséges, tiszta →ember, alatta „csúnya látszat”, a káosz, a fölbomlás, a →beteg, alacsony ember; →szabadon és szakadatlanul döntünk, hogy melyiket bocsátjuk magunkra, mert a →művészet gravitációjából nem szabadulhatunk (L. - Sz. 278-280.).

Művészi a →művész meghagyja annak, s csak annak, semmi másnak, ami, s ezzel átemeli a →létbe, így többé nem esetleges és életszerű, a rejtély leválik róla, s kiderül róla, hogy itt van és az →örökben, másként nem is lehetne itt - ez a transzcendencia (33. 179.) →mű.

N

Nacionalizmus politikai téveszme, újkori válságtünet; a fönt megbomlott →szellemi →egységet alulról próbálja pótolni; óhatatlanul mikroszocialitáshoz vezet: a parányállamok versengéséhez, hazudozásához, történelemhamisításához, a →hatalom bitorlásához (M. H. II. 75.); a ~ következtében a nacionalista a normális humánnumtól eltér; csak akkor lép föl, ha az →univerzalitás felsőbb egysége a →népeket nem köti össze (P. I. 76, 78.).

Nagyinkvizítor a hatalmi monománia megtestesülése, pl. →Channan főpapban, *Machbeth*-ben, *III. Richárd*-ban, *Richelieu*-ben, →Napoleonban, a 20. sz.-i diktátorokban, stb. A ~ elhiteti, hogy csak a hatalmi →realitás létezik (A. 270-275.).

Nagy Konstantin amikor a →vallássá lett →kereszténységet →hatalomra emelte, már alig volt mit rontani (S. S. K. 144.).

Nagy Misztérium/mysterium magnum a megnyilatkozás egyszersmind elfátyolozódás, a kinyilatkozás elrejtőzés, a tudatosítás tudattalanítás, stb. (*Böhm*e, A. 312.) →inqualieren.

Nagy Neurotikus →kísértet, a →hegeliánus megfelelője/ellenfele, a →pszichoanalízis atyja, a →mű-pánik gerjesztője, stb. (A. 407.)

Nagy Valóság ami kérdés nélkül is van, bizonyítatlanság ellenére is (B. 255.) →kis valóság, →valóság.

Nagyzási hóbot rettegés a kicsinység lelepleződésétől (P. I. 377.) →hivatalnok.

Napilap par excellence →ateista, este megsemmisül, távlattalan, mélység és →misztérium nélküli (Si. 328.); hallottam, hogy valaki nyáron, alkonyatkor a lugasban szentgyörgyhegyit ivott, és ~t olvasott; az ilyen embert elveszettnek lehet tekinteni (B. f. 78.) →sajtó.

Naplopó az egyetlen, aki az egészet birtokba tudja venni, mert se programja, se →elvei (Si.88.) →arlequin.

Napoleon az utolsó rex →sacer (L. T. 125.) →király, →Nagyinkvizítor.

Narkózis mesterséges önkívület a természetes →mámor hiányában. (E. 3.) →eksztázis.

Naura mamája →Lala inkarnációja a Szilveszterben (Sz. B. U.).

Nárcisz önimádat, vagy önismeret; valódi értelme, hogy ismerjem meg magamat, →hazug értelme, hogy önimádatomba beleőrüljek; ha a tükörképnek nem ülök fel, ~ őrangyalommá lesz (Sz. B. U. 178.) →démon.

Nem-ellenállni a →hiteles ember álláspontja: keresztülengedni, →semmivé lenni; nem passzivitás, és →engedékenység, hanem gyengédség és kiengesztelődés, a →létben való feloldódás (P. II. 158.) →idill.

Nemes →ksatrija.

Nemo kapitány a →középszerű ember, a szellemi minimum alatt él; a gombnyomáselmélet megalkotója; ügyel arra, hogyha vasárnapi prédikációt akar hallgatni, akkor ne a gyorstüzelő ágyú gombját nyomja meg (P. I. 446.).

Nemzet a →történeti rangot szerzett →nép (M. H. 79.).

Nemzeti öntudat képesség, amivel a →nemzet önmagát a többiek rangsorában elhelyezi, és →történeti feladatait felismeri; legalább egy nemzedék szigorú önfegyelme, tanulása, rendíthetetlen komolysága szükséges hozzá; a →ksatrija minden erejével tiltakozik ellene (M. H. II. 125.) →Magyarország.

Neolit a köszellem virágzása (A. 154.).

Neurotikus olyan →örült, aki követeli, hogy mindenki a saját örületével legyen boldog, tehát boldogtalan, →individualistának képzelet magát (A. 359.) →hegeliánus, →Nagy Neurotikus.

Neutrális nincs, ha nem használ. okvetlenül árt (K. K. 339.).

Nevelés a 20. század legkompromittáltabb szava (A. 398.); megvadult elefánt a porcelánboltban (*Ebner*) - életünk végéig ragasztgathatjuk a törött cserepeket (Si. 138.); fiatal lény lehető leggyorsabb kikészítése az állami és üzleti üzem számára (*Gondolf, L.* - Sz. 306.).

Nevetés a boldogtalanságból születik; kényszer, felsőbb parancsra történik, az →ember és az →élet védelmében, hogy a problémákat ideiglenesen áthidalja; az élet és a →halál összemérhetetlenségének áthidalása, kétségbeesés, a halál szemébe való ~ (33. 150-151.) →humorisztikai alapállás, →komikum.

Nevezetes névtelenség a →brahman →becsvágya (M. H. II. 157.); az agonális, vagyis →publik →életrend ellenkezője, ilyenben él, a →bölcs, a tücsök, a →szent, a rigó (B. 43.); a →tündöklő keresztnél kevesebb (Si. 151.).

Négy a tetraktys, az →örök, a teljesség, az isteni →szellem →száma; az utolsó haladvány; jelképe a →kereszt, a →svasztika (S. S. 423-424.); az →emberiség →egysége (33. 301.).

Nép az égi →közösség mása, →szellemi →uralom alatt él (S. S. 500.); a közösség intimitása; az uralomból mindig kizárt többség; mindenki a ~**en** uralkodott, de akadt, aki a ~**ért**; ellenpólusa a →királynak, nélküle a ~ csonka: kettejük közös hűsége teremti a →nemzetet; nem szükséges, hogy közös →nyelve legyen; nagysága a →sensus communisban rejlik (M. H. II. 12, 79-80.); a ~ →hőse a →sztár ellenkezője (K. É. 93.) →tömeg.

Nép és tömeg a →társadalom ellentétes két állapota; a tömeg →sajtót alkot, a nép →mítoszt, pletykát és mesét, →közvéleményt és fantáziát, →sztárt és →hőst, ítéletet és nagy történetet, stb. (K. É. 92-93.).

Népgyötrés a →hivatal által elkövetett intézményes örömrontás; szisztematikus munka, találékonyság és intuíció eredménye (P. I. 419.).

Népszerűség a →tömeg módszere, amivel az →embert valójából - új és új szerepek (→maszkok) ajánlgatásával kiforgatja (K. É. 79.) →sztár.

Néti-néti szanszkrit nem az vagyok, nem vagyok azonos →erényeimmel, →démonaimmal, vagyis tulajdonságaimmal, üres vagyok, senki vagyok (Si. 274.) →összetévesztés, →tat tvam aszi.

Név a →logosban való részesedés, ~**ünket** őrangyalunktól, védőszellemünktől kapjuk, így annak elliptikus duálja vagyunk, ~**ünk** a →harmadik, mely összeköt bennünket; →szakrális →szó, melyen →Isten hív minket (S. S. 418.); az örökből kilépett cselekvés hozza létre (S. S. 90.); az első őstapasztalat, amiből az →ember él, a saját ~**e** (Si. 157.) →nyél.

Néző keleti a →világot egyetlen belső szemmé alakulva maga is áthatja, s befejezi a →képet (F. M. 44.) →mandala, →művész, →művészet.

Nihilista a jelentéktelen, a nullapont →egzisztencia, aki megpróbál mindent elviccelni, önmagát is, ámde az öncsaláshoz valódi →ember kell; a ~ valójában fél a döntéstől (A. 422.) →vallástalan.

Nihilizmus →vallástalanság, társadalmi →analógiája az osztálytalanság (→kaszttalanság), a felbomlott →állam (V. 57.)

Nietzsche ó, ~, ~, hát te mindent tudtál? (L. T. 86.); csak egyet veszek tőle zokon, hogy az →Evangéliumot elvetette (A. 424.); minden ~**ről** írt műben egyedül fontosak a ~ idézetek (B. 391.).

Normális ember igaz, →éber és →egészséges, képe a →kinyilatkoztatásban mindenki számára hozzáférhető (M. Sz. 330.); az →evangéliumi ember, előbb volt, mint a →világ (Si. 262.); →értelmének fénye komplex: →szellem, →bölcsség, intuíció, megkülönböztető →ész, belső érzék, képzelet, anamnézis (P. I. 145.) →luciditás.

Normalitás *alapfogalom* a →szeretet; egyre kevesebb →ember bírja; s egyre több, akinek természetes állapota a rendetlenség, a →sötétség, a zűrzavar, aki a →fény, a →rend, az emelkedés, a →nyíltság számára alkalmatlan (P. I. 203.).

Normalizálás a rajtunk uralkodó életéhséget magunk alá gyűrjük. (E. 2.) →beavatás.

Nova az →ördög ügyefogyott próbálkozása, hogy ő is →bort csináljon; a →puritánok, a →pietisták, a vénkisasszonyok, agglegények, kapzsi, irigyek, fősvények itala, →génusza a boszorkány, drágakőve a húgykő, →ateista szőlő (B. f. 54-55.)

Nő *alapfogalom* a ~ és a →férfi a világegyetem két alapellentéte; a →teremtésbe utólag lépett be, mintegy kiküszöbölni valami veszélyt, s e mulasztás irracionális veszedelme érezhető rajta; a rettenetes túlnan megnyílása; a ~ lények halmaza: egyszerre esedékes benne →Éva, az Anya, *Lilith*, →Sophia *Athéné*, →anima, stb.; egyetlen →szó képes tökéletesen leírni: a ~; barátait elfelejti, szerelmeit soha; a →regény legnagyobb híve (L. T. 135-147, A. 49, 324.); a ~ →művészete bensőséges, egyszerű, hasznos, transzcendenciája az →élet mulandósága és a továbbadásában rejlő halhatatlanság; a ~ →tudása: az életet továbbadni (A. 128-133.); ~**nek**

lenni teljes egzisztenciát betöltő foglalkozás; a →démon és az →idill közti küszöb és az →aranykor őre (P. II. 68, 159.) →asszony, →szépség, →Willendorfi Vénusz.

Nőiség a →világ számára kolosszális ráfizetés, de megéri (Sz. B. U. 26.) →csoda, →nő.

0 a →számok klozettje, emésztőgödör (T. S. 100.); a modern →ember számsora a ~**ből** indul ki ezért →centrumtalan, világa ezért atomizálódik, esik szét →individuumokra (A. 238-239.). →démon.

Női test nagy ígéret, amit egy →nő sem tud teljesíteni (Sz. B. U. 341.).

Nullapont-egzisztencia értéksemleges, minőségtelen →ember - előállítására világszerte →fekete mágikus kísérletek folynak, hogy kötelező, tömeg-élettervet ültethessenek bele, eddig csak a →bűn, az →örület, a →betegség erőit sikerült megerősíteni; a ~ megvalósíthatatlan, az úr nem →realizálható (M. Sz. 310.) →lényegtelen ember, →mágus, →sudra.

Nürnbergi per után a hitlerizmus hatalmi gyakorlata az egész földön elterjedt és csaknem kizárólagossá vált, s a →bűn, a →dráma, a →katarzis fogalma tulajdonképpen elavult, a →világtörténet kezd →botrányba fúlni (P. II- 108-111.) →világháború.

NY

Nyelv a →karakter, ki-ki a ~**színvonala** alapján ítélni meg (K. K. 69.); az élő tűz, ami teremti, csak az van, amit a ~ kimond (S. S. K. 97.) apriori, az →értelmet megelőzi; →Isten és →ember beszédbe burkolt dialógusa; az érzékelhető ~ a valódi ~**et** soha nem fedi, kivéve a →kinyilatkoztatást, a →létezés **anya~ét**; a közmegegyezés az érzékelhető ~**et** választotta; (Si. 289-291.) pillanatnyilag a szellemi ~ és a **köz~** egyre távolodik: utóbbi mind primitívebb, durvább, →absztraktabb lesz (M. H. II. 147.); csak akkor hiteles, ha egymáshoz hasonlóak közt hangzik (Sz. B. U. 23.) →gyermek, →Jézus, →kép, →költészet, →logos, →múzsai nyelv, →L. Wittgenstein.

Nyelvújítás *magyar* a szótár statisztikailag gazdagabb lett, a →nyelv hígabb (M. H. II. 147.).

Nyelv próbája az →orfikus →próza; pl. *Herakleitosz*, →Platon, *Kung-ce*, *Csuang ce*, a próféták, az Upanisádok prózája (M. H. II. 146.).

Nyelvzavar a →valósággal való közvetlen viszony megzavarodása (A. 195.) →ösnyelv.

Nyel a dolgokat a ~**üknél** kell megragadni, s ez a ~ a →név (A. 182.).

Nyílt lét ami az →élet határain túlterjed (B. 26.).

Nyíltság *alapfogalom*, a →normalitás egyik lényeges vonása, pl. mindig ~ a →személy, a →lét, az erény, stb.; a lét ~**ga** négyféle: először a természetfölötti előtt, másodszor a →túl-világ előtt, harmadszor a →lélek misztériumai előtt, negyedszer a többi lény, elsősorban a másik →ember előtt (S. S. 50.) →élet.

Nyom részint tehetetlenség, mert lehetetlen ~**ot** nem hagyni, felerészben a →láthatatlan megnyilatkozása, mindezért →infinitezimális (A. 151.) →művész.

Nyugat géniusza *magyar* kiegyensúlyozott, urbanizált, biztonságos, →polgári, →életrend-jének célja a →személy; a →civilizáció, →közössége a →demokrácia; irodalma →líra helyett →próza; szakrális helyei, →mítoszai, →istenei nincsenek, helyettük tények, →tudomány, →munka (M. H. 20-27.) →Széchenyi István.

O

Objektum-komplexus a hit, hogy a bizonytalanságon kívül is van valami (Si. 246.).

Objektív psziché a bennünk élő ősalakzatok, →archetípusok szövevénye; az őt →génuszban megrajzolt alakzatok teszik a magyar embert →magyarrá (M. H. II. 98, 100.)

Óceáni érzület a szív →alapállása (384.).

Oedipus-komplexus minden zűrzavarért a fiút kell felelősségre vonni (Sz. B. U. 198.) →freudizmus.

Okos aki nagyon ~, az nagyon →fél, de tagadja, mert attól fél, hogy fél (K. I: 387.); ~**nak** lenni könnyű annak, akinek nincs szíve (Sz. B. U. 458.) →ész.

Okkultista be ne engedd nekem azt a hülye ~át! (*Kemény Katalin* szóbeli közlése.).

Okkultizmus/ezoterizmus az el tudományosított →ember →beavatatlan →lélekkel és megszentetlen kézzel és sötét mohósággal nyúl az →őskori →hagyományok bizonyos elemeihez, hogy azokat →technikára váltsa (tömeges →jóga, horoszkópia, sors- és lélekelemzés, álomfejtés, teozófia, stb.); mindez veszélyes, a spiritualitáson kívül élő mai ember számára (S. S. 95-98.).

Okság szerint való →gondolkodás a gyengeelméjűség jele, a következetesség eszelősségéhez vezet (B. 157-158.).

Ontológiai idióta aki eltüntette a →bűn, a →létrontás és a →létrontás jóvátételének tudatát, a →létezés nehézségein csak vigyorog (P. I. 163.).

Optimizmus a →népgyötrés valódi →neve (Sz. B. U. 463.); bűncselekmény, →engedmény a →hazugságnak (P. I. 274.).

Orfeusz/Orpheus a →szellemi kasztot akarta újra alapítani, vagy ami ugyanaz: az →ember →létét az egyetlen →rendre építeni; hagyatéka: hogy a →mű lett az emberi →élet →mértéke (33. 304-305.).

Orfika alapszó a nyers életöszön természeti létért való világa fölött van a →logos (arithmosz) abszolút, tiszta, átvilágított értelemvilága, és az →ember képességeinek legmagasabbja, hogy a →természet fölötti →rend gondolatait →értelmével fel tudja ismerni, és meg tudja valósítani; ezen alapszik a →kultúra. (P. I. 341.); a rendezett világegyetemről való →tudás, amely a →sötétségnek →világosságra való átváltását ismeri (P. II. 17-18.) →univerzális távlatú, érett →tudás a →létről (S. S. K. 268.).

Orfikus egzisztencia látja a →világ isteni jelenlétét a fakanálban; *Echnaton* fáraó, angol preraffaeliták (33. 304.) →esztétikai egzisztencia.

Orfikus művészet az erőket megfékezi, a →rend ihleti, harmóniára törekszik, emblémája a kristály, pl. klasszikus görög művészet, az egyiptomi, a tibeti, a román, a gótika, a reneszánsz, →Bach, *Dante*, stb. (Si. 162-163.) →mágikus művészet, →művészet.

Organikus →formulák minden esetben →geometriai →formáknak felelnek meg (A. 246.).

Organizáció nem szerves, hanem →racionális, mindig →külső, az →unanimitás ellen keletkezett, benne az →ember statisztikai adat (P. I. 387.) →utópia.

Ornamentika az ízlésvonal önkéntelen megnyilatkozása, →jelkép; az minden →művészet egyik legmélyebb problémája; értelme a →tudattalanban van (F. M. 96-98.).

Orosz forradalom az →apavallás →hatalmi →rendszerét összekapcsolta a →természettudományos anyagkultusz anyadelíriumával, s →androgün-khimérát hozott létre (S. S. K. 289-290.).

Oroszország 1924 óta →fasizmusban, jobboldali →diktatúrában él, ez azonnal felismerhető (P. I. 267.) →bolsevizmus.

Oroszság elsősorban →vallás, alapélménye az →élet mélységének démonizmusa; tagadja - különösen az emberi - →természetet, állandó önemésztés a →bűn (→démonok) és az istenkeresés között (33, 34.).

Osztály a →kaszt fogalmának félreértése (Sz. B. U. 478.).

Osztályharc a fajelmélet, a →nacionalizmus mellékhajtása: a →hatalmi ösztön a saját →nép ellen irányul (M. H. II. 88.).

Otthon, életközösség, hely, ahol mélyebben élhetünk (A. 72.); →emberi lény csak a →művészetté emelt →természetben lehet ~ (P. I. 283.).

Outsider →létezés-fragmentumban élő, aki nem fogadja el a kort teljes egészében, pozitívan, →realitását nem veszi komolyan, s nem birtokolja - lényeges befolyása a korra nincs (A. 415-417.) azt hiszi, hogy az ő →külső, →absztrakt →elmélete megoldás, tipikus ~ a →politikai párt, a résztudomány (V. 45.) →keresztény.

Ö

Ökonómiai mitológia démonai Haszon, →Pénz, Gyorsaság vezették, pl. a modern, nagy iparvárosok építését (A. 73.).

Ökonomizmus meghódolás az →anyagi princípium előtt (V. 29.) →gazdaságtan, →ökonómiai mitológia démonai.

Ölelés amikor a →nőt megölelem, bordáimhoz szorítom, vagyis eredeti helyére visszateszem, ahonnan kivették (*Baader*, Si. 91.).

Ölni felfalni és megemészteni - ledöfni kevés; a mohamedánok ezt tették Bizánccal, ám áldozatuk emésztette meg őket. (L. T. 74.).

Önámítás nélküle nincs →történet (M. H. II. 48.); technikája mindig az →önkritika technikája előtt járt (P. I. 61.).

Önérzet emberiesség, →nyíltság, becsület, őszinteség, szótartás (Sz. B. U. 97.) →csimpalacsán, →pánszklávizmus.

Önirónia a nárcizmus felső fokán az →igazságot megnyilatkozottnak mondja, nehogy más →világítsa át (P. II. 68.).

Önkényuralom ki van zárva, hogy ~**ban** a →szellemi moralitás uralkodhasson (S. S. 465.).

Önkritika nélkül mást bírálni nem lehet (K. 361.); visszafordított →hatalmi aktus (Si. 258.) →kritika.

Önmagunk senkit sem lehet önmagától megmenteni (Si. 284.); önmagamból nézve én vagyok az egyetlen →valóság, a minden és a →világ nincs sehol; az abszolútum felől nézve nemlétező vagyok; a →szubjektum a semmi, az üresség; aki önmagát választja, csak a →tükröt választja, és az →igazságtól távol marad; az →ember előbb győzte le a külső erők hatalmát, mint ahogy megszerezte a →tudást önmaga megfékezésére (P. I. 213, 283, 304.).

Önmegtagadás →aszkézis.

Önmegvalósítás →átvalósítás.

Önmegváltás a →konfesszióban mindig kiderül róla, hogy →bűn (A. 307.); helyette a →szellem megváltó tevékenysége előtti →személyes és →szabad megnyílás a teendők (Si. 95.).

Önzés a csillapíthatatlan →sóvárgás egy neme, az önzőből hiányzik a biztos öntudat alapja, az →önérzet (P. II. 165.); nem önszeretet, hanem különös →ösztöntől, →értelemről független, →félelemből, gyávaságból, →rögeszmékből álló →örület; az önszeretetet kizárja: ha az ember önmagát →szereti, már nyert, mert tud szeretni (P. I. 279.); magamért való didergő aggodalom, és magamról való gondterhelt gondoskodás, holott másokról kell gondoskodnom; az ~ az →embert saját ürességébe falazza be, ezért rabol (A. 229-230.).

Ördög/sátán a →teremtés →misztériumában a legmélyebb →csoda (K. K. 69.); az ~ →maszk, csak annyiban él, amennyiben a másiktól életerőt szív el; nincs valósága. (K. K. 370.); az →élet terhein nem →Isten könnyít, hanem az ~ (S. S. 131.); Diabolosz, a ferdítő, aki elferdíti a dolgokat és megfordítja az életet, fölbontja az elkészültet; a tudatos életrombolásban, a szenvedésben kéjeleg és gyönyörködik (L. - Sz. 275-277.) →Antikrisztus.

Örök nem a →sötétség, nem a →kárhozat, hanem az →üdv; ahol a →bűn túlsúlyra jut, ott elárad a kegyelem (Si. 53.).

Örökkévalóság bolond, aki nem az ~**ra** rendezkedik be (Si. 279.); jelen van minden pillanatban, nem kell jótettekkel kiérdemelni, tény; amikor odadobom az →életet a →túlvilágért, vagy a túlvilágot az életért, mind a kettőt elvesztem (P. I. 256.) →szerény.

Öröm az emberek többsége →szenvetését még komolyan tudja venni, de ~**ét** már nem (B. 122.); az ~**ök** és fájdalma csak az →élet körébe tartoznak (Sz. B. U. 433.); lényünk legrejtettebb szentélye: nem az →ész dolga, hanem a szívé (P. I. 417.) →test.

Őrület/téboly *alapszó* a lélek rongáltsága, homálya, megszólíthatatlansága; a látszathoz él (M. Sz. 247, 298.) →szeretet nélkül őrzöngeni kell; első-, másod- és harmadfokú ~ (K. II. 140.) →májá, →betegség, →bűn, →turba.

Őrült mondják arra, aki a →tudomány, a →vallás, a →filozófia, stb. által emelt határokat felrobbantja, s a →világot →Egy-ben látja (33. 177.) →költő.

Ősállapot az →Adam Kadmon-i →királyság a →szellemi →természet fölött, az →ismeret és a →szeretet egysége által (S. S. 149.).

Ősbűn a →létezésben az →ember által elkövetett rontás (P. I. 161.).

Ősemler az isteni →értelem, az →őskori ember (S. S. 120.) →Adam Kadmon, →Ádám →Sophia.

Ősképm a mítoszban, a *Szókratész* előtti gondolkodók által használt →képekben: →tűz, →víz, →szám, stb., és az e korból való →művekben megnyilatkozó →idea; a →történelmi időben a →művészet őrző (S. S. 138-139.).

Őskor *alapszó* az →anyagi és a →szellemi létezés egysége, kb. Kr. e. 600-ig, ekkortájt jelennek meg a →hagyomány összegzői: *Buddha*, *Lao ce*, *Zarathustra* stb.; utána következik a →történelmi kor; →történelmentes, mert embere az →istenek útját járta, s az →éberséget kereső →istenek énnel gondolt (S. S. 492.) →aranykor.

Őskori látás metafizikai képlátás, melyben láthatóak voltak az ideák, a →hatalmak, az istenek, az érzelmi világ nem korlátozta (S. S. 138.) →látás.

Ősnelv az →analógiára épült (S. S. 386.); a →látással állt kapcsolatban, a nyílt →lét valóságának megfelelő →ősképeket mondta ki (S. S. 140.); egzakt jelrendszer, melyben a →személy, a →szó és a →világ egymást maradéktalanul fedte; a babiloni →nyelvezavar következtében a szavak kimondhatatlanná lettek, értelmük elhomályosult, a →valóságot szóhalmazokkal próbáljuk megközelíteni (A. 194-195.); a →talog (K. II. 432) →ey, fogalmi nyelv, →kép, →nyelv.

Ősök útja a →történelmi kor, az →apokalipszis kezdetén nyílt meg, amikor az →emberiség a →kinyilatkoztatás helyett az erősebbnek kezdett engedelmeskedni, a →brahman helyett a →ksatrijának, s az →éberség helyett a →boldogságot keresi; első költője *Homérosz* (S. S. 493.).

Ősztön elkorcsosult és leszűkült →intelligencia, állatvá lett →létünket tartja fenn; teljes egészében praktikus, mindig az →én van mögötte, →gondja a táplálék, a biztosítás, a jó szimat; szorgalmas az →élet dolgaiban, állandó →turba (Si. 76-77.); a →népek ~e uralkodókban nyilvánul meg (33, 23.) →kedély.

Összetévesztés *alapszó* a →megkülönböztetés képességének, az →éberségnek a hiánya; eloszlátásának módszere: →néti-néti: nem vagyok az, ill. →tat tvam aszi: ez vagy te, vagyis befelé megkülönböztetem magam →démonaimtól/tulajdonságaimtól, kifelé mindent magamra veszek (Si. 274-275) az ép elme és a konvenció, a dolog és jelentése ~e hiba (Sz. B. U. 36, 45.) →turba.

Öt génius →génius, →magyar, →Magyarország.

Öv szent ruhadarab, →Isten és →ember szövetségének →jelképe (S. S. 432.).

P

Pacal nem lehet ~t enni, és ugyanakkor tisztán élni (Si. 84.).

Panasz arra vonatkozólag, hogy a →világ olyan, amilyen, senki részéről semmiféle ~t nem vagyok hajlandó elfogadni (P. I. 9.).

Panaszfal Jeruzsálemben aki ezt a képet megérti, egyszerre szerény lesz, még több, alázatos (F. M. 17.) →Csontváry, →Marokkói tanító, →szellemben szegény.

Paradicsom →aranykor, →éden.

Paradoxon ami az igaznál is igazabb próbál lenni; a →közösség, a →létezés, a →nyelv, a →magány, a →történet, mert kezdőpontján nem a vadember és a gorilla áll, hanem a magas szellemi lény, és ~ a →lélek is, mert mélyén nem a bestia lakik, hanem a tiszta égi tűz (Si. 89-90, 169-170.) →Arlequin.

Paraszt a válságokat leginkább állja, mert →kasztját megtartotta, s a helyén van, míg a többi réteg →kaszttalanná lett (K. É. 161.) →fürgé huncut.

Parazita a rablónál is hitványabb (P. I. 10.)

Parlament vásárrá romlott →gyűlés a felbomló →társadalomban (M. H. II. 72.).

Passzív rezisztencia passzívan aktív és aktívan passzív ellenállás, tagadás; a →magyar nép →alapállása; ha a →magyar →aranykori volna, akkor csak mellőzné a →cselekvést, s nem utasítaná el nagyjait, a kereszténységet, a reformációt, a 19. sz.-i szabadságeszmét, stb. (Sz. E. 127.) →Magyarország.

Pác mindenki benne van (K. I. 407.).

Pálinkanépek ha nem is mind →ateisták, de hajlanak a bálványimádásra (B. f. 47.) →bornépek.

Pánszklávizmus általános szolgaság, szabadságiszony; emberideálja az, akinek sejtelve sincs a szótartásról, nyíltságról, emberiességről, becsületről, őszinteségről, vagyis az önértéről (Sz. B. U. 97.) →ember, szabadság.

Pénz fiktív (→absztrakt) érték, a ~gazdálkodással feltétlen együtt jár a →korrupció (Sz. B. U. 445-446.) →arany, →polgárság, →posztoszocializmus.

Philia görög *istennő* elsősorban nem barátság, inkább vonzalom; az →aranykor szociális érzése (M. H. II. 13.) →tízezer lakosú város.

Philo Sophia szenvedélyesen →szerelmesnek lenni →Sophiába, aki a legszebb →asszony (Si. 243.).

Philosophia normalis mikrotheisztikus →filozófia; első rész: a →zseni fogalmának teljes felszámolása, második rész: a →normális →ember, első tétel: az →alapállást megkeresni (Si. 240.) →korrupció.

Pietista szemforgató, nyafogó →puritán, szobájának falai szüntelenül vörösen lángolnak a szégyentől, mert titokban obszcén képeket gyűjt, és pálinkát iszik (B. f. 30.).

Pietizmus az →ateizmus álöltözetben; istentelenségét az igaz →vallás külsőségeivel leplezi; antialkoholista (B. f. 9-10.).

Pillanat a mindig új, a mindig először és utoljára, a →megrendítő (*Platon*: a thaumadzein), a →szabadság világa; úgy viszonyul az →ismétlés világához, mint a →keresztény a nem keresztényhez, ami voltaképpen a szabadság, a →kegyelem betörése, az →infinitezimális megjelenése (Si. 244.).

Pillanatnyi helyzet két motívuma van 1. a kétezer éves barbárság föllélegzett, hogy a →kereszténység terhét róla levették, nincs többé →mérték, →démoni ösztöneit gátlástalanul kiélheti, lehet bármilyen →korrupt; 2. a fejlődésben hiszékenyek megrettenése, hogy a →hatalmak elszabadultak a szellemi fegyelemtől és az →ész leple alatt a pusztulást földézték (S. S. K. 50.) →felvilágosodás.

Plankton →hegeliánus →kísértet, akkor keletkezik, amikor az →emberben fölébred a kívánság a →szabadság meg nem engedett földadására; a ~ mindig a legkisebb ellenállás irányába mozog, a reklám, a propaganda nyomán (A. 369-371.) →lemur, →siker.

Plasztika dráma (A. 14.), az →anyag érzéki pompája (A. 84.).

Platón az utolsó archaikus beavatott, tanítása az utóbb →idealizmusnak nevezett sápadt →orfika, mely számos kimérát nemzett; Politeiája minden →rémállam kezdete, a →szabadságról, az →Egyházzal nem tudott (T. S. 24, 111.); a legnagyobb →tanítvány: egész életében mesteréről, *Szókrateszről* írt (L. - Sz.); legmélyebb benne, hogy a föld archaikus népeivel azonosan látja a nagy dolgokat (K. É. 159.).

Pletyka a →nők →történettudománya; ugyanaz olvasható ki belőle, komoly dolog (Sz. B. U. 364.).

Pneumatika főtörvénye az →idő által elemészthetetlen →valóság folyamatosan gyűlik az időfölöttiben (K. I. 416-417.).

Poeta sacer →költő.

Poétika a →költészet morálja, nélküle a nyugati →költők üvöltözének (B. 164.).

Poétizálás az →élet egyre növekvő →valódisága, →világosodása, magasodása, enthuniazmusa; az élet irodalmasítása a ~nak éppen ellenkezője (B.169.) →regényesedés.

Poiézisz mesteri →tevékenység, ami túllép a létért való küzdelem célszerűségén, s ez a többlet a lényege (P. I. 281.) →haszon, →művészet.

Pokol a →turba, a külső sötétség, az →immagináció elsötétülése, →Isten haragjának felébresztése a lélekben; mindenkinek saját ~a van (Si. 49.); az →életszomjúság és a nemnélküliség (Sz. B. U. 154.) →kárhozat, →lélek a túlvilágon, →túlvilág.

Polgár soha nincs kínosabb helyzetben, mint ha →gondolkodnia kell; a maximum, ameddig el tud menni, a →pszichoanalízis; nem ismeri a tragédiát, s bukást, legfőljebb a →botrányt (Sz. 383.); pénzkeresővé lefokozott →ember: spekuláns, →üdv- és kéjsóvár; az összes gazemberség legyen szabad (Sz. B. U. 467, 470.); kitalálta a kirándulást, de inkább a hegyek levegője lett áporodottabb, nem a ~ frissebb (P. I. 338.) →polgárság.

Polgárság →középszerűség (B. 269.); elvilágiasodott papság, lezüllött nemesség, kézműves, kereskedő, a komfortért minden →korrupcióra hajlandó, a →kereszténység ellenlábasa (P. II. 196.); ki van zárva, hogy az emberi →közösség a ~ →életrendjében éljen, s ugyanakkor a világos →értelem vezesse (S. S. 465.) →liberalizmus, →szcientifizmus, →vaisja.

Politika a létezés legaljasabb helye (P. I. 219. old.); ideoforia (Si. 261.); →Magyarországon életrenddé vált, mint a nemzeti önvédelem eszköze, s ezáltal törvénybe iktatták mindazt, mint *Kemény Zsigmond* mondja, ami a pillanat csábjának való bűnös bókolás (M. H. II. 134.) →demokrácia.

Politikai állam legfőbb →hivatala a rendőrség, minden →hivatalnok rendőr, →kasztok helyett számarlétra; a politikai →klérus feladata a →hatalmat →ideológiailag legitimálni (P. I. 396-398.) →állam, →hivatali állam, →rémállam, →részvénytársasági állam, →totális állam.

Pont nincs nála teljesebb; a ~**nak** nincs tulajdonsága; mindennek a csírája benne rejlik, megkülönböztetés nélkül, a kezdettől a végig, kívül senki sem azonos a teljességgel; minden →kép a ~**ról** való →jel, és minden jel, a róla való kép; a ~ a kép (→festmény) lényege; a ~ kiterjedése képről-képre, →teremtés; a kép visszatérése a ~**ba**, →művészet (F. M. 41-42, 44.) →atman.

Pontatlanság →démoni másodrendűség, felületesség, gyávaság, szellemi paráznaság (P. II. 83.).

Postaőrült megsértődött isten, aki naponta nyolcszor tépi föl a postaládát, →csődjére a megoldást →kívülről várja (Sz. B. U. 431.) →tisztaságmániás.

Posztszocializmus a →szocializmus →álmáért való bűnhődés korszaka, melyben a munkatársadalmat legyőzi a pénz, s a rendszer visszasüllyed a →polgárságba; nincs veszélyesebb, mint meghaladott államelmélet alatt élni (Sz. B. 444-447.).

Pozitivizmus/pragmatizmus a gondolattalan cselekvő rováremberek →elmélete és gyakorlata (M. Sz. 231.); csak az →aszkéta képes elolvasni (B. 148.); rejtett életérdekeket szolgál, nem az →igazság, hanem a →libidó jegyében áll; a pillanatnyi →életrendet igazolja (P. I. 324.) →csirihau.

Pragma actus, az →életműből kiragadott, →személytelen →tett, a →farizeizmus és tőle a →klérus által átvett bűnfogalom alapja, ami kizárja a személyes kérdések firtatást (S. S. K. 203.) →ergon.

Primitív ember nem az idők legelejéről származik, hanem a legvégéről (L. T. 26.); nem őse a mai →embernek, hanem a szellemi ember csökevénye; a vadság a visszazuhant ember vonása (S. S. 127.) →ősemler.

Primitív közösség/társadalom visszajára fordított szakralitásban él, nem értelmes →vezetők-re, hanem sámánokra tart igényt, akik kollektív →archetípusként az egész közösség nevében működnek (P. II. 54.) →diktátor, →mágia.

Primordiális a születés, a →történelem előtti létezésre való eltörölhetetlen, minden emberben élő emlékezet (P. II. 12.); elsőrendű minta, az ősetalon, előbb az →aranykor →hagyományában, →Krisztus óta a →megváltásban (M. Sz. 314.).

Privatizmus a →humanizmus találmánya: az →ember gonosz kettéhasítása nyilvános emberré és magánemberré; az előbbinek kötelező →hazudnia, utóbbi titokban igazat is mondhat, föltéve, hogy nem derül ki; ugyanakkor nyilvánost, a hazugot fölmagasztalta, az igazit, jobb esetben, hiszterizálta (33, 30.); az egzisztenciátlanság jele; magánélet csak itt van, ahol →tömeg van (K. É 87.).

Profán táj festészet giccstáj, mögötte →igazság nincs (B. 56.) →szakrális táj.

Provincia →kulturálisan, történelmében passzív tartomány, amely a reá kisugárzott →civilizációt nem gazdagítja; →típusa magányos félbolond és a hóbortos konzervatív, vagy a kettő együtt (M. H. II. 30, 35.) →Észak.

Próza az →esszéíró →szellemi helyzete a ~ban realizálódik: a ~ az autonóm, szubsztanciális szellem hangja; nyelve az →esszéé: vidám, komoly, tömör, levegős, távlatos, súlyos, könnyed, mély, világos (B. 10-60.); kötöttebb a →versnél, mert szűkebb; több életismeretet, érettséget, illúziótlanságot követel; a valóságérzék műfaja; van benne valami →nevetséges (33. 145, 158.).

Pszudoegzisztens korhós, az elhazudott →életben élő, aki életének igazságait →szurrogátumoknak árulja el, zárt, →elrejtőzött (P. II. 42, 105.); kívülről nem leplezhető le, csak →belső →átvilágítással, →evangéliumi módszerrel; mindenkinek magának kell megtennie, mert létünk igazságának helyreállítása →szigorúan át nem ruházható dolog (P. I. 348-349.) →szubegzisztens.

Pszudológia önvédelmi hazugságrendszer (P. I. 243.) →elrejtőzés.

Pszichoanalízis az analitikus az →analizált incesztus-ideálját kiemeli, s önmagával helyettesíti (A. 404.); a legbiztosabb hazugságvédelem (P. I. 63.) →freudizmus, →pszichológia.

Pszichológia, *modern* a kezdeti →korrupciót, a →bünt és annak tudatát óhajtja likvidálni; életünkben a →szeretet megismerését helyettesíti; a →tapintatlant az önmagába való pillantástól megmenti, a →létrontás rafinált módszereire megtanítja; semmiféle ~ nem jutott még semmiféle ismeretre; alkalmatlan a →férfi, még inkább a →nő megértésére; forrása a →regény (P. II. 21, 153, L. T. 143, A. 304.); a világon a legszükségesebb rossz (K. II. 383.); sikerét azzal aratta, hogy az →önámítás technikáját elképzelhetetlen módon tökéletesítette (P. I. 61.) →freudizmus.

Pszichoterápia nem a páciensnek van szüksége orvosra, hanem az orvosnak a páciensre (C. G. Jung), hogy →pszudoegzisztens komplikációit a betegbe vetítse; egyik sem meggyógyulni akar, hanem újabb betegség-szenzációkat átélni (P. II. 23-24.)

Publik aki állandóan közönségnek játszik, →világhatalmi igénye van, lényének kerete a →világnézet (A. 382-383).

Puritán az →elvek sötét és harcias korlátoltja, desperát →ateista, →absztrakt, tömény szívidióta, neki köszönhetők a legvéresebb csaták és forradalmak; egyetlen gyógyszere a →bor (B. f. 28.) →pietista.

Q

Qualmikianizmus agresszív vallásos szekta, →ateista tanainak lényege: →lélek, →Isten, →szabadság, →személy nincs, csak →kollektív lét és tudat (A. 372-374.).

Qualmikiánus a →qualmikianizmus híve, mindig fanatikus, akár az önfeláldozásig menően hisz a tanban, a prófétában az észokokra füttyöl (A. 373.) →ateista.

R

Rabszolga nem körülményei teszik ~vá, hanem az, hogy ~lélekkel született: nem tud mást, mint szolgálni (*G. Evola*, V. 30.).

Racionalizmus a →kereszténység által nem asszimilált →értelem bosszúja; nem →megismerési módszer, miként önmagáról hirdeti, hanem világhatalmi elmélet alapja; olyan organizált →létkorrupció és →léthazugság, mint amilyen a →farizeizmus és a →klerikalizmus volt, csak magasabb →élettechnikai szinten; cáfolhatatlan →létrontó →apparátusa a →tudomány, ami a létezés minden mozzanatát az apparátus nyelvére fordítja le; a dolgoknak csak az egyik felét, a →korrupt világot mondja el, a →lét →primordiális, abszolút és örök →rendjét elhallgatja (S. S. K. 197, 226-228.); →rögeszme, az újkor elején, az →európai civilizáció →spirituális minimumából keletkezett; az →élet kirablásának →metafizikája (P. I. 443.) →Descartes.

Racionális/azonosság(ellentét) logika alaptétele $A=A$ (*Arisztotelesz*), konfliktus logika, dialektikus, végletes, jele az =, ami társadalmi egyenlőség alapja, →aritmológiája az értékközömbös →profán →számon nyugszik (S. S. K. 321-328.) →analógiás logika, →egységlogika, →kettő.

Rang az dönti el, hogy valaki az →élet →szolgája, vagy ura; →Európában se közel, se távol nincs →politikus, aki az élet ura lett volna, viszont Európában ezernél több ilyen →művész, →író, gondolkozó élt (33. 238.) →politika.

Rádió hangjából hazugságfoka holtbiztosan megállapítható; a pátosz, a retorika, a líra azonnal jelez (P. I. 414.).

Ránc a →szenvedély történelme, hogy az →ember hol járt, milyen mélyen merült el abban, amiben élt (33. 157.).

Reális 1. aki ravasz és elvetemült; ha →Isten ~ lett volna, csak gyárat, bankot, hivatalt, →tudományt teremtett volna, de sohasem virágot, szép lányt és →verseket; hála neki, Isten nem ~ (B. 81, 83.); 2. *valóságos* ~**sá** az →ember akkor lesz, ha a másik →lélekkel →közösségre lép (P. I. 211.) →hiteles élet.

Realitás kényszer, félelem a →szabadságtól, a →Nagyinkvizítor megalázó hatalmaskodása, reálpolitika, a →valóságban nincs (A. 335.); mintha mi sem történt volna: sem *Lao-ce*, sem Golgota, sem Háborúk, minden megy tovább zökkenőmentesen; a széptől, nagytól, a békétől. Az →igazságtól való elhagyatottság (Sz. B. U. 301.); a →modernizmus legfontosabb fogalma (P. II. 219.).

Realizálás *alapfogalom* a →szó, a →lélek/gondolat és a →tett összekapcsolása, az összes lehetőség, a →hagyomány által megőrzött →szellem →megvalósítása; →átvilágítás, a →pszepdológia lebontása; a →valódi élet alapja, →beavatás; a más iránt támasztott követelményt önmagunkon váltjuk be; a ~ legfontosabb feladata a →szabadság megszerzése és tevékeny alkalmazása (M. Sz. 245.); útja a →turbából a →teremtésbe, onnan az →alapállásba; az →ember a felsőt magára vonja, az alsót fölemeli, egyszerre (S. S. K. 39, 111.); ~ létem állandójává teszem (Sz. B. U. 434.); a →léttartalmat hatásossá tenni - maradéktalan ~ nincs (Sz. E. 117.) →kultúra, →művelés.

Realizmus stílus és →életrend, melynek középpontjában a →valóságtól való intenzív →szenvedés áll. (K. K. 91-92.).

Reflexió az individuális →én jellegzetes →életrendje; a ~**ban** az én önmaga körül kering s ezt az állapotát az élettörvény rangjára emeli; a →létből kiesik; a ~**ban** a dolgok, a személyek, élmények elvesztik realitásukat (S. S. 53-55.).

Reformáció a →klerikalizmus elleni klerikalizálódás; a hellenizált olasz →reneszánsz visszahatásakénti hebraizálódás, →sötét pontja a Szentírás →szekularizációjának kísérlete (S. S. K. 221.); a →korrupt →klérus ellen irányult, de támadása az →Egyházat érte, minek következtében az →emberiség Egyházának ereje szinte elveszett, a klérus hatalma pedig csaknem érintetlen maradt (P. I. 78.).

Reformkor a mozgalom élére nem a hívők álltak, hanem a szofisták (M. H. II. 47.)

Regény a →személy története, szélmalomvalóság, ahol a →nagyinkvizítori realitásból kivonult modern →élet helyet talált; - ma mindannyian a ~**ben** élünk; a ~ műfaját a →konfessziója dönti el, amelynek révén a →sors →üdv történetévé fejlődik (A. 280-341.); az →imagináció műfaja (K. I. 397.); élet csupán, ami nem vált →sorssá (B. 167.) →Don Quijote.

Regényesedés kísérlet az →ember és →közösség →üdvének egybehangolására; a ~ kiterjed az összes tudományokra, a →történetre és az →életre (A. 318.); az élet ~e föloldódás impresszinisztikus élményekben, irodalmiaskodás (B. 169.).

Rejtőzéstechnikák →pszichológia, →egzisztencializmus, →ontológiai idiótaság, keleti →metafizika/vallások (abban a tévhitben, hogy a bűnről való tudás hiányzik belőlük), „vissza a természetbe”, →civilizáció; a szociális igazság gondolatába bújik az →erőszak, a →luciditás a →tudományba, az összekeveredett →kasztok zavara az osztályharcba, a nemek viszonyának meglazulása a →szexualitásba, a →klerikalizmus az →ideológiákba, stb. (P. I. 162-165, 350-351.) →elrejtőzés.

Rend/kanón *alapfogalom* a →világba és az →emberbe épített egységes bélyeg, az a pont, ahol a →művészet, a →mítosz és a →tudomány találkozik; az →aritmológia írja le, mindent fölölel a kozmológiától a morálig; sosem gépies, hanem táncszerű, →ritmikus (33. 294, 301.); minden a saját helyén van (B. f. 22.); →nyílt, irány és út, előbb volt a →világnál, önmagát állandóan javítja, organizmus, →nyelve nem →bizonyít, hanem kijelent (→kinyilatkoztat) (P. II. 172-173, 181.) →Európa, →káosz, →ölelés, →rendszer.

Rendszer →rend akar lenni, de nem tud; egy ponton sosem egyezik, s ott megbukik; Európának számos ~e van, de →rendje nincs; →organizáció, pedáns, humortalan és →zárt; a ~**ben** a dolgok mértéke az →ember (P. II. 172-173, 180-183.); úgy tünteti föl, hogy a bennünket körülvevő →misztérium fátylát minden vonalon sikerült fölgöngyölítenie (B. 158.); „Minél több a tilalom és a szabály, a →nép annál szegényebb, minél több a fegyver, a nép annál nyugtalanabb, minél több a rendelet, annál nagyobb a felfordulás, minél több a törvény, annál több a tolvaj és a rabló” (*Lao ce*, P. I. 389.) →apparátus, →hivatal.

Reneszánsz egyszerre minden kint (→külső) volt; az →ember kifelé felszakadt, és befelé (→belső) sötétség borult rá (S. S. K. 63.) →Machiavelli.

Ressentiment életirigység, a →szubegzisztens állapota (P. I. 272.) →bőszültség

Rémállam az →erőszak és a felelőtlen, →személytelen, →törvénytelen →hatalom egyesüléséből keletkezett; további gyökerei a technokrácia, a →hivatal, a →szcientifizmus, mint az →Antikrisztus világhódító tervének bázisa és kvintesszenciája (Si. 37.) →állam, →hivatali állam, →politikai állam, →részvénnytársasági állam, →totális állam.

Részvénytársasági állam ami a →politikai államban terror és fegyház, az a ~**ban** →korrupció és bordély, az →emberek viszonya a verseny, mindenki gazdasági funkcióvá lesz, mindenki és minden megvásárolható, a →politikai befolyás is; az államforma a →demokratikus →köztársaság (P. I. 398.) →állam, →hivatali állam, →rémállam, →totális állam.

Ritmus a →rend erőinek tánca; →természetnek, az →életnek, a →gondolkozásnak, a →művészetnek ritmusa van, a mechanikának, a gépnek →üteme; ha a ~**t** →összetévesztjük az ütemmel, az élettartalmak elvesznek (33. 301, P. I. 444.).

Romantika rendetlenség (B. 147.).

Romantikus visszavágó, nem hisz a →pillanat teremtő erejében, meg akarja javítani a világot alaptalan és lehetetlen követelményeket támasztva (L. - Sz. 308-309.).

Rongáltság mindenki tud a →lét megzavarodásáról, a →létrontásról (M. Sz. 279.) →turba.

Rossz tulajdonképpen az egyetlen feladat, amit meg kell oldanunk (B. f. 33,) →ösbűn.

Rossz lelkiismeret a →világ bitorlásában él; a →korrupció a sértett fél szerepében lép föl, és jogaira hivatkozik (P. I. 14, 36.) →direkt morál.

Rossz vallás aki nem hisz jó →vallásban, az a rosszban hisz, mert →vallástalan ember nincs; a ~ maga a rossz magatartás, ez a →bűnbeesés, s ennek következménye a →bűn; a legrosszabb vallás az →ateizmus (B. f. 32.).

J. J. Rousseau természetimádata az →értelem halálugrása, benne végzi ki magát; →Descartes racionalizmusa (B. 49.).

Rögeszme/fantazma/bolondság/mono/mánia *alapfogalom* az →embert hatalmába kerítő →gondolat, ami irreális, tehát üres, vagyis →lényegtelen, azaz →démoni (P. I. 243.); a →káprázat kivetítése, a modern életben általában fontosabb a →valóságnál (S. S. K. 306.) ~ nélkül nincs →élet, de lehet a rögeszmékkal a világot berendezni, vagy azokat →átvilágítani, s az →értelem hatalma alá rendelni (Sz. B. U. 151.) →hazugság, →spirituális minimum.

Ruha az embert demoralizálja, a sötétben nevelt tagok büntudatosak (A. 17.) →meztelenség.

S

Sacer átkozott szent, az →őskorban a →király, a pap, a vezér, a jós, stb. határlény ég és föld között, aki a →nép vétkeit magára veszi, az →orfikus kapcsolatot sorsában megújítja (I. T. 115-127.) →áldozat, →költő.

Sajtó skandalizátor (Si. 261.); félrevezeti a →népet és a →királyt egymás felől; a társadalmat felbontja; a társadalmon belül a →hazugság funkcióját látja el (P. I. 381-382.); formája szerint →regény, a **bulvár**~ folytatásos rémregény (A. 326.) →napilap.

Sartre, J. P. moslék (K. K. 326.) →egzisztencializmus.

Sátán →ördög.

Sebhely a →nők hasa alatt, amelyből az egész →emberiség szívárog (K. I. 245.).

Semmi ami nincs, annak ereje nagyobb, mint azé, ami van; legjobban attól irtózunk, hogy legyünk, holott egyetlen →siker a bukás, az összetörés (P. I. 231, 233.) →atman, →szubjektum.

Senki a →polgárnak az →akárki után következő nemzedéke a második →Világháború után; nem ismeri már a →drámát, a →botrányt, az →igazság és a →hazugság közti különbséget, az →engedményt sem, a szégyent sem, számára semmiből semmi nem következik; csak a →külső fontos, a →karrier, szemében a tisztesség csalás; a →realitás megfogalmazója; →szubsztanciájáról önként lemondott, kollektívuma a →totális állam (P. II. 216-221.) →akárki, →csirihau, →valaki.

Sensus communis ösztönszerű igazságtudat, a →primordiális emberi szellem azonnali és ihletszerű válasza mindennemű életjelenségre; a →nép nagysága arról ismerszik föl, hogy mennyire működik benne a ~, mint tevékeny, életalkotó erő →metafizikában, →művészetben, jogban, stb.; a ~ vak, mint minden kollektív tulajdonság, csak az →individuumban válik láthatóvá (M. H. II. 80-82.).

Sértődés holtbiztos jele annak, hogy az →emberben álarcos →bűnök kormányoznak; mert csak bűn tiltakozik a leleplezés ellen, az erény az arcát vidáman megmutatja (M. Sz. 217.); akit igazságában sértenek, legföljebb elmosolyodik, akit →mániájában, felbőszül, akit gaszágában, elkomorodik, és →Istenre hivatkozik (S. S. K. 210.).

Séta a nap kalandja, az ember elmegy az →élet forrásához; semmi köze az egészségügyi okból végzett higiénikus →asztkézishez; az utakat jobb elkerülni, az út végül is a →politikához vezet; hogy jól tudjunk ~**álni**, elvek nélkül kell élni (B. 226-227.).

W. Shakespeare a mi korunkban az →embert nála jobban senki sem →szerette (K. I. 246.); műveiben az emberi →alapállás a →normalitás; a drámai helyzet úgy jön létre, hogy a hős valamiért eltér a normalitástól (Sz. 377.).

Siker kivétel dolga, a →tehetségé, mutatvány, cirkusz, a legkisebb →ember megtalálja a legkisebb ellenállást, ellentéte a →dicsőségnek; *ma* kizárólag annak köszönhető, ha valaki →személyes életét megtagadja és kikapcsolja (Si. 237, 35.); a →tömeg iróniája (K. É. 80.) →Antikrisztus, →szórakozás.

Sikerült élet (magas, →szép, →igaz és →boldog) csak a tisztaságban van (Sz. B. U. 157.).

Síkirándulás csaknem annyi körütekintést kíván, mint a bankrablás (B. 227.).

Sivatag jaj annak, aki önmagában ~**ot** rejteget (Nietzsche, Si. 29.).

Sophia az örök szűz, →Isten →bölcssége, hasonmása, akibe Isten szerelmes (*Böhme*, Si. 219.); az →Éva előtti →ősember női alakja (S. S. 173.); az →imagináció ősképe, tükre; nem tapasztalati tudás, hanem centrális →bölcsség, az egész →teremtésről való tudás, a →normális ember képe és lénye (M. sz. 286-291.); bölcssége →szeretet, és szeretetet ébreszt (S. S. 167.); a →szellem örök forrása, amire az →embernek csak a →férfi-fele érzékeny; a ~ iránti ellenségesség elhomályosította magasabb eredetünk tudását, lehetetlenné tette a normalitást, törvénytelenséget idézett elő, gazdasági, hatalmi →szexuális stb. mértéktelenséget (S. S. K. 253.); →anima →Anyá, →éberség, →nő, →szépség.

Sors a →világ élete a →lét erőibe ágyazva, →Isten kezében vagyunk; ritmusa a hét (S. S. 49, 427.); az életkerék forgatása, a →számok →rendje szerint; a végzet, s ugyanakkor a megszabadulás (T. S. 31.); a keserű pohár (Si. 242.); ~**omat** magamra venni = önmagamra magamra venni, akkor történik meg, amikor önmagamra önmagam tökéletesen fedi, valójában nem történik semmi, a →fundamentumon állok (A. 232-233.); esztétikai alkotás, kész, megformált, befejezett →élet (B. 166-167.); az élet az isteni →térben (33. 160.) →kereszt, →szabadság.

Sorsdémon eredendően üresek, minőségtelenek vagyunk, abban különbözünk egymástól, hogy ki-ki más ~**t** fogad be, valójában ezek állnak szemben egymással; először: ezt felismerni, másodszor: a ~**kat**, (tulajdonságokat, elveket) felidézni, felismerni, harmadszor: kiűzni őket, negyedszer: minőségtelennek, semminek lenni, ötödször: várakozni, hatodszor: a belénk lehelt →szót, igazi →nevünket befogadni (Si. 251-252, 270.).

Sóvárgás →életéhség/szomjúság.

Sötétség nem a →fény távolléte, hanem a *terror lucis*, a fénytől való rettegés (*Baader*, S. S. 144.); igazi értelme a fény (Si. 52.).

Spirituális minimum minden →civilizációban azonos, termékeny →élet csak fölötté lehetőséges, alatta kényszerek, →rögeszmék irányítják az életet (P. I. 445.).

SS →világnézeti biztosítással dolgozó gonosztevő, →hegeliánus →kísértet (A. 386.).

Status absolutus *alapfogalom* →beavatás, →normalitás, →szeretet.

Stern, Lawrence a baj nem a →betegség, nem a →bűn, hanem az →örület (K. K. 155.).

Statisztika ha a rongyokról, a kizsákmányolásról, a munkatáborokról semmit sem hallottam volna, a pártkongresszusok beszámolóinak túlfokozott ~**i** tényyszerűségéből meg tudnám állapítani, hogy az egész →hazugság (Sz. B. U. 102.) →szocializmus.

Stílus liturgia (Si. 193.); minden kis rész azt mondja, amit az egész (A. 44.) →irodalmár.

Stílusegység a →világtörténet olyan egyöntetűségeiben zajlik, amelyek azonos stílusjegyeket mutatnak minden téren; pl.: atomelmélet - individualizmus, városállamok - politeizmus, →liberalizmus - szabad verseny, kötetlen művészi formák, sajtó- és szólásszabadság, abszolút hatalom - egyistenhit stb. (K. É. 104-107.).

Stonehenge a szikla →eksztázisa (A. 154.).

Stréber a →tanítvány ellentéte, aki nem magát áldozza föl →mesteréért, hanem a mestert kizsákmányolja, látszólag meghódol neki, s fölládozza önmagáért (Si. 260.); csak életértéket, helyzeti előnyt ismer, legkivált →áhitatot nem; van szerelmi ~, isten~, stb. (Sz. B. U. 276.) →svihák.

Sudra szolgáló →kaszt tagja, →karmája a testi →munka (S. S. 202.); kezében a →hatalom démonikussá válik, a →lovag és a →polgár helyébe a diktátor lép, az erő helyébe az →erőszak, aminek nincs →istene, csak démonhada (S. S. 503.); életkérdése: hogyan csináljuk meg? →szellem alatti, az igavonó állat, vagy a →gép színvonalán áll (K. É. 149.) →vaisja.

Sutra/szútra az →őskori →könyv stílusa, szógyök-csoport, ami a kelleténél mindig kevesebb →szóból áll - a hiányzó szó a kulcs; a →mester ébresztő, elemi →metafizikai érintése (S. S. 65-67.).

Svasztika a →négybe vágott →kör, az örök →élet, az örök körforgás →jelképe (S. S. 423.).

Svihák a jellegzetes nem →valódi, önmagát elrejtő csibész (Si. 58.); nem tudja önmagát komolyan venni (M. H. II. 38.).

SZ

Szabadság ontológiai alapfogalom; nem önkény, hanem →áldozat (Sz. 90.); „Aki pedig az Ő szeretetében él, szabad.” (Sz. 97.); a pillanat egyszerűségének és →személyességének átélése (Si. 239.); a →szám akkor szabad, ha a helyén van, vagyis értékének megfelelő tevékenységet fejthet ki; ahol egyetlen tulajdonságot megfosztanak ~**ától**, ott az →egység lehetőségét kizárják; a ~ száma a →három (T. S. 72, 96.); egyetlen morál a ~ (M. Sz. 221.); csak →Isten tehet szabaddá, mert egyedül ő képes önmagát teljesen visszavonni, →ember, vagy véges →hatalom nem, mert képtelenek hatalmukat nem gyakorolni (*Kierkegaard*, S. S. K. 100-101); az →európai ember és az →európai művész számára a ~ kevés (F. M. 46.); ~**unkban** áll →igazságtalanságban élni, de akkor →életünk boldogtalan lesz, feldúlt, beszennyeződik (Sz. B. U. 157.); szabadnak lenni annyi, mint biztos tudatában lenni annak, mi van, és hol van, és a dolgok közt miképpen kell mozogni (P. II. 210.) →egyetlen lépés.

Szabadság kora a →megváltás kora, amely az őskort és a történeti kort nem helyezi hatályon kívül, hanem egyesíti önmagában, ahogy az →egységlogika az →analógiás- és az →azonosság/ellentét logikát, vagy ahogy a →három egyesíti az →Egyet és a →kettőt (T. S. 107.).

Szabadságtól való félelem a földkerekségen ma az egyetlen hatékony →történeti tényező (Sz. B. U. 243-244.).

Szabó Dezső nemzeti sámán, →komédiája az, hogy látszólag →történeti feladatra vállalkozott, valójában csupán magasabb →rangra tartott igényt (P. II. 53-54.).

Szabó Lajos semmilyen →társadalom nem lehet →normális, amelyik a →hazugság, az →erőszak, a kizsákmányolás lehetőségét megengedi; e hármasság egymásból következik (P. I. 102.).

Szabol aki három napig folyton orgonát ~, meggyűlöli. Hogyan lehet hat hónapig embert ~**ni**? (B. 106.)

Szakember az enciklopédista, a homo mikrotheosz ellentéte: elfordulás a →középponttól, fölbomlás a szakszerűbe és a felületbe (S. S. K. 65.) →szcientifizmus.

Szaktudás a →tudományhoz elengedhetetlen korlátoltság (B. 296.).

Szagrális/szent festészet ami mögött →igazság van (B. 56.) →profán táj.

Szagrális szubjektum a fölülről jött →ember, a fölülről érkező erőket az alsó rétegekbe sugározza, és az alsó világot fölemeli, pl.: a szent →király, a →költő, a főpap, a →történeti kor küszöbén: *Lao ce, Orpheus, Pythagoras, Buddha, Zarathustra, Empedoklés, Thot*, stb. (S. S. 126.); mai alakja a történet borzalmaival szembeszáll, mert egyesíti magában az →archaikus embert, az →apokaliptikust és az üdvözültet, vagyis az →evangéliumit; a →létezés határait a beláthatatlanba tolta, mindenütt érintettnek tudja magát, a →mértéket újra behozta, párja az azúr →Sophia (Si. 212-222) →mester.

Szaktudományos objektív fogalmiság a teremtő képesség és formáló erő megbénulása és teljes hiánya (B. 268.) →fogalom, →szcientifizmus.

Szagrális életrend a →szeretet szellemének →realizálása, ez a →kultusz (S. S. 196.) →életrend.

Szatíra lázadás a →realitás ellen (A. 335.); nehéz nem ~**t** élni (K. I. 386.) →történeti komikum, amely a pillanat múltával elhomályosodik (33. 150.).

Szám *alapfogalom* az →emberi →értelem és az abszolútum egyetlen érintkezési pontja az anyagi →természetben, médium, mely összeköti a látható és láthatatlan világokat; a ~ nem értelmi alkotás, nem →idea, hanem az idea jelentése (S. S. 405, 406.); nyelvnívó, sorskulcs, gyökér, az életképlet jelképe, mellyel a →sors átvilágítható, mennyiségszerű minőség, értelme az alakjában van; az →őskori ~ határ, →törvény, →érték, →rend alapja, →logikája →analogikus; a →keresztény ~ infinitezimális, →szabad és meghatározhatatlan, →középpontja a megismételhetetlen →személy, akinek →realizálódása a →történet, logikája az →egység logikája, kora a megváltottságé; a keresztény ~ összekapcsolja szétszakadt ~ **-ot**; a →történeti korszak →szcientifikus számértelmezése megfosztja a ~**ot** minőségétől, ami minőség nélküli gondolkodáshoz, emberhez →tömeges életvezetéshez visz, logikája az azonosság-ellentét (T. S. 26-46.) a ~ alapminőség, analóg a →színnel, a →hanggal, a →szóval.

Szamszára a →káprázatok örvénye; az álomképek közt eltévedt →kábaság (S. S. 55.) →májá.

Szavak végső értelme és helyes használata *Szókratész* és *Kung -ce* óta elveszett, benne nem hiszünk, érvénye nincs (Si. 239.) →szó, →terminológia nélkül élni.

Szcientifizmus dogmatikus →világnézet, politikai fogalom (Si. 322.); válságtermék; →ideológiáktól fertőzött →tudomány, a tudomány eredményeit kizsákmányolja valamely hatalom-éhes csoport érdekében, s a →túlvilágot elárulja a földi →életnek; tudós csalás; átöltözött →klerikalizmus; a →reneszánsz, →reformáció, →felvilágosodás, →pozitívizmus, humanizmus, haladás, stb. megnevezések nem kutatási eredmények, hanem →világszemléleti önigazolások. (Sz. 43. skk.); a →középszer védekezése a teremtő géniusszal szemben (B. 269.); „Az ember a gondolatban, hogy a földbolygó a sok közül egy, és forog, mint a többi, nem *Galileivel* áll szemben, hanem a ~**sal**, amely a gondolatot nem, mint →igazságot adja tovább, hanem - kihegyezett célzattal - mint a →vallás ellen bevethető harci eszközt.” (Sz. 57.); belőle a vallásba átjárás nincs (S. S. 96.); nem ismeri a →szerelmet, csak a →szexust, a mézes-vajas kenyeret, csak a kalóriát és a vitamint (B. f. 27.) →tudomány.

Szegénylegény sosem →absztrakt gonosztevő, hanem az →Alföld elveszett, →ateista remetéje, aki hű ahhoz az ősi titokhoz, amit a letelepedettek elárultak; nem háza nincs, hanem hazája (M. H. II. 44-46.) →duhaj, →kuruc, →labanc.

Szekta váratlanul fölmerült, →mítosz →átvilágítatlan →képei köré gyűlik (F. M. 52.)

Szektariánus istene valójában →démon; →okkult világban bolyong, →elméleteket kovácsol, dogmatikus (F.M. 52-53.).

Szekularizáció föloldani az →időben (→történetben) azt, ami nem az időben s nem az időnek készült, →farizeusi aktus, hogy még a Szentírással is üzletet lehessen kötni, ahogy az meg is történt; az →Evangéliumot természetesen nem képes megérinteni sem (S. S. K. 221.).

Szellem benne valósul meg a →személy hármassága: →egyesül benne a →test és a →lélek (T. S. 94.); ~**iekben** kompromisszum nincs, semlegesség még kevésbé (S. S. K. 205.); alaphangja érzület, pl.: pietizmus, romantika, pozitívizmus; napszerű →középpont, melyből minden megnyilatkozás ihletét, irányát, módszerét, célját, eszményeit nyeri (B. 265.); nem →bölcsség, nem →elmélet, nem →tudás; nem →filozófia, hanem a „világ világossága”, mely félelemtelenségben, →szeretethen, →gyermeki →kedélyben nyilvánul meg (Si. 178.) ~ nélkül élni reménytelen lenne, mert, a világelemek közül a ~ a teremtő; a ~ →logos természete az, hogy nem magyaráz, hanem kijelent (M. H. II. 93, 158.); az, ami van, az elmúlhatatlan; az →élet természetes ura (P. I. 453.).

Szellemben/lélekben szegény boldog, mert intenzív szellemigényben él, ezért állandóan kapja a →derűt, a →kedélyt, a →szellemet; átadta magát a bizonytalannak, vagyis a →lét →paradox →logikája szerint sziklaszilárd fundamentumon áll; tökéletes tehetetlenségét beismeri, ugyanakkor a legmagasabb iránti igényét fenntartja (Si. 178-179, 277.) →arlequin, →Panaszfal Jeruzsálemben.

Szellem entrópiája a 19. századra az →ideológiák sorra lelepleződtek és a dolgok meztelen, vitális arca előtűnt; →Nietzsche az →ember és a →világ, ez →én és a →közösség alaphelyzeteit mind, végső következményéig kérdésszerűvé tette (*H. U. v. Balthasar*, B. 286.).

Szellem megnyílása a →szabadság lehetősége (F. M. 38.).

Szellemi élet szélhámosok és ünnepélyes paprikajancsik kezében van, az →emberiséget dicsőítő szövevényekkel vezetik félre, egymás támogatásán és magasztalásán kúsznak fel (*Nietzsche*, L. - Sz. 305.).

Szellemi jelenség a →történet eseményeinek irányítója, nem pedig függvénye (M. H. II. 158.).

Szellemi kaszt →brahman.

Személy/személyiség alapfogalom több mint az →egyén, mert kerek, egész, öntudatos és autonóm, a ~ az →ember és az →emberiség egyensúlya (M. H. II. 23.); a →civilizáció teremti az emberi természet gyökeréig való →művelése, fölemelése és megnevelése révén; korunkban a ~ a szellemhordozó, a →létezés legmagasabb szintje, a →közösséget már pusztán létével megkérdőjelezi; egymáshoz nem tartozó elemek →egysége, és egymáshoz tartozó elemek különbözősége; az embernek ma a legfontosabb feladata a ~ →megvalósítása (M. H. II. 23, 93, 113, 163.); →trinitárius fogalom, száma a →három/egy; a ~ a kapcsolódás, a közösségalkotás állandó lehetősége. (T. S. 87.) →Egyház, →én, →közösség, →nyugat, →unió.

Személyesség alapfogalom csak az az →igazság, →tudás, gondolat stb. érvényes, ami a →személyben →realizálódik.

Személytelenség az eldologiasítás utolsó mozzanata, amikor az →ember maga is dologgá/tárggyá, megszólíthatatlanná válik (Sz. 324.); a ~ →hatalma →démoni (K.) →Antikrisztus.

Szent a →normális →lét megvalósítója →Európában (S. S. K. 40.); ami nem felület, ami nem mulandó, ami lét, ami →igaz (B. 57.); nem →univerzális, hanem →individuális életmegoldás; a ~ség csak →vallás (P. II. 65, 105.); aki a legkisebb dolgok fölött úrrá lesz, az a ~ség egy nemét valósítja meg (P. I. 459.).

Szentalizmus belső oldala a bestialitás; a vérengző →diktátorok mind szentalizmusok (P. II. 146.).

Szentkönyvek a →kinyilatkoztatás foglalatjai: Ótestamentum, egyiptomi és tibeti halottaskönyvek, Tao te king, Tabula Smaragdina, Tarot, Upanisádok, Zarathusztra gathái, Védák, az →Evangéliumhoz képest egy sem kielégítő (M. Sz. 284.); első rétegük értelme közvetlen képiségben érzékelhető a többség számára; második: a →képek szimbolikus értelme és alkalmazhatósága, a harmadik, az ezoterikus értelem csak a →valóság képmentes mivoltát felfogni képesek számára nyílik meg (F. M. 50.); a ~ →nyelve a hiteles nyelv (P. II. 178.) →hagyomány.

Szent Szellem/Szentlélek Isten országának megvalósításához szükséges erő, →Jézus megnyitotta számunkra; elküldése a második „legyen világosság!”, az ő műve a tökéletesen →átvilágított →ember; a mindenkin átvilágító →igazság ismerete (S. S. K. 123-124, 184.); szakrális sóvárgás (*Böhme*, P. I. 230.) →szellemben szegény.

Szent Szellem ellen elkövetett bűn a →lét elárulása, →jónak tüntetni fel a →rosszat, vonzónak az ocsmányt, →igazságosnak az igazságtalant (P. II. 144.) →létrontás.

Szenvedély nem →monómánia; az írás és a többi →művészet ~e is szakrális hatalom, szép →élet és nagy →mű együtt jár; ha a mű monómánia, az élet infernális őrjöngés (K. K. 337.); a ~es ember az érdekelt, a →mármoros, az álmodó, nem →zseni, nem →bölc, nem →hős, hanem egyszerűen a →normális (Si. 272.).

Szenvedélytelen érdektelen, kívül esik az igaz - nem igaz kérdésén, mert a semleges →valóság nem valóság, hanem semleges; a ~→tudomány olyasvalamit állapít meg, amiről mindegy, hogy megállapították-e, vagy sem (33. 107.).

Szenvedés a mi nemességünk, a mi hősiességünk, kozmikus méltóságunk; a Megfeszített →Isten a Föld rangja a világegyetemben; a ~ isteni ménjén jut el az →ember leggyorsabban az →Első Lélek titáni lényéből az óceáni sötétségeken át az →Utolsó Lélek világosságába (L. T. (86, 89.); csak az ragyoghat, aki szenved; a szenvedő →Jézus és a ragyogó Jézus egy (Si. 151.); lenni annyi, mint szenvedni, aki e →tudás elől elbújik, az a →valóság előli menekülésben elveszett; nem menekül meg, csak a tisztasága vész oda (P. I. 226.) →emlékezés, →félelem és ~.

Szenzualista kép minden esetben valamely látási kaland (F. M. 107.) →absztrakt művészet.

Szerelem az isteni →férfi, és az isteni →nő sosem szimmetrikus találkozása, a bennük lakó összes erőt, →démont előcsalja, általa a →kettőből →Egy lesz; a →sexusnál annyival több, amennyivel →Isten több a →természetnél (L. T. 135-149.); →száma a →három: erosz, agapé, sexus; a teremtő nemi hatalom kettétöréséből keletkezett a ~, a →létezés elképzelhetetlen felfokozása (Si. 223, 228.); a ~ az a →nyelv, amire az istenek világának titkát lefordítjuk, de a titok titok marad (A. 51.); védekezés a →nő mélységének örvénye ellen - így már kibírható, s bevonható másba: családba, viszályba, ki lehet zsákmányolni, lehet róla énekelni (K. 291.); az erotikus →stréberség és az →áhitat szövevénye (Sz. B. U. 277.) →barátság.

Szerencse nem →véletlen, nincs matematikája, merő →mágia, mint a rulett (M. H. II. 156.).

Szeretet *alapfogalom*: a →lét legintenzívebb érzékenysége (S. S. 142.); minden létezés →alapállása; az egyetlen lehetséges komoly életmegoldás; →értelmes, →primordiális →életrend; ha valakinek létnehézségeit magamra veszem, hogy életét szebbé tegyem; a →teremtés őrjöngő diffúziójában az összetartozást és az →egységet fenntartja; nem →mármor, hanem kijózanodás (P. II. 199, 61, 63, 164, 200.); ~ nélkül őrjöngeni kell, a béke, a nyugalom nem pótolja (K. II. 42.); nem →erkölcsi erény, vagy →vallásos érték, nem a létezés alapállása, hanem a létezés végleges alapját teremti meg; tökéletesen erőtlens, mert minden →erőszakot feladott, ezért legyőzhetetlen, az ember végső érettsége, legmélyebb lényének megnyilatkozása; a létet megnyitó és →átvilágító szó, a →logos; a létezés tisztultságának legmagasabb foka; alapművelete az →Egynek a végtelen számsorban való differenciálódása és a végtelen számsornak az Egyben való integrálódása; egységesítő művelete az egymás közös áthatásának (→inqualieren) törvénye, a lét alapművelete; ami a ~ből nem érthető, annak szavahihetőségéről le kell mondani (S. S. K. 168-171, 219.); több, mint az →élet (P. I. 217.) →normalitás, →status absolutus.

Szeretetlenység a legvégzetesebb →örület, nem csak az pusztul bele, aki ellen irányul, hanem az is, aki táplálja (M. H. II. 123.).

Szeretet logikája az →egységlogika (S. S. K. 170.).

Szeretet ősképe a Golgotai →áldozat (S. S. K. 171.).

Szerény rendkívül ~nek kell lennie annak, aki megelégszik azzal, hogy szobrát megfaragják, és róla könyveket írtanak (Si. 336.) →örökkévalóság.

Szertartás a szellemvilág eseményeinek természetes, emberi megfelelője (S. S. 276.).

Szervezni az életszerű kapcsolatokat felbontani, s helyükbe →fiktív, életellenes viszonylatokat, →személytelen üzemet, helyezni, nehogy a →közösség újjáalakulhasson (P. I. 298.).

Szexuális felszabadítás a →szexus lefokozása zoológiai mechanizmussá (S. S. K. 252.)

Szexuális idióta a →szexuális felszabadult, akiben a nehézségek természetesen mind megmaradtak, csak →érzékenysége fokozódott le, miáltal →szexusa →démonizálódott (S. S. K. 252.).

Szexus az →emberi →lét legérzékenyebb pontja, hatalma nagyobb, mint az →éhségé; a kettétépett két félnem kiegészülésének elérhetetlen vágya; tőle szenvedünk a legtöbbet (S. S. K. 249-252.); az →Első Lélek művelete, nem kell hozzá psyché, elég a →titán és a →szirén, akik számára a →lét zsákmány; →házasság helyett s nélkül a ~ mindig →törvénytelen (L. T. 149-153.); a →történeti korszakok egészségének →mértéke, ezért tud jósolni: az idegek izzására semmi sem jellemzőbb jobban, mint a kicsapongás (P. II. 117.) →androgün, →szerelem, →szexualitás.

Szexualitás természeti kényszer; amilyen mértékben a normális →életre való lehetőség megszűnik, a ~ fokozódik; nem →személyes (P. I. 173, P. II. 117, P.I. 474. old.) →erotika, →életéhség.

Széchenyi István a mi →nyugati génuszunk (M. H. 25.).

Szépség/Szép az →Istenhez való hasonlóság, ezért elveszíthetetlen (S. S. 168.); nem eszmény, hanem valóság, erotikus életerő, az →élet nagy ténye, eredetileg a →nő; a szép →férfi valójában nőies férfi; az istenek számunkra elviselhetetlen világának határa; ~nek lenni a legnagyobb gyönyörűség: a ~es az elviselhető határán áll, érintkezésben a túlnnallal, mely elégeti őt is és azt is, aki nézi (A. 15-16, 47, 50.); az ősmérték; az →ember és a →világ →alapállása (Si. 241.); a nő ~e a →világban meg nem valósult élet gazdagsága és →gyönyöre (P. I. 290.); a dolgoknak az →örök →rendben való egybehangzása (33. 304.) →bűbáj.

Szigaljevizmus életvallás, az életfölötti erők kizárása (→ateizmus, →racionalizmus) útján fölfokozott →életéhség, amiben az ember oly kicsi lesz, mint még soha, és kötelesnek érzi magát, hogy aljas legyen cigiért, szendvicsért, semmiért; a ~hoz képest a →történet eddigi összes gazsága szentimentalizmus (P. I. 296-297.).

Szigorúan át nem ruházható dolgok álmodni, →démonainkat kiűzni, kísértetet látni, szerelmesnek lenni, varázsolni, meghalni.

Szilárd alap →szabad lebegés (Sz. B. U. 27.).

Szimbólum →jelkép.

Szín nem a dolgok tulajdonsága, hanem olyan világelem, amelynek önálló értelme és →törvénye van (F. M. 104.) →analógia, →hang, →szám, →szó.

Szint/Színvonal *alapfogalom* ki-ki csak a saját ~n találhatja meg a helyét; Az ökör, ha szekeret húz, és szánt, szent állat. Ha fölkerül, sárkánnyá változik, az ekét nem húzza többé, tüzet okád. Az angyal, ha lemerül, ördögivé változik; a has a nyakon épp oly démonikus, mint az agy alul (L. T. 19-20.) →kaszt.

Szirén a →titán nőben, ereje a bűbáj (L. T. 92.).

Szív romlottsága ellen nem lehet védekezni (P. I. 416.) →öröm.

Szó teremtő hatalom, ami a meg nem nyilvánultat tevékennyé tesz (M. Sz. 360.); minden ~ egész, a →világ teljes arcára vonatkozik (A. 193.); összeköti a →természetet a →szellemmel (S. S. K. 97.) →Logos, →szavak végső értelme.

Szofisztika nem az →igazság, hanem az érdekesség jegyében áll (P. II. 178.) →bizonyítás, →irodalom, →zsurnalizmus.

Szocialista zsvány, aki azt hiszi, hogy az osztzkodáson múlik (M. Sz. 342.); ideológiai gonosztevő, aki az eszmei érzélgést fölöslegesnek tartja (Sz. B. U. 473.) →életéhség, →gengszter-terrorista, →tökés.

Szocializmus bázisa a nem reális (minőségtelen) →szám; az →embereket minőségüktől megfosztva mennyiségi alapon kísérli meg egyesíteni, miáltal ál →egységet hoz létre (T. S. 74-75); egyetlen célja volt azt a kizsákmányolást likvidálni, amit határtalanná és kizárólagossá tett; a gonosztevőt (→csandala) juttatta hatalomra, s nincs bűncselekmény, amit ne követne el; a →társadalom a fegyház, a bordély és az elmeegógyintézet keveréke (P. I. 195-197.); a →valóságon való bosszú egy neme; milliók a semmiért (K. K. 92, 305.); a →polgárság elfajult alakja; azon a ponton bukott meg, melyen megvalósult, ahol az eszményből →hivatal lett; kriminális társadalom (Sz. B. U. 45, 442-443, 473.); sikerét annak köszönheti, hogy a →létrontást megengedi (P. II. 140.) →Ambrada, →demokrácia, →posztiszocializmus, →Marx.

Szocializmusból való kiábrándulás a 20. századnak még a világháborúknál is lényegesebb eseménye (P. I. 194.).

Szó hármassága szóló - szó - megszólított (A. 193.).

Szoláris éberség az intellektuális intuíció érzékenysége: éles, gyors, átlát, abszolút világos, →logosa van (S. S. 342.) →lunáris éberség.

Szoláris életrend családfő az apa, fiági öröklés, →apavallás, →jelkép a Nap, a →szexust és minden egyebet törvény szabályoz, →hierarchia, a →természettel szemben a →szellem hatalmát tartja fenn, a →nő alárendelt (S. S. K. 265.) →lunáris életrend.

Szolga →csandala.

Szó-mámor a →nyelv félelmetes varázshatalmától való ittasság, az →irodalmisság ellentéte, a →létezés egyik legintenzívebb helye; a Logosmennyország; az →üdvözülés legmagasabb lehetősége; ennél csak az több, ha az ember a logos-paradicsom angyalait elbocsátja, mint *Shakespeare* a Viharban, v. *Beethoven* utolsó kvartettjeiben (Si. 193-195.).

Szonáta a magasabb →zenei →realitásba való áttörés (P. I. 361.).

Szórakozás a szorongásból a szétszóródásba szökni (P. II. 28.); a könnyű ~ a →hatalom leghatékonyabb eszköze, a ~sal egész →népeket idiótává lehet tenni (S. S. K. 66.).

Szólóművelés a legmagasabbrendű →munka, a Jóisten is ezt végzi uzsonna után (P. I. 286.).

Szőni-fonni-kézimunkázni elementáris →női →művészet, varázskép készítés életről-halálról, az időből az időnek; a Moirák csakis nők lehettek. (A. 133-136.).

Sztálin →Hitler.

Sztár a közönség pojácája, a →tömeg martaléka attól a pillanattól kezdve, hogy annak igényeit egyetlen ponton elfogadta; a taps előkészület a halálos ítéletre; lezuillott hős (→hős) (K. É. 78-79.) →közvélemény, →sztárizmus.

Sztárizmus a közönség (→tömeg) védekezése a kiemelkedés ellen (K. É. 79.) →sztár.

Szubegzisztens aki csak →él, nem →valódi élő, számára nincs →szellem, →igazság, a meg nem élt életbe süllyedve ténfereg (P. I. 272.) →pszeudoegzisztens, →ressentiment, →spirituális minimum

Szubjektív a →lélek útja, az utat megvilágító fény maga a lélek (S. S. 312.)

Szubjektum - a *subjicere*, alávetni szóból; ~ az, aki a →személyes →üdvét a közösnek föláldozza (A.309.) a világegyetem legelső jelensége (B. 240.) →áldozat.

Szubszocialitás a vezető kilép a →társadalomból fölfelé, a →nép a társadalom szintje alatt marad, mert csak engedelmeskedik; így e ~**ban** a →közösség helye kiürül; a ~ az általános európai →válság eredménye (M. H. II. 129-130.) →elit.

Szubsztancia egyetlen, ami van, nevezhetem →szellemnek, →anyagnak, →léleknek, mindegyik és egyik sem (P. I. 246.) →paradoxon.

Szurrogátum (pótlék, utánpótlás) a vagyon, a →hatalom a hírnév a →valódi →élet ~**a** (M. H. II. 163.) →hatás.

Szükségyszerűség *ananké, végzet* vak és kérlelhetetlen; a tragikus, végső tudás, ami valamennyiünkben kitörölhetetlenül megvan; „Az Isten félelme bizonyosan meglep egy napon” (Powys, 33. 111.) →álszükségyszerűség.

Szürrealitás élesebb szem, édesebb →varázs (A. 336.).

Szürrealista művész célja az →emberi →lélek mélységeiből és magasságaiból teli vödörrel meríteni és a →látás színvonalát állandóan emelni (F. M. 88.) →szürrealizmus.

Szürrealizmus korunkban a →szabadság és a →művészet egyet jelentő veszélyét és örömét, az álmok képek feneketlen kútjának kimerítését vállalta; újból természetes lett előtte, hogy a →szabadságban →ember és →Isten egy lehet; az absztrakt irányzattól csak fokozatbeli és élménybeli különbség választja el (F. M. 47-48.) európai művész, →jelenkortudat, →művész, →művészet.

T

Találmány kozmikus (→démoni) erők elszabadítása; ki a szolga, a →titán, aki gépekben való állandó jelenlétével soha nem látott hatalomra tett szert a földön, vagy az →ember, aki állítólag megfékezte a titánt, de a →technika kiszolgálására kényszerül? (33, 49-50.).

Tanács ha elfogad tőlem ~ot, csak arra tudom kérni, sohase kövessen el gyilkosságot; óvakodjék a →vallásos hóhéroktól, mert a program minél humánusabb, a hóhér annál bestiálisabb (Sz. B. U. 308, 328.).

Tanítás a más életébe való jogtalan beavatkozás; nem találtam föl semmit, tehát nincs mit tanítanom; mindössze a →szentkönyveket értettem meg, s megkíséréltem azokat alkalmazni (Si. 262.) →nevelés.

Tanítvány ezt a szót a magam számára szeretném fenntartani; csak akkor lehettem volna →**boldog**, ha egy lettem volna a tizenkettő között, és őt hallottam volna (Si. 260.) →stréber.

Tanulás a →külső világban végzett tevékenység (S. S. 314.).

Tanultság a homály egy neme (S. S. 314.).

Tapasz az →önmegtagadás tüze (S. S. K. 255.).

Tapintatlan együttélésre alig alkalmas; alapszava az →én, a lelkiség; →szeretet nélkül próbál élni; →tisztaságmániás; önmaga →átvilágítása elől kitér, a →túlvilágon semmi esélye; ha legalább →önző lenne! Menedéke a betegség (P. II. 148-150, 156.) →Lala, →tisztaságmánia.

Tarot az egyiptomi →beavatás huszonkét fokozatának →jelképeiből álló kártyasor, benne, de tőle mégis külön az →arlequinnel (Si. 175-176.).

Tat tvam aszi szanszkrit ez vagy te, vagyis ez vagyok én; a vádak ellen nem szabad védekezni, mert különös módon igaz, hogy hazugok vagyunk, hiúk, kapzsi stb.; tehát: miközben →démonainkat egyfelől kiűzzük (→néti-néti), másfelől önként, alázattal magunkra vesszük őket, mások →bűneivel együtt, semmit el nem utasítva (Si. 276.) →megkülönböztetés, →megszabadulás, →összetévesztés.

Táncmester/ídomító aki minket haláltáncra tanít (K. III. 361.).

Társadalom a →rögeszmék keltette traumák következménye; olyan →közösség, amelyben mindenki abból él, hogy saját →örületéért a másikat vonja felelősségre (K. K. 157.); a ~ →egysége nem a →kasztok összeolvasztása, hanem a kasztok és az individuumok →szabadsága; egy kaszt hiánya is →válsághoz vezet, mert a közösség egy szervét sem nélkülözheti (M. H. II. 74.); felbomló ~**ban** a zavar oka mindig az, hogy a →vaisja a javak fölött való rendelkezés →mértékét elvesztette (M. H. II. 72.) →száma a →négy (33. 301.) →forradalom.

Társadalom igazságtalansága a →modernizmusban föloldást ad minden →bűn, még a gyilkosság alól is (P. II. 127-130.) →felvilágosodás, →pszichológia, →rejtőzésttechnikák.

Társadalmi szinten a közös félreértések területén (K. II. 134.).

Társadalmon kívül áll →vallástalan, akinek →sorsa nincs szakrális alapon; belőle a kollektív jelleg, akarat, →szellem hiányzik, nem →közösség; a középkor óta az európai társadalom ilyen: helyét elhagyta, ami vitalitása volt, az mechanizmussá lett; a társadalom megürült helyét néhány →magányos őrzi (K. É. 148, 140, 144.) →hitetlen, →Temenosz.

Távlat a tiszta látás pontja (A. 31.).

Te az →én teremője (A. 224.).

Technika a minőségtelen, →személytelen →szám alkalmazása - nem tudja →megkülönböztetni a gondoskodást az →élet kiirtásától (T. S. 29.); nem →kultusz és nem →kultúra, a felszabadult ördögi erők kísérlete a földi élet elpusztítására (S. S. 197.); a kezdemény nem a →tudományé, hanem a ~é, a ~ mindig tudta, hogy amit csinál, az →varázslat; a ~ rendszerint konkrét, reális feladatokat oldott meg, a tudomány ezeket utólag, hamis kommentárokkal összefűzte; a →hagyomány népei →szellemi magaslatukon csinálhattak volna ~t, de inkább megláncolták *Prométheuszt* (33, 46, 48, 50.); a lökhajtásos repülőgép szellemi értéke nem több a ringlispilénél, inkább kevesebb; az →emberiség öngyilkossági kísérlete; kísérlet arra, hogy →áldozat nélkül éljünk, a →munka deszakralizálása, a →szellem ájultsága, a →külső diadala (P. I. 442, 449.) →gép, →középszerű ember, →találmány, →titán.

Technikai civilizáció kiküszöböli a →tragédiát, már csak baleset van (P. I. 449.).

Technológiai rém egy generációval előbb ő volt az →analizált; →énjét eszközeiben viseli, sikerült magát dologiasítani, primitív vákuummá lett; következő nemzedéke éntelenségére büszke lesz, csoportosan fog ugrálni (Sz. B. U. 357.) →csirihau, →kasztalan, →műszaki.

Tehetség a →korrupció jele: kénytelen a →mértéken túlnőni, nehogy elvesszen; a tudatlanok bámulják, holott félelmetes és utálatos; egyszeri és kivételes →konstelláció dolga, az →alapállás viszont mindenki számára elérhető; aki ~eiben él, tulajdonságait gyakorolja, anélkül, hogy igazi lényéről tudomást szerezne (S. S. K. 47-48, 125.); a kinyílás mértéke a →szellem előtt, s a befogadott szellem szétsugárzásának képessége (F. M. 50.); a szellem ájultsága, csak a →becsvágy ájultabb nála; terheltség, senki se bírja ki (P. I. 230-232.) →zseni.

Tejszín az eperhez hibás →ízlésre vall; a hibás ízlés hibás értékeléshez, ez pedig hibás →életrendhez vezet, ezért az ilyesmit kerülni kell (P. I. 285.).

Televízió tökéletes háború, bűntények, kínzások, gyilkosságok, nemi aktusok, koituszverseny, szerencsétlenségek, államfők cinikus beszédei, stb. (Sz. B. U. 478.) →napilap, →sajtó.

Teljes tudás a →létezés egészére vonatkozó →tudással születünk; „A Te jószágod jobb az életnél” - idézi a zsoltárt; ennek tudásához képest minden egyéb tudás naiv (Sz. 97.) →beavatás.

Temenos a közös →élet szent köre, a →tömeg fölgyújtotta, utolsó őre a →költő (L. T. 111.) →közép.

Templom ahol az →anyag megszabadul önmagától; a →szabad →szellemmé vált →matéria →szent →helye (A. 160.) →építész.

Teória Istenlátás, →életrendet teremő gondolat; ha nem →realizálódik, semmi értelme (P. I. 70.); próbáját önmagamon el kell végeznem, hogy amit gondolok, milyen mértékben tudom →életművé, magatartássá, létformáló erővé tenni (P. II. 195.) →elmélet.

Teremtés a teremő Ősszó kimondásakor a Teremő a →szeretet misztériumában átváltozott a →világ lényegévé (S. S. 143.); valamely pneumatikus világból való vitalitást a →természetben →megvalósítani; az első ~nél mélyebb isteni mű a →megváltás (M. Sz. 272, 301.); a →világ ~e állandóan folyik, és abban mindenki részt vesz, megalkotja magát (B. 301.) →Isten.

Természet az eleven kozmosz, melyben minden atomnak →szellemi tartalma és értelme van, →szubsztancia (L. T. 30-31.); minden pontja utal a géniuszára; a ~ →logikája a lények belsejéből fakadó szükségszerűségnek és a környezetben levő kényszernek a tökéletes egyezménye: minden törekvést érvényre juttat, de mindből lefarag valamit (A. 43, 102.); a 19. sz.-ban, a többi létfogalommal együtt, →apparátus jelentéstartalmúvá vált (S. S. K. 270.) jelenléte a →műben az →életétség jelenléte (P. I. 323.).

Természetben élni az elmúlásban élni, ezért →boldogság helyett →melankólia (M. H. II. 35.); az →ember magatartása a →természettel szemben háromféle lehet: 1. →metafizikai, amely minden porszemet fel akar emelni, s →arannyá tenni (→alkímia); 2. a természetről való atyai gondoskodás (→művelés); 3. a természet kirablása (→technika) (P. I. 439-450.).

Természettudomány a →mágiából eredt, ismeret és nem →tudás, mivel csak valósága van s →igazsága nincs, semleges, nincs érzékenysége az értékekre, ezért szolgálni kényszerül: a hatalmi ösztönt, a →hazugságot, az →erőszakot, a kizsákmányolást (S. S. K. 147.) →szcientifizmus.

Természettudományos mitológia valamennyi sajátossága a →mitológiával →analóg; →istenei vannak (atomok, erők, vegyületek), hőstettei (megnyilvánulások), legendái, mondakörei (diszciplínák), kegyhelyei (laboratórium, intézet, egyetem, akadémia), papjai (tudósok), eretnekei, szektái; áthatja az aiont, az →embereket, megmagyarázza a →világot, új perspektívákat nyit, működik, amíg meg nem jelenik a kétség, miáltal az →eszme és a →valóság szétválik, köztük megnyílik a Semmi mélysége... (33, 52-57.) →tudományvallás.

Terminológia nélkül élni meghatározások, azonos értelemben vett szavak, elvek, →világ-nézet nélkül élni, minden megszólalásnál az egészet újra fogalmazni (Si. 238.) →autoritás nélkül élni.

Terrorista →gengszter.

Test *alapszó* az →ember hármasságát alkotja a →lélekkel, és a →szellemmel; ha a →női ~ nem válik dicsőséggé, romlottsággá lesz; a →lélek →eksztázisa (A. 169, 231.) a ~ tömény szellem; amióta elvesztette →hieratikus voltát, azóta sanyargathatják, kínozzhatják, pörköltetik; senki sem →üdvözülhet ~e nélkül; a virágzó ~ titka a szűzies →szív (Si. 90-92, 218.); a lélek →öröme (P. I. 418.) →korruptió.

Tetraktys az első négy szám összege, →négy.

Tett/tevékenység/cselekvés amikor a →szó, a →kinyilatkoztatás az →emberben felrobban; →létezés, a →valóság teljes egészét birtokba kell venni (M. Sz. 228.); először tenni kell a jót az anyagi →világban, azután ébred föl bennünk a jó akarata; a →kultusz kezdete a szakadatlan →szakrális tevékenység (S. S. 203-207.); minden ember minden mozdulatát az a cél vezeti, hogy jó legyen, hogy legyen, ami nincs, ami a fizikai világon túlról való; merő →haszonért való ~ az emberi létben nincs; az →értelem jellemzi (P. I. 281-282.); a ~ maga semmit sem jelent, minden a megszenteltségen múlik; az →embernek, mint →Isten kép-másának a megnyilatkozások világában Isten tevékenységét folytatnia kell, a világot át kell emelni a →szellemi világba (S. S. 263-265.); a ~ minél specializáltabb, az ember annál inkább közeledik a rovarhoz; az →Evangélium szerint nem a →pragma számít, hanem az →ergon, az →élet, mint egész (S. S. K. 206.); ~re annak van szüksége, aki →szenved (B. 147.) →művelés.

Tevékenység →tett.

Téboly →őrület.

Tékozló introvertált →fösvény (L. T. =4.).

Tér az →idő és az →én a →lélek eszköze, hogy általuk →éberségét visszaszerezze (S. S. 362.); absztrakt →hely (A. 57.); a ~nek →száma van, képlete, pontosan kiszámítható, meg-rajzolható →geometriai ábrája, a helynek →arca (M. H. II. 83.).

Térkép a →civilizáció három legnagyobb alkotásának egyike, megkísérli közös nevezőre hozni a →teret és a →helyet egyezményes jelekkel, ahogy a hangjegy leírja a zenét (M. H. II. 84.)

Típus az erők és →hatalmak bélyege rajtunk (S. S. 137.) →karakter.

Tisza ezer éveken át az →Alföld éltető Nílusa volt; amióta vizét elvették, azóta az Alföld vízszomjas, képzeletszomjas, vidámságszomjas és gondolatszomjas és az aszály dühében ég (M. H. II. 41.)

Tisztaságmánia a benső szennyezettséget a külvilágról lemosni, →örülethez vezet; az →aszkéta szennyét önmagáról próbálja lemosni (Sz. B. U. 344-345.); a tényleges megtisztulás elől való kitérés; a →valóságot törli, és a →káprázatot tartja meg (P. II. 151-153.) →tapintatlan.

Tisztátalan az egész →lélet bemocskolja, mert a lét közös és oszthatatlan (Sz. B. U. 434.) →létrontás.

Titán →én →mágiában elvarázsolt →férfi, vétke a kevélység, azt hiszi, hogy a →lét erő dolga, a világot zsákmánynak tekinti, →morálja, →mértéke, →vallása nincs; →női megfelelője a →szirén (L. T. 91.) →találmány.

Tíz a minden, az örökkévaló isteni →szám, →világegyetem →Egy-Egész-Mindenét jelenti =1+2+3+4. (S. S. 89.); utána nincs több szám, mind az →Egy, a →kettő, a →három, a →négy és a ~ megismétlődése a →lét különböző köreibben (S. S. 424.).

19. sz. irodalmi fejlődése *Hugo Victor*nál igazolódott a nyomorékság, *Balzac*nál a szegénység, *Dumas* *fi*lsnél a hetérizmus, *Zolán*ál a lumpenproletariátus, →*Dosztojevszkij*nél a gonosztevő; *Dosztojevszkij* szellemiségének visszaható ereje folytán mindez egyesült, és az ő előzményének látszik (33, 35.).

Tízezer bőrű gyermek a →lélek; tízezer bőrnek kell lehámlania, hogy a lélek önmagához elérjen (Si. 42.) →maszk, →éberség.

Tízezer lakosú város ahol még mindenki ismer mindenkit; ha a lakosok száma több, akkor →**Philia** istennő eltávozik (. H. II. 13.).

Tmil/Marx a →történet kezdete óta egyedülálló spirituális →gonosztevő, →vallásos életgyűlölő; →elmélete: a →világot a feje tetejére állítani, a →törvényt a →rend megőrzése helyett a rend megőrlésére használni; a →szavak értelmén belül száznolcvan fokos fordulatot végrehajtani, így lesz a békekampány a világtörténet legnagyobb háborús uszítása, az „egyesüljetek”-ből gyűlöljetek, stb. (Sz. B. U. 103-105.) →Ambrada.

Tmil-féle fordulat *Szilveszter* törvénybe, műalkotásba stb. életpusztító anyagot rejteni, az →emberi →életet teljesen leépíteni (Sz. B. U. 105.) →Ambrada.

Totális állam az →apparátus szülötte, bázisa a →szcientifizmus és a →senki (P. II. 221.) →Ambrada, →állam, →fasizmus/bolsevizmus, →hivatali állam, →politikai állam, →résztársasági állam.

Többségi vélemény →korrupt közösségben az →igazság szerepét játssza (P. I. 40.) →demokrácia, →közvélemény.

Tökés szemérmetlen →életéhségben szenved, más által →realizált →valóságot foglal el, parazita, elvetendő (M. Sz. 341.) →demokrácia, →szocialista.

Tömeg a minőségtelen, merőben mennyiségi →ember (T. S. 27.); a barbárság vertikális betörése, hatalomra jutásának legelső jele a belek gondolkodásának felülkerekedése volt: előtérbe lépett, ami gyomor, földi javak, →gazdaság; a ~ben az ember →lefokozódik, egyéni →tudata megsemmisül, a ~ a →kultúrát megsemmisíti. (L. T. 18-21.); az ünneplésben épp úgy a kiemelkedőt rombolja, mint a felejtésben; nem „ingatag”: a kiemelkedés elleni védekezésben megingathatatlan (K. É. 80, 83.) →közösség, →egyén, →személy, →sztárizmus.

Történelem mint egy Zola regény: →hazug; egyetlen komoly ember sem kerül bele, csak a →svihák, meg a botrány és a →csőd; leleplezi az emberi →történet lényegtelenességét; a →valósághoz képest a nemlétezés; bűnlajstrom, a →normalitástól való eltérés; megmaradt mindaz, ami mulandó - a söpredék - és elveszett, ami örök. (P. I. 250-252. old.); legmélyebb tanulsága mégis, hogy a szemét önmagát kisöpri (Sz. 92.).

Történet 1. *valódi* az →apokalipszis, a →megváltás emberének kibontakozása, →középpontja a →személy (M. Sz. 302, A. 306.); benne a kezdet és a vég abszolút →realitásként megjelenik (S. S. K. 191.); 2. *romlott* a →boldogságát kereső →én ~e, aki az →ösök útját járja (S. S. 492.); egyetlen előnye, hogy megtanít jelen lenni (Si. 262.) →üdv-történet.

Történeti egzisztencia aki →életét a →történetben alapozza meg, s ezzel vállalja az →igazságtól/istentől való elhagyatottságot, a →válságot (S. S. K. 140.) →európai életrend.

Történeti kereszténység kétezer éves küzdelem, hogy az →Evangéliumból semmi sem valósulhasson meg (S. S. K. 143.).

Történeti kor *alapfogalom* Kr. e. kb. 600-tól, az →apokalipszis ideje, a →jelen aión; ami azelőtt az →emberiség közös java volt, a →szellem, a nagy ember (Lao ce, Buddha, Zarathustra, stb.,) kiváltsága lett, mert a sokaság lesüllyedt mellőle (33. 132) →őskor, →magányos, →megváltás kora, →társadalmon kívüliség.

Történettudomány →filozofikus tartalmú →kollektív →regény, →fantazma (S. S. K. 191.) a →korrupt →idő hamis kalkulusával számoló →szcientifikus diszciplína a →turbában: nem tudni mi történt, mi történik, mi fog történni (S. S. K. 36-37.); egyik eredete →ksatrija: naiv elbeszélés a törzsi és udvari krónikáktól a nacionalista történetírókig, a másik a →brahmani, ami értelmez, újabban történetfilozófiának hívják (M. H. II. 171-172.).

Törvény *alapfogalom* →orfikus jelenség →hierarchia, →szabadság, →rend, →szám; egyetlen ~ van: →ébernek lenni; aki ettől eltér, önmagától tér el. (A. 235.).

Tragédia a →hősi lélek ábrázolása, célja a →felébresztés, a →beavatás misztériumából származik (S. S. 280-281.).

Transzcendens ami maradéktalanul önmaga, ezáltal a →létbe nyúlik; →Egy lesz, nem kell se hozzátenni, se elvenni, mert az →életlétből van (33. 179-180.) →művészi.

Transzmutáció átvalósulás a →mámor melegében; amikor az →imaginációba a →normális →ember képét befogadom, a normális ember befogad engem (M. Sz. 346-347.) →alkímia.

Tremendum magasabb →hatalom megborzongató jelenléte; nem →valóság, →félelmünk árnyéka (F. M. 32.) →gondolkodás.

Trinitárius gondolkodás *alapfogalom* csak az valódi, aminek →közepe van; minden polaritás valójában hármasság, az →Egy fundamentumán áll, pl. a szubjektum-objektum az →imagináción, ezért →három a dimenziók száma (A. 192.) →kereszt, →egységlogika.

Tudat a →külső és a →belső ösztönzések között áll, és feladata, hogy a sugarakat megtörje, s ezáltal a →lelket eszméletre →ébressze; a diszkontinuitás szerve (S. S. 330.); a rongált létezés tükre (M. Sz. 290.); az elmerült emberben a →májá-világ, a →kábaság szerve, az individuális →énhez tartozik (S. S. 47.) →Sophia, →tudattalan, →tudatfölötti.

Tudatfölötti a →lélek otthona, a →lét →Egysége (S. S. 339.) →tudat, →tudattalan.

Tudattalan az összes →lelki képességek →szabad és nyílt kibontakozási →ösztöne; →történeti →ember elmerült →ébersége, ami mindenről tud, ítél, a →sors eseményeit figyeli, metafizikusan, tehát a →májá fátylát félretolva megérti; mellőzése veszedelmes →válságokhoz vezet; ma is →analógiákban gondolkodik (S. S. 45-46, 445.) →tudat, →tudatfölötti.

Tudás a →hagyományban megszabadulás, →Európában →hatalom (P. I. 132. old.) a ~ből mindenki üdvfokához mérten részesülhet; senki sem tudhat többet, mint amennyire →megvalósult; egyetlen eszköze a →szó; mindig →humor (Si. 95, 193, 293.); aki sokat tud, de nem él aszerint, elveszett (*Ruysbroek*, K. É. 193.) →bölcsség, →hamis tudás, →tudomány, →valódi.

Tudomány 1. létkérdéseket megoldó értelmi aktus, bázisa az igazságszenvedély, amely nemzetiség, →vallás, →kaszt, →történet fölött áll, és a történetet irányítja; sosincs belőle elég (Sz. 42.); az →Evangélium szelleme teremtette, hogy az →anyagi →világot megváltsa (Si. 322.); 2. *szcientifikus* a közép világhoz tartozik, a magas szellemiségű, →szabad →emberhez nincs köze; a →polgárság érdek-ideológiája, vallásszurrogátum (B. 281.); az →univerzális orientációt akarja →alétheia nélkül, ezért elmerült az →ész →démonizmusába, ezért épít, pl. az emberi lét és eredetkutatásában a zoológiára és a masinizmusra; hitelessége az egzaktsága, tehát nincs →igazsága, csupán →tényei, melyekből egzisztenciálisan nem következik semmi; a →világ középpontjába a korrupt →megismerést teszi, és elnevezi észnek (S. S. K. 146-147, 229.); egységes, pontos, →logikus tévedésrendszer és igazságkerülés (33. 105.) →Descartes, →racionalizmus, →szcientifizmus, →szenvedélytelen, →technika, →tudományvallás.

Tudomány célja nem a →megismerés, hanem a →hatalom; így ereje sem →igazságában, hanem →organizációjában van (P. I. 61, 82.).

Tudomány igazsága/hazugsága H₂O? Nincs H és nincs O, víz sincs, tele van sókkal, lényekkel, stb.; atomot, erőt, utat, fehérjét mondani nem más, mintha azt mondanánk: *Bel, Hermes, Anubis, Freje, Thot, Tlaloc*, csak előbbieken →démonikus, életromboló potencia lappang; a ~ túlzás nélkül, a ma egy tévedése (33, 51, *Uexküll*); hirdeti, hogy ereje →igazságában van, holott az →organizáltságában; hirdeti, hogy →objektív, holott csak →személytelen; hirdeti, hogy elfogulatlanul keresi az igazságot, miközben →fiktív konstrukciókkal világhatalmi rendszereknek teremt bázist; hirdeti, hogy abszolút igazságtartalmú kijelentés nincs, ezzel a →létezését örökké megújító igazsággal kapcsolatát megszakította, s kijelentéseinek hamis zöngéje támadt (P. I. 86-87.).

Tudományos fiktív (S. S. K. 188.).

Tudományos diszciplína a rokon →istenségek tetteinek gyűjteménye (33, 53.).

Tudomány paradoxona →szellemmel fejt meg valamit, ami nem szellem; tévedésrendszerét a szükségszerűséggel szemben építette ki, ezért a →tudomány fejlődése valójában a tudomány sorozatos összetörése s szükségszerűn (33, 50, 109-110.).

Tudomány realitása a látszathoz indul ki, és benne is marad (Sz. B. U. 363.); a →tudomány időről-időre magától összeomlik; a →szellemi tudományok közelebb állnak az →emberhez, ezért bomlásuk gyorsabb, a többieké érdektelenségük arányában lassabb (33. 110.) →világnézet.

Tudományvallás →Európa vallása (K. É. 142-144.); az →ember legfontosabb kérdéseiről hallgat, érdektelenségi koefficiense igen nagy, mert merőben →értelmi, objektív, ezért nem lényegbevágó, buta; a végzettől akarja az →embert megváltani; ez a 20. sz. közepének egyetlen igazi tudománya, amely az →alszükségsszerűségek szerkesztésével foglalkozik; elsápadt →filozófia (33. 104, 111, 178.) →szükségsszerűség.

Tudomány világa tértől-időtől, →élettől, örök →igazságtól független ismeret világa; poli-démonikus, →demokratikus →mítosz, főistenek nélkül, a régi mítoszok minden elemével; a legmélyebb mítosz az atomok körforgása (33, 50-51.) →mozgás.

Tudós ismerettőkés és felszentelt →szakember (B. 283.), a →természettudományos →mitológia papja: ortodoxiával, eretnekségekkel, szentekkel, szektákkal, fanatikusokkal (33, 53-54.) →laboratórium.

Tudós és pap *újkori* közös magatartás, a →démonikus →hatalmi →ösztön megnyilvánulása, a cél a világuralom valamely kategorikus törvényrendszer kiépítése által; szándékukat →ideológiákkal leplezik (B. 292.) →tudomány, →vallás.

Tulajdon a dolog feltétlenül valakié, mégpedig azé, aki azt odaadja; ha a dolog az →embertől függetlenné lesz, ha érte senki sem felelős, de őrzí, rejti, magának tartja meg, akkor a dolog az ember fölött →démoni uralomhoz jut; a helyes ~nem az igazságos elosztáson, hanem a nagylelkűségen nyugszik (P. I. 190-191.); megosztása igazságtalan, de ha elveszik, abból nem →igazság lesz, hanem →bűn (P. II. 133.) →köztulajdon.

Túlvilág és a →lét tulajdonképpen egy; a ~ →szubjektív világ; külső valóság nincs, csak a →személy, spiritualitás ~ realizálódása az →éberség különböző fokán: a homályosan derengőtől a tündöklően éber világossáig; az anyagi →természetben élt →élet kiegészítője; a lét csak akkor volt →nyílnak mondható, ha a két világ közt a kapcsolat fennállott (S. S. 325-328, 340.); a ~on →megkülönböztetésre nincs lehetőség: a →csoda és a →káprázat összefolyik, ennek a →mágiának az →idilli foka a mennyország, ami még nem az →üdv, az üdv a →misztérium →középpontja (Sz. B. U. 149.); az →élet után nem a →halál következik, hanem a ~; az ott lakók állandóan azon vitatkoznak, hogy létezik-e ~, vagy sem (B. 253, 74.) →lélek a túlvilágon.

Túlvilág hatása →képeket ad, melyek az →emberben mint kényszerek jelentkeznek; a →démoni hatás görcs, a →világosságé szelídség (Sz. B. U. 158-159.) →imagináció.

Túlvilág valósága az →örök →valóság; a →világ minden eseménye egyetlen →mágikus →képben a túlvilágiak előtt áll, akik mindent látnak a kezdetek kezdetétől az idők végéig (Sz. B. U. 153.).

Turba a →létezés, a →szellem, a →lélek, a →test, de mindenek előtt az →immagináció megzavarodása (*Böhme*, M. Sz. 292.); megingás abban a tudatban, hogy →Isten képmása vagyunk, ekkor Isten képének fénye elsötétül, s vele a lelkünk is, tehát nem külső, hanem belső jelenség; amikor az ember Isten felkavart lángoló dühében él (Si. 48, 51.); létzaklatottság; a ~ annál sűrűbb, minél mohóbb az →életéhség, s minél intenzívebb a ~, annál sóvárabban az életéhség, így szorul egyre összebb az →élet, s kerülnek mind alacsonyabbra az életcélok (S. S. K. 211, 64.) →abhimana, →kárhozat, →korrupció.

Tükör az →ember világhelyzete; önmagát a →világból kiemelte, s mikor a dolgokra néz, pillantása visszaverődik, s önmagát látja mindig, mindenben, ám ez nem szembenézés, hanem →maszk, ami eltakar (33. 159.); a ~ velem szemben nem engem állít, hanem a ~rőt (P. II. 67.). →humánus.

Tündöklő kereszt a →szenvedő Jézus és a ragyogó Jézus egysége (Si. 151.) →derű, →szenvedés.

Tűz a →lélek esszenciális élete (K. I. 391.).

U

Újjászületés az individuális →én levetése, egyetemes, →szellemi lénné válás (S. S. 294.) →beavatás, →kétszer született →metanoia.

Újkor alapja a →bűn tényének szándékos eltagadása; mostanra a bán holmi izgalom, vagy →botrány lett (P. I. 162.) →gondolkodás.

Unanimitás egyelkűség az →államban élő →közösség természetes organizációja; lénye önkifejtésében nem csupán →szabad mindenki, de mindebben a közösség támogatja (P. I. 395, 405.) →hivatal.

Unió az összes elemek teljes →szabadságban megvalósuló →egysége. Ez teszi lehetővé a valódi →történetet, a fejlődést, és küszöböli ki a →válságokat. Az uni-verzalitás az emberiség valódi fejlődési iránya. (T. S. 106.) →személy, →Egyház.

Univerzális állam nem →politikai, hanem →civilizációs →társadalom; →népek, →vallások, fajok, osztályok, nemzetiségek →szellemi →egysége, pl.: a Római Birodalom, Bizánc, vagy a középkori egyház (M. H. II. 106, 76.).

Univerzalitás *alapfogalom* minden elképzelhető időbeni, vallási, műveltségi stb. határ fölötti megnyilatkozása az egyetemes szellemnek; ~ a →nyelvben: képesség a világ összes dolgainak megjelölésére (S. S. 270.) →univerzális állam.

Uralkodni a →törvény szerint élni; →áldozat, önmegtagadás, alázat (S. S. 485-486.) →aszkézis, →király.

Uralom a nem cselekvő →szellemi vezetés, a →lélek eredeti királyi tudata, mely az →újjászületésből, a szellemi születésből ered, és a →hatalmat szentesíti (S. S. 297-298.); „→nemesek ~a legföljebb tíz nemzedékig, →polgárok ~a legföljebb öt nemzedékig, a →szolgák ~a legföljebb három nemzedékig tart”; az ~ legelső feltétele az önuralom (*Kug fu-ce*, M. H. II. 127, 164.) →kasztok, →király.

Utolsó Lélek a →világ csúcsa és vége, →Krisztus trónja, a szabadon fölvetett kereszt szülötte az →emberben (L. T. 88.) →áldozat, →ünnep.

Utolsó Idők minden →ember találkozása az isteni →léttben, valamennyien lehántjuk egyéni →énünket; a →valódi →ünnep és →közösség megvalósulása (L. T. 169.).

Utópia →közösségen kívüli, látszólagos, →absztrakt →állam, nem létező →társadalommal, valójában →hivatal; mechanizált rémlátomás (P. I. 387, 450.) →organizáció, →Platón.

Utópista szeretett volna világforradalmat csinálni, de azután megelégedett a galuskával (K. III. 406.).

Uvdtroliaq eszkimó, reggelente a napot fölkelte (K.).

Ü

Üdv alapfogalom a →Megváltásban feltárt kapu, az →élet értelme, →szubsztanciája, ezért fontosabb az életnél; senkitől nem vehető el; nincs külön →egyéni ~, csupán közös: csak az az ~ érhető el, amihez másokat hozzásegítünk; ha biztosak lennénk abban, hogy ítélet és öröklét nincs, akkor is kötelezővé kellene tenni, nehogy csibésznek nézze valaki az →embert, aki fizetés nélkül akar távozni (M. Sz. 258-273.); a →léleknek nem lehet teljes ~e, ha van egyetlen egy, aki elkárhozott (Si. 31.); az ~ mindannyiánk egyéni létkérdése, abba a →közösségnek beleszólása nincs (M. H. II. 91.); a →misztérium →középpontja (Sz. B. U. 149.); az egész →emberiség megszabadulása egyszerre történik (P. I. 214.) →boldogság, →emberiség, →lélek a túlvilágon, →túlvilág.

Üdvérték minden korban elérhető, megvalósítható s megvalósítandó legmagasabb értékfokozat; az életjelentőség és az örök jelentőség elválaszthatatlan; minden valódi életérték ~, ami pedig nem ~, az az →életben is értéktelen (M. H. II. 92.).

Üdvfokozat ki, milyen fokon →valódi; ki-ki ~a szerint részesülhet a →tudásból (Si. 57.).

Üdvripacs anélkül éli le →életét, hogy →rögeszméin kívül mással találkozna (Sz. B. U. 358.) →publik.

Üdvterv a valódi →életterv, az →ember létezési →középpontjával teremti, építésében egy tapodtat sem haladhat tovább, amíg az elért →gondolatot meg nem valósította (M. Sz. 258-267.) →realizálás, →imagináció.

Üdvtörténet alapfogalom a →Megváltás óta eltelt →idő; →apokalipszis, →történeti kor.

Üldöző és üldözött között lényeges különbség nincs, helyzetük pillanatnyi hadállás; a →közösségből mindketten kilógnak, →életük: a →félelem, leginkább önmaguktól; általában az üldözött a →tehetségesebb, őt segíti a vicc, a szatíra, a →szellem, az üldöző rendszerint kerekfenekű és unalmas (Sz. B. U. 325-329.) →érdekes ember.

Ünnep az →áldozat napja, a →közösség kezdete: találkozás az isteni →létben, ezért nemzeti, faji, állami, →kulturális stb. ~ nincs, mert ilyen közösségek sem léteznek (L. T. 168.); →szellemi kaszt, a →vásár szakralitása és a →gyűlés komolysága nélkül csak cifra felfordulás, holott nélküle minden →tevékenység értelmetlen; a romlás mai fokán közös áhítat elképzelhetetlen (M. H. 72-73.) →Utolsó Idők.

Ütem →ritmus.

V

Vaisja →polgár a gazdasági →kaszt tagja, →karmája a →közösség anyagi szükségleteiről való gondoskodás (S. S. K. 202.); *szanszkrit*: tamas, →színe a fekete; életkérdése: mire van szükség, még szellemi, mert az →anyagra vonatkozik K. É. 161, 149.); →hatalma a machiavellizmus, szabadelvűnek és humánusnak mutatkozik, miközben egyetlen célja a zsebeket kiforgatni (S. S. 503-504.) →vásár, →uralom.

Vajda Lajos abban különbözik →Csontvárytól, s mindazoktól, akikben a →szellem víziója fölmerült, hogy nem örült meg; →képei a →világnak →valódi részesei, önálló lények (F. M. 58, 65.) →magyar festészet tengelye.

Valaki a →senki korszakában az törvényes és →normális →életrend helyreállítását óhajtja (P. II. 224.) →alapállás.

Valakinek lenni a legélvezetesebb dolog csillapíthatatlan kívánságok középpontjában állni (S. S. K. 282.) →én.

Vallás a →hagyománynak a →történetben megjelent alakja (S. S. K. 33.), amely az egyetemes →metafizikát a →nép, a →tömeg, az →idő, a faj, a →filozófia, a →világnézet →szellemében oldja föl (S. S. 93.); minden emberi →tudás közül a legtöbb reális →bölcsség a ~**ban** van (Si. 40.); az →emberiség apriori szubjektivitása; dualisztikus (→kettősség) (33. 107, 178.); a ~ a →válságban, →turbában élő →ember terhein könnyíteni próbál: külső, vele nem azonos →lében osztozó →Istennél keres védelmet, →üdvöt; a →megváltást bűvőhelynek tekinti (S. S. K. 30-31, 150, 296); a ~ igaz, de kevés, az →igazságot nem ontológiailag rehabilitálja, hanem a legfelsőbb lény akarátának tünteti fel (P. II. 106.); →publik ünnepélyes agóniája (A. 424.) a ~**tól** a legmesszebb a →morál van (K. K. 391.); egyetlen ember sem él a ~**on** kívül (B. 296.); a legrosszabb ~ az →ateizmus (B. f. 32.) →klerikalizmus, →szcientifizmus.

Vallásos nem vagyok, de mivel →Isten az egyetlen →valóság, lehetetlen más életpraxisban tisztán élni (Si. 71.).

Vallástalanság a transzcendens kapcsolat hiánya, →ateizmus, belső elszegényedés, az →élet ellaposodása; tünetei: az →államok felbomlása, →társadalmi, →gazdasági, →morális →válság, közöny, →züllés, →korrupció, terrorisztikus államok megjelenése, stb. (*Nietzsche*, V. 21.); →művészeti, →gondolkodásbeli, →tudományos megfelelője a naturalisztikus szemlélet (K. É. 117.); a →vallás egy neme (33. 108.) →hitetlenség.

Valódi élet a →libidó fölszámolása, önmagam felsőbb ellenőrzésével kezdődik (P. I. 315.); minden óra követelményét fölsismerni és megtartani, a →léte az utolsó fillérig beváltani, konkrétan, itt és most; önmagát mindenkinek meg kell valósítania; csak ha teljesen ~ vagyok, akkor →üdvözültem; ~ lényünk a szüntelen →áldozat tüzeiben ég (Si. 75-76, 57, 245.) →alapállás, →éberség.

Valóság →kinyilatkoztatás (M. Sz. 257.); az →Egy (A. 189.); az egyetlen ~ →Isten (*C. Patmore*, K. I. 396.); ami megmarad (S. S. K. 124.); nem a Nietzsche-i Ding an Sich, hanem a Kezdettelen, a →mysterium magnum, amiről mindenkinek egyaránt azonos tudása van, s amit nem lehet nem tudni; meg lehet tagadni, de ez nem a ~**ot**, hanem a tagadót teszi nemlétezővé, ezért teljes egészében el kell ismerni, →éberségünket helyreállítva (Sz. 91, M. Sz. 235.); a ~ mindig érzékelhető az →imagináció révén; a →máján, a →természeten túl (A. 115, 263.); csak az →igaz ember látja (P. II. 99.) →valószínűtlenségi mozzanat.

Valószínűtlenségi mozzanat minél valószínűtlenebb valami, annál hihetőbb, minél valószínűbb, annál hihetlenebb; a teljes valószínűtlenséget nevezzük valóságnak, ám az igazi →valóság számunkra az elhíhetőség határán túl fekszik. (*Le Bon*, K. 272-273.).

Varázs/mágia →májá.

Varázslat →káprázat.

Varázsló aki a →májából kilép azáltal, hogy →személyessé lesz, →éberré, vállalja a cselekvést a →gondolkodást, a szólást (A. 264.).

Vállalni hogy a sötét pont, az első →hazugság bennem van (P. I. 261.).

Válogatás hisztéria; resteltem bevallani, de soha nem tudtam, és ma sem tudom megenni a forralt tej fölét (P. II. 207.) →evés.

Válság *alapfogalom* →realitásnak tekinteni a →korrupt →világot (S. S. K. 36.); nem vállalni, →elrejtőzni, nem tudni, hogy az első →hazugság, a →sötét pont bennem van, ott, ahol az →élet méze a legédesebb; a ~ annyi, mint ~**ban** lenni, válaszolni, választani, elválni, →vállalni; (P. I. -260-261.); a →kereszténységen kívüli →világ ~**a** a fölmozsolódásba, a semmibe visz, a kereszténységen belüli ~, az →Isten és a világ közötti leszámolás Isten országába (K. II. 327-329.) a →vallástalanság; ~ mindig volt, hogy nincs, vagy, hogy a ~ végzetes, egyaránt tarthatatlan; megoldása csak a ~ →középpontjában, minden részletre és →személyre kiterjedően, az egész világ számára lehetséges (V. 21, 31, 57-62.) →apokalipszis, →eschaton, →gondolkodás →korruptió, →univerzális állam.

Válságtudat az a belátás, hogy többé egyetlen kérdés sem áll önmagában; minden kérdés →emberiség kérdés, a megoldásnak ebből az egészből kell kiindulnia; a kulcs az →alapállás (M. H. II. 156-157.).

Várakozás arra, hogy ne kelljen többé várnunk senkire, ne kelljen megállni és az arctalan homályba meredni (P. I. 185.).

Város szent hely, ahol az →anyagi erők háttérbe szorulnak, mert a szent fal és a kövezet a földtől elmetszi; tulajdonképpen nem hely, hanem a →közösségnek, a sokszólamú →létnek harmonikus, →nyílt →egysége; a →történeti korban éppen úgy elvesztette értelmét, mint az →uralom, →hatalom, a →királyság, a →nép, maradt a külsőséges együttlakás (S. S. 512-515.) nem a kényszer, hanem a közvetlen szociális érzék teremti; nem a →természet, hanem a →civilizáció vezeti (M. H. 21.) →nyugatot, →tízezer lakosú város.

Vásár a →vaisja szakrális terepe (M. H. II. 71.) →kasztok.

Vers ami a →szavakat valódi értelmükben használja; a →logost idézi (P. I. 320.); a szavak orgiája; ~**et** írni éppen úgy nem kiváltság, mint imádkozni (B. 165, 162.); lenyúl a legmélyebb rétegekbe, ez benne az →örök →vallásosság (33. 158.) →költészet, →költő.

Verseny a →modern →emberiség nem a megszabadulás (→megváltás), a jegyében áll, mintha nem is lenne →egzisztencia, csak szituáció (P. II. 70.) →Európa.

Vezető ha →szellemi ember, brahman, akkor az egyes embert is a →világos →értelem irányítja, ha a tevékeny ember, a →lovag, akkor a tevékeny →szenvedély, ha a gazdasági rend, a →polgár, akkor az egyes ember is a →haszonhoz igazodik és az →anyagot túlbecsüli, ha a →szolga a ~, akkor az egyes embert is a →tudattalan vezérli, roppant nehéz világosan gondolkodnia, és az →emberiség az értékek →rendjén kívül áll (S. S. 464.) →életrend, →kormányzás, →kasztok.

Vezetés a →lét maga, nem tevékenység (S. S. 481.) →király.

Véda szanszkrit az ős-kinyilatkoztatás hiteles szövege, minden →metafizika ennek a változata; a →vallás előtti és fölötti (Guénon, S. S. 92.).

Végleges/hiteles lét mindenkinek veleszületett tudomása van róla, ezt kell →realizálni, ettől függ az →élet →igazsága, hogy →egzisztens, vagy →pszeudoegzisztens (P. II. 105.)

Végrendelete rólam emlékkönyvet ne adjanak ki, barátaim ne írjanak megemlékezést, fölöttem ne tartsanak gyászbeszédet, utcát vagy teret rólam ne nevezzenek el, arcképemet ne fessék, szobromat ne faragják, dízsírhelyet nekem ne adományozzanak, s nevemet ne használják fel arra, hogy költői nagydíjakat tűzzenek ki (Si. 238.).

Végtelen →szám nincs, föltételezése az →infinitezimális és az indefinitív (alakatlan) szám összekeveréséből adódott, csak →legnagyobb szám van, aminél nagyobb szám elgondolható, de az már fiktív, tehát érvénytelen; a világ nem ~, mivel formája=száma van (Böhme, T. S. 121.).

Véletlen az a daimón, ami a →törvénybe betör, azt megbontja, s olyasvalamivé teszi, aminek látszólag sem előzménye, sem következménye nincs (S. S. 436.); a valószínűség határeset, még kiszámítható (M. H. II. 156.) →szerencse.

Vicc a →hivatal →hatalma alól felszabadult →nyelv; az elnémult →közösségben az élő dialógust fenntartja, →szellemi szintje természetesen alacsony (P. I. 413.).

Vidja a védikus tanítás lényege: az →éberség, Iránban: chisti. (S. S. 40.).

Világ az →örök →szeretet tárgya →Isten szívében (S. S. 142.); a →szellem a →lélek és az →anyag →egysége (M. Sz. 258.); nem →hely, hanem állapot (A. 184.); értelmes képek és nyílt feleletek sora, melyekből az →ember →éberségének szintje szerint képes olvasni (A. 247.); a →hazugság helye, ahol minden megromlik; a →direkt morál és a →rossz lelkiismeret feszültsége; →személytelen erők →halmazának →személyben való testetöltése; lények, ásványok, atomok (csekély) személyessége, figyelemreméltó →szabadsággal (P. I. 21, 288.) →analógia, →természet.

Világhatalom altiszti igény (K. II. 436.) →becsvágy.

Világháború elavult az apokaliptikus időszámításban (K. K. 329.); a második ~**ban** hét hatalom viaskodott, és az a kettő maradt meg közülük, amelyik az összes többi gazságait akkumulálni tudta (P. I. 300.); nem következett utána, utánuk →katarzis minden kérdés függőben maradt (P. II. 111, 116.) →háború, →nürnbergi per.

Világi típusok szívük →óceáni érzülete helyett →világnézetük cellájába zárkózott →outside-ek: az analitikus, az →analizált, a →Channan, a →fürgé huncut, a →mű-pánikban élő, a →neurotikus, a →nihilista, a →plankton, a →publik, az →SS, stb. (A. 343. skk.) →keresztény.

Világnézet/világszemlélet →kísértet-védelem saját gyöngeségeink ellen; szívünk →óceáni érzületét leszűkíteni, és cellába zárni (A. 384-392.); az →individuális →én képzelgése, ami a →valósággal csak elvétve érintkezik (S. S. 51.); leszűkült →tudat (Sz. B. U. 364.); nem az →igazságért jön létre: tudós épület, amiben az ember elrejtí szorongását (P. I. 12.) →alapállás, →kenyőcs.

Világosság napfény, →értelem, →erkölcs, →derű, nyugalom, béke (Si. 126.); ~**ért** mindig a politikus ment a →művészhez, sosem fordítva (33. 239.) →archetípus, →fény, →politika, →sötétség.

Világtörténet a →korrupt →ember elfelejthetetlen bűnkatalógusa (S. S. K. 71.); az istenek →játéka; →Isten játszik velünk, s milyen jó, hogy így van (B. 151.); a ~ egyetlen pillanat és minden esemény egyidejű (Sz. B. U. 153.) →idő, →történet.

Világválság nem csak teszik a rosszat, de hisznek is benne; utolsó stádiuma a vak →luciditás, a →személytelen üzem, és a szégyentelen →életéhség találkozása; a végső lépést nem →állam és →nép fogja megtenni, hanem államfölötti nemzetközi szervezet (P. I. 303, 299-300.); a →valóság felőli tudatlanság általános: világszerte gazdasági, politikai, katonai, tehát alkalmatlan, →absztrakt megoldással kísérleteznek; akkor szűnik meg, ha a →szellemi kaszt alapjait megvetik, más szóval: a nemzetiségekre darabolt →népek →univerzális államban egyesülnek, vagy ami ugyanaz: a →szcientifikus ateokrácia helyett új →civilizáció lehetősége megnyílik - az egyik nincs a másik nélkül (M. H. II. 159.).

Villamosszék →Bizánc és a →humanizmus gyermeke, a gyilkosságot →személytelenné teszi, s a →felelősséget a szép →rend szikrájára hárítja; a humanista csak azon csodálkozik, hogy vendégének elszenesedett hullája nem mosolyog vissza rá (33, 31.).

Virág a növény szellemi szerve; az egyetlen →kép a világon, amiben a →lélek önmagára ismer (B. 26.).

Visszaképződés valamely katasztrófa által előidézett elanyagiasodás, melynek során a →lélek elhomályosul, elkorcsosul, →bűnbe merül; létezik kollektív, csoportos és egyéni formája (S. S. 128.) →hangyaállam, →primitív ember.

Visszahárítás az én hibámban ő a vétkes - a rossz →házasság alapművelete (K. II. 128.).

Visszhang/Visszfény/Lenyomat minden hang, fény, arc ~a az eredetinek (K. I. 243.).

Viszály a →szeretatlenség természetes alakja (K. II. 99.).

Víz a →szellem elanyagiasodásának a →fény után következő első foka (S. S. 451.); az →élet egyik ősejele: a →kép és a →lényeg együtt: szemléletes →valóság és →örök jelentőség (33. 125.).

Vízözön (a Vízöntőben) elmerülni a tudattalanban, a tömegben (L. T. 37.).

Vízszintes csak a →víz tudja igazán, hogy mi a ~ (Si. 278.).

Vörös az abszolút →szín (F. M. 83.); az →élet színe (P. I. 169.) →kék.

Vu-vei kínai tévesen nem-cselekvés, pontosabban a semmi cselekvése, valójában az egyéni →életmű építésétől való tartózkodás (P. II. 185.) →karma.

W

Wagner vásár, vagy mondjuk meg nyíltan: opera; →lemurok →zenéje, szalmiák és pirított vaj; egyetlen előnye, hogy a páholy mélyén a zajtól nyugodtan lehet diskurálni (K. II. 72.).

Willendorfi Vénusz nem ő a →természet mintája, hanem az ő mintája a természet; a gondolat által nem érintett természet gazdagsága (A. 167.) →anya.

L. Wittgenstein a →modernizmus →archetípusa, ő lépte át a hibátlanul szervezett (→organizáció) →ész és a steril →ráció közti határvonalat; észlelte, hogy a →metafizika a →nyelvet is áthatja (P. I. 347, 329.).

Z

Zarándoklás *Zarándoklás a cédrushoz* kétségtelen, hogy nincs a ~**nál** szebb magyar →kép (F. M. 58.) →Csontváry.

Zártság *alapfogalom* kapcsolódásra képtelen, →ájult, →absztrakt, →személytelen →anyagi →én; →nyíltság.

Zene számolás (*Saint Martin*); a hangok harmóniája a →számokon alapszik (S. S. 425.); hangóceán, nem akaratunkból keletkezik, hanem lánghatva körülvesz; ~**i** ösélmeny: meghallani az üvöltő követ; ~**t** csinálni: tudatára ébredni annak, hogy a →tanítványok elhallgattak, s felüvöltöttek, mint a kövek (A. 141-142.); a megdicsőülés és a léhaság →művészete (K. 430.); a →nép →morálja; a ~**ben** tanuljuk meg, miképpen kell együtt élni (M. H. II. 136.); a káoszból kilépő →rend első alakja; →logostalan, →bizonyító eljárásra nincs szüksége (P. I. 334, 236.) →aritmológia, →diszharmónia és kakofónia, →szonáta.

Zenei hazugság a legelvetemültebb, mert az →embert a legvédtelenebb oldalán demoralizálja; megakadályozza az emberben a →logos pirkadását; idiotizmust követel: vidám menetelést a koncentrációs tábor barakkjai között az akasztófa felé, mindig fortissimo (P. I. 354-355.) →Bach, cigányzene, →giccs, →Wagner.

Zenész aki nem közvetlenül, az első forrásból hallja az eddig még meg nem nyilatkozott hangösszefüggést, nem →művész (F. M. 48.).

Zöld az →élet alacsonyabb hőfokát jelenti, nem →erotikus, hanem →szexuális, még nem emberi, *Bartók Cantata profánája* ~ remekmű (P. I. 175-176.) →lila.

Zugéló-ivó-evő →mozinéző, közben csoki (K. II. 98.) eldugni egymás elől magunkat, és ki-ki a saját →életét titokban, maga élvezi (P. I. 304.) →lemur.

Züllés a →bűn egyszeri és kivételes aktusával szemben a lassú beszennyeződés; életünk színvonalát folyamatosan süllyesztjük →hazugsággal, ruhával, zenével, szokással stb.; nincs rá feloldozás, csak a →megfordulás segít (SZ. 372-373.) →létrontás.

ZS

Zsebkendő →szépsége a vasalás (B. 244.).

Zsebrádió a →polgár →énje (Sz. B. U. 492.).

Zseni kolosszális púp, olyan →ember, akin egyetlen →tehetség abszolutisztikusan és terrorisztikusan uralkodik, az egész ember ennek az →örületnek a szolgája; →üdvértéke negatív - általában, de mindig attól függően, hogy milyen →hatalom szolgája (M. Sz. 315-318.) *magyar* ha valakiben a vásottság kitör, ~**nek** nevezik (P. I. 264.) →démon.

Zseniális ember a →történeti időben élő →szakrális szubjektum, aki általában erről nem tud, a lezárt →életet a →lét erői előtt meg akarja nyitni; megnyilatkozása a →könyv, az →ébredés lehetősége; magányos és tragikus figura (S. S. 76-78.).

Zsurnalizmus az egész nyugati →civilizációban a nyelvrontás (→nyelvezavar) fő oka (M. H. II. 147.); a →szofisztika alsó határa (P. II. 178.) →nyelv, →sajtó.

Y

Yang és **yin** *alapfogalom* a kínai gondolkodásban, a →világban minden →kettő; a ~ a szembenálló különbözőségek állandó és ellenállhatatlan vonzása-taszítása, →mozgása, teremtése: →férfi és →nő, nappal-éjszaka, száraz-nedves, →fény és →sötét, stb.; Egyiptomban *Osiris* és *Set*, Iránban *Ahura Mazda* és *Ahriman*, Indiában *Purusha* és *Prakriti* stb. (S. S. 107.)

Yantra keleti, →őskori →absztrakt festői műfaj, figurát, jelenetet nem ábrázol, csak néhány geometrikus ábrát; a →látás maga akar lenni, kaland nélkül; a ~ a →tremendum legfelső, sötétség nélküli foka; a ~ alapja a nézés egyszerűsége (F. M. 106-107, 117.) →mandala, →*Martyn* Ferenc, →szenzualista kép.

Yoga →jóga.